The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi".
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephones — EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Office:
Editor: K. ĶEZBERS,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
Phones — DI 2-2324, BR 8-8186.

SATURDAY, MARCH 17, 1962.

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr. 21. SESTDIEN, 1962. GADA 17. MARTĀ 12. GADS

„AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH".

Latviešu laikraksts Amerikā

iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"

REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS

Redakcija un kantoris: 123 Huron Street, Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792.

Čikagas redakcijas vaditājs red. K. ĶEZBERS
2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., USA.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8186.

LATVIEŠU LEĢIONA DIENĀ

1944. gadā, no 16. līdz 19. martam, Krievijā, Veļikajas upes krastos, pie augstienes 93,4, pirmo reizi II pasaules karā, plecu pie pleca cīnījās. abas lielākās latviešu toreizējās karaspēka vienības — 15. un 19. divizijas. Kaujas operācijas norisinājās latviešu virsnieku vadībā un lielkaujas noslēdzās ar latviešu divīziju uzvaru. Šīs varonības apmirdzētās dienās latviešu karavīrs nav aizmirsts, bet ik gadus tās pieminēja 16. martā — Latviešu Leģiona dienā.

Tradicijām var būt divi veidi: tās var līdzināties mākslīgai gaismai, kas dod spožu staru kūli, bet šai gaismai nav dzīvības spēka. Otra veida tradicijas pielīdzināmas saulei, kas gadu ritumā nezaudē no sava dzīvinošā spēka un spara.

Pieminot Latviešu Leģiona dienu pirmā veida tradiciju nozīmē, šī piemiņa pazudīs no pasaules virsas pēdējam cīņu līdzgaitniekam aizejot veļu valstībā. Latviešu tautas cīņas par savu brīvību turpretim nav padota sastingumam jeb iznīcībai. Šīm cīņām un ap tām saistītajām tradicijām jādzīvo no paaudzes uz paaudzi.

Būtu aplami prasīt, lai mūsu jaunākā paaudze visā pilnībā spētu iedzīvoties tajos notikumos, kuŗu rezultātā radās Latviešu Leģiona diena. To nevar arī tie laika biedri, kas lielajiem notikumiem stāvēja blakus kā vientuļi vērotāji. Bet mums, šo cīņu līdzgaitniekiem jāprot dot tālāk to garu un idejas, kas liktas pamatā šo piemiņu radot. Būtu izšķērdīgi, ja „jaunos traukos lietu vecu vīnu." Pie šī vecā vīna lai tīksmināmies savās atmiņās. Tās mūsu acu priekšā stāv kā mūsu vēstures lieciniece. Latviešu Leģiona dienas ideoloģijai šodien jābūt tikpat aktuālai un spontānai, kā ieņemot augstieni 93,4.

Tiesa, daudzām lietām un parādībām, kuŗām pieskaŗas karavīra rokas, nāk līdzi iznīcība. Tā tas ir bijis visos laikos. Šī iznīcība izpaužas tikai tad, ja notikumus skatām sīkumos, detaļās. Tas pats sakāms par kaujām par augstieni 93,4, latviešu karaspēkam cīnoties ar milzīgu pārspēku. Zaudējumi bija pašu pusē, bet vēl jo lielāka nāves plauja gāja pāri ienaidnieka līnijām. Skatot toreizējos notikumus vēstures gaismā, jāliecina, ka par spīti iznīcībai, abu latviešu divīziju kopējai kaujai piemita varens, toreiz, varbūt, vēl neapjaužams pravietīgs spēks ar neidzēšamu nozīmi. Toreiz uz īsu brīdi apjautām, kāds varens spēks mājo latviešu divizijās, latviešu karavīrā, ja kaujas uzdevumu pildām vienotā saimē, uzticībā saviem vadītājiem un pārliecībā, ka sargājam savu tēvu zemi.

Trīsdas gaŗo gadu gājumā bieži vien esam aizmirsuši, jeb neesam gribējuši redzēt, ka Latviešu Leģiona dienas gars un mantojums ik dienas neredzami caurstrāvojis mūsu darbu un centienus. Protams, šad tad apstājamies un jautājam, kas esam un ko varam ikviens savā trimdas ikdienas patvērumā un uzdevumā. Vai esam tikai nožēlojami dienu vilcēji un vakara gaidītāji?

Šodien plašs vēl ir to pulks, kas sevi uzskata par cīnītājiem un, apziņigi veicot ikdienas pienākumus, neaizmirst, ka ir daļa no brīvības karotāju saimes. Starp šiem cilvēkiem dzīvs un neatņemams kļūst Latviešu Leģiona gars. Šis gars liek apzināties, ka apmums nav vientulības, nedz pamestības. Tas dod jaunu spēku un uzņēmību, ja zinām un jūtam, ka blakus pa labi un pa kreisi līdzi nāk pašu tautas cīnītājs. Un nav visā brīvā, plašā pasaulē vietas, kur nesastaptu kādu no mūsējiem, kādu, kas strādā un domā latviešu divu diviziju cīņas gara un upuŗu mantojumā. Pie šādām durvīm vari kļaudzināt un tev tās atvērs, jo šim namam cauri strāvo tā nopietnā jūsma, kas deva uzvaru pār augstieni 93,4: uzticība, gatavība palīdzēt, nesot upuŗus un netaupot personīgās ērtības. Katra latviešu saime trimdas plašumos ir viena šāda divīzija, kas dod savu tiesu un nes upuŗus kopējās uzvaras iegūšanai.

Mūsu spēks nav aprobežojams tikai ar trimdiniekiem vien. Runājot plašā mērogā, varam teikt, ka mūsu spēks, tāpat kā toreiz 16. martā, apvienojies divās lielās kaujas grupās — divās divīzijās. Arī šodien šīs divas lielās latviešu kaujas vienības cīnās par vienu mērķi, tikai pagaidām katra savā ciņu laukā.

Pirmām kārtām jāmin tā plašā un sīkstā cīnītāju saime dzimtenē, kas ik dienas atrodās uguns līnijās un tiešā saskarē ar ienaidnieku — okupantu.

Otra kaujas grupa — trimdas saime. Katrai šai kaujas vienībai ir savi īpatnēji cīņas veidi, ir īpatnēja taktika un ieroči, bet kopējs ir mērķis — brīva Latvija. Kopēja mums ir savstarpējā uzticība un griba palīdzēt viens otram, nedalāma tuvības sajūta, ka stāvam vienos grāvjos un mūsu skati vērsti pret vienu kopīgu ienaidnieku.

Abu latviešu divīziju kaujas uzdevums 16. martā bija iegūt un noturēt augstieni 93,4 Veļikajas upes krastos. Mūsu kopējais uzdevums šodien ir daudz lielāks un cēlāks — iegūt un atbrīvot visu Latvijas zemi.

P. A. S.

Izplatījumā vārds amerikāņiem

Izplatījuma iekaŗošanas cīņā Sav. Valstis aizsteigušās priekšā Padomju Savienībai. Amerikāņi pārliecināti, ka pirmie sasniegs mēnesi. Komūnistu raķešmēģinājumi un lidojumi izplatījumā nav bez zaudējumiem.

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VASINGTONAS.

Kopš pulkveža Glena lidojuma orbitā ap zemes lodi, Sav. Valstu un Padomju Savienības sacensība starpplanētu telpas iekaŗošanā ir iegājusi gluži jaunā fazē.

Pirmā gājienā nenoliedzami uzvarēja Padomju Savienība. Krievi bija pirmais mākslīgais satelits; Chruščevam ar Baltiku kuģojot uz Apvienotām Nācijām, padomju raķešvīri trāpīja mēnesim un majors Gagarins pirmais orbitā apriņķoja zemes lodi un neskarts atgriezās kāda kalchoza vagās!? Pirms kādu no saviem daudzajiem zinātniski — militāriem mēģinājumiem, Padomju Savienība nekad neizpaudā, ka tā kaut ko tādā laukā iecerējusi. Perfektā komūnistu iznākumu statistika to nekad nav varējusi atļauties. Pasaulei gan jādzird par padomju panākumiem, bet nekad ne par eventuālām neveiksmēm. Bet bez neveiksmēm nekas nav sasniedzams.

Pagājušā gadā, kad divi padomju astronauti apriņķoja zemes lodi un amerikāņi nespēja neko tamlīdzīgu pretī stādīt, radās vispārējs iespaids, ka Sav. Valstis izplatījuma iekaŗošanas sacensībā tālu atpalikušas aiz Maskavas algotniem.

Pulkveža Glena varējums piemieru, jo tas sagrautu tās komūnisma nepiesiešamo agresijas politiku. Miers tagad nozīmētu padošanos. Kaŗa draudu turpināšana, turpretīm, svarīga patiesās Rietumu domāšanas ierobežošanai.

Lai kādi arī nebūtu padomju priekšlikumi Ženēvā — šie priekšlikumi nerakstūro mieru.

Pirms tagad septiņpadsmit nāciju atbruņošanās sarunu sākuma pasaule cerēja, bezcerīgi, uz pasaules mieru. Uz kādu mieru? Uz mieru, neskaitot tās valstis, kas tagad atrodas zem Maskavas sloga.

Bez Padomju Savienības piekāpšanās nekas nav iespējams. Ja visas saites trūkst, Chruščevs gribētu panākt Polijas ārlietu ministra Rapacka plāna īstenošanu. Ne tikai Eiropā, bet arī Āzijā, t. i. izveidot atombrīvas joslas noteicošos pasaules kontinentos. Bet bez pārraudzības. Un tas Rietumiem nav pieņemams:

Ženēvas konferences sākumā Kanadas ārlietu ministrs, pirms Indijas Menona ierašanās, būtu gribējis pārņemt iniciātīvu savās rokās. Bet vai tas bija iespējams? Pārstāvot Rietumus, Kanadai nav nekādu oficiālu sakaru ar neitrāliem. Un tomēr?

Ženēvas konferencē Rietumi Padomju Savienībai nepadosies. Anglijas ārlietu ministrs Hjūms pat aizgājis tik tālu, ka piedraudējis komūnistiem, ka atstās konferenci, ja pēdējie turpinās melot.

Ženēvas atbruņošanās konference vēl nav labi sākusies, bet ir jau labi zināms, ka tā nekādus iznākumus politiskās domstarpībās nenesīs.

Kad Atlasa raķetes un Merkurija kapsulas kombinācija beidzot deva gaidīto, Sav. Valstu pretizlūkošana nekavējās dot krieviem otru spērienu — atklājot amerikāņiem skaidri un nepārprotami zināmās krievu neveiksmes.

Pretizlūkošanas noslēpumu pasargāšanai, padomju raķešvīru negadījumi atklāti tikai daļēji, bet arī ar to pietiek, lai redzētu, ka arī padomju rožu dārzs nav bez dzeloņiem.

Pēdējo nedēļu laikā Sav. Valstu presē publicēti sekojoši dati: 1960. gada rudenī, kamēr Padomju Savienības Chruščevs ārdījās Apvienoto Nāciju pilnsapulcē Ņujorkā, kāds krievu astronauts raķetē sasniedza vairāk kā 100 jūdžu augstumu, bet lidojuma laikā zaudēja dzīvību. Laikā starp 1960.-1961. gadu krievi ar savām raķetēm mēģināja sasniegt Marsa un Venēras planetas, bet no tā nekas neiznāca. Tai pašā laika sprīdī krieviem uz zemes eksplodēja vairāk kā ducis raķešu — lielāks negadījumu skaits nekā amerikāņiem. Neveiksmju pēri bēg padomju zinātnieki piedzīvojuši arī tālšāvēju raķešmēģinājumos Klusā okeanā.

Nobeigums 8. pp.)

KOMŪNISTI PASTIPRINA AGRESIJU, AMERIKĀŅI PALIELINA PALĪDZĪBU

Visjaunākās ziņas par kaŗa darbību Indoķīnā liecina, ka Sav. Valstis palielina palīdzību Dienvidvietnamai proporcionāli ar komūnistu agresijas pieaugumu. Jo spēcīgāki kļūst komūnistu uzbrukumi, jo lielāka un tiešāka kļūst Sav. Valstu militārā palīdzība prezidentam Ngo Din Diemam.

Līdz šim bija oficiāli zināms, ka Dienvidvietnamā stacionēti ap 5000 amerikāņu karavīru — dienvidvietnamiešu apmācībai partizānu apkaŗošanas mākslā. Bija zināms, ka amerikāņu lidotāji amerikāņu helikopteros pārvadā dienvidvietnamiešu vienības un ka amerikāņiem atļauts lietot ieročus tikai tādos gadījumos, kad viņi atrodas zem tiešā komūnistu uzbrukuma.

Patiesībā situācija tomēr ir daudz savādāka. Jau ilgāku laiku, pat vairākus mēnešus, amerikāņi Dienvidvietnamas kaŗā ņem aktīvu dalību, kas jo sevišķi jāsaka par Dienvidvietnamā stacionētiem Sav. Valstu gaisa spēkiem. Dienvidvietnamiešu apmācīšana nenotiek tik daudz aizmugures drošībā kā tieši frontes līnijās. Sevišķi ievērojamu lomu amerikāņi spēlējuši pag. nedēļas kaujā Mekongas upes ielejā, netālu no Dienvidķīnas jūras. Seit komūnisti uzbrukuši tūkstoš vīru lielās grupās, spēcīgākā komūnistu vienību koncentrācija kopš 1954. gada — un ja valdības raspākam izdevies uzbrukumus atvairīt un noturēt savas pozicijas, tad tikai tādēļ, ka no gaisa bumbām un raķetēm dienvidvietnamiešus atbalstījuši amerikāņu lidotāji.

CIRKS ŽENĒVĀ

FRANCIJA BOIKOTĒ ATBRUŅOŠANĀS SARUNAS. TRĪS LIELO ĀRLIETU MINISTRU KONFERENCE DOD GAIDĪTO — NEKO. PADOMJU SAVIENĪBA PROPONĒ ATOMIEROČU BRĪVU JOSLU EIROPĀ UN ĀZIJĀ. KANADA ŽENĒVĀ GRIB VADĪT NEITRĀLO BLOKU. RIETUMU LIELAIS DRAUD PADOMJU SAVIENĪBAI

Atbruņošanās konference Ženēvā ir sākusies, bet tā vairs nav astoņpadsmit valstu konference. Francija sarunas boikotē. No tā var tikai ciest Rietumi un mācīties pārējie, kas netic Padomju Savienībai.

Ja arī Francija nav nākusi ar jauniem priekšlikumiem atbruņošanās jautājumā, tā skaidri paredz, ka līdzšinējie nenesīs nekādus rezultātus. Padomju Savienība ir nepiespiežama un Rietumi ir nelokāmi.

Astoņpadsmit valstu, jeb tagad, pareizāk sakot, septiņpadsmit valstu atbruņošanās konference Ženēvā sākās ar trīs Rietumu ārlietu ministru sarunām. Tās deva gaidīto — neko. Neviena jautājumā Rietumi un Padomju Savienība vienošanos panākt nav spējušas. Un nespēs.

Tas, ko Ženēvas konference prasa Padomju Savienībai, nav pieņemams Rietumu sabiedrotiem. Atbruņošanās ir neiespējama, jo komūnisms var eksistēt vienīgi zem agresijas zīmes.

Padomju Savienība negrib mieru. Tā nekad nav gribējusi ieroču brīvas joslas noteicošos pasaules kontinentos. Bet bez pārraudzības. Un tas Rietumiem nav pieņemams:

Ženēvas konferences sākumā Kanadas ārlietu ministrs, pirms Indijas Menona ierašanās, būtu gribējis pārņemt iniciātīvu savās rokās. Bet vai tas bija iespējams? Pārstāvot Rietumus, Kanadai nav nekādu oficiālu sakaru ar neitrāliem. Un tomēr?

Ženēvas konferencē Rietumi Padomju Savienībai nepadosies. Anglijas ārlietu ministrs Hjūms pat aizgājis tik tālu, ka piedraudējis komūnistiem, ka atstās konferenci, ja pēdējie turpinās melot.

Ženēvas atbruņošanās konference vēl nav labi sākusies, bet ir jau labi zināms, ka tā nekādus iznākumus politiskās domstarpībās nenesīs.

PIEDRAUD AR NĀVES SODU

Kubas diktātora nupat deklarētā pārtikas racionēšana liks pārdomāt pat bārdainā Maskavas ķipara dedzīgākajiem piekritējiem, kurp ved sludinātais ceļš uz sarkano paradīzi.

Tik drastiskus soļus neviens nebija gaidījis. Par Kremļa tankiem, lidmašīnām un citiem novecojušiem ieročiem kubiešiem tagad būs jāsamaksā ar tukšu vēderu. Īsti kastroisks ir jaunais dekrēts, ar kuŗu piedraudēts bez žēlastības nošaut ikvienu, kas uz savu roku mēģinātu brīvā tirgū papildināt noteiktās bada pārtikas racījas.

Sv. Katarines - Niagaras skautu vienības 10 gadu darba atceres svētkos gaidas un skauti bez priekšnesumiem rādīja arī sav u darbu skati. Uzņēmumā trīs čakli mazskauti ar saviem darbiņiem. No kreisās: Aivars, Jā nis un Ēriks Veska. J. Liģera uzņēmums

KURAI PUSEI LABĀKI VĀCU ZINĀTNIEKI?

Pēc otrā pasaules kaŗa beigām kā krievi, tā angļi un amerikāņi sagūstīja lielu skaitu vācu zinātnieku, kas gandrīz nekavējoties tika likti pie darba savu jauno īpašnieku uzdevumā.

Kā Sav. Valstīs, tā Pad. Savienībā vācu zinātnieki lielā mērā palīdzēja likt pamatus tagadējam raķešlaukam, izmantojot V-1 un V-2 atmaksas ieroču būves pētījumos iegūto pieredzi un zināšanas. Tagad, apgalvo Kanadas aizsardzības ministrija, šīs V-1 un V-2 raķešvīru zināšanas bijušas atbildīgas amerikāņu spiegu lidotāja Franča Pauera notriekšanā pie Sverdlovskas.

Pad. Savienība visu laiku apgalvoja un Sav. Valstis noliedza, ka Paueru 68.000 pēdu augstumā notriekusi kāda krievu pretgaisa aizsardzības raķete. Ka Pauera avārijas iemesls nav bijusi raķete, pat pierādīja un atzina īpaša izmeklēšanas komisija, kas vairākas nedēļas pratināja amerikāņu lidotāju pēc pēdējā atbrīvošanas no apcietinājuma.

Kanadiešu lietpratēji zina stāstīt, ka U-2 katastrofas iemesls bijusi kāda padomju, pēc vācu U-2 parauga būvēta un cilvēka vadīta raķete. Otrā pasaules kaŗa laikā vāciešiem paguvusi izmēģināt tikai vienu šādu ieroci, nepaspējot to izmantot kaujas apstākļos. Pēc kaŗa krievu sagūstītie vācu zinātnieki turpinājuši raķeti uzlabot un šodien nebūtu nekāds brīnums, ja tā cīņas vajadzībām spēj sasniegt 68.000 pēdu augstumu. Otrā pasaules kaŗa modeļa robeža bijusi 50.000 pēdu, ar gandrīz tikpat ievērojamu kāptspēju kā vecākiem amerikāņu Naika un Bomarka modeļiem.

Šis vācu V-2 turpinājums būvēts uz daudz vienkāršākiem principiem nekā automātiskās amerikāņu pretgaisa aizsardzības raķetes, bet kaujas apstākļos tā esot ļoti iespaidīga.

Kaut arī cilvēka vadīta, raķete, ko kanadieši apzīmē ar Koda numuru BA 349A, lietojama tikai vienreiz t. i. pēc deģvielu izlietošanas tā tiek iznīcināta, raķetes vadītājam izlecot ar izpletni. Raķetes lidķermenis apgādāts ar lielāku skaitu kaujas raķešu, kas darbojas apmēram uz tāda paša principa kā raķetes, ar ko apgādāti modernie amerikāņu iznīcinātāji.

Lai gan Vašingtona Kanadas militāro lietpratēju sprieduma oficiāli vēl nav komentējusi, labi informēti aizsardzības ministrijas ierēdņi Otavā apgalvo, ka lidotāja Pauera stāstījums nepārprotami norāda uz kanadiešu teorijas pareizību. Viens apstāklis esot Pauera manītais sprādziens U-2 lidmašinas astē. Otrs, ka pēc Pauera nolaišanās ar izpletni gaisā bijis redzams vēl otrs atvēries izpletnis, apmēram tikpat liels kā Pauera, ar kuŗu izlēcis padomju raķetes lidotājs.

LATVIJA

Nr. 21. SESTDIEN, 1962. GADA 17. MARTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 — $ 6.40 par vienu collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos pēc atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktas domas var nesaskanēt ar redakcijas viedokli.

PĀRKRIEVOŠANAS FAKTI LATVIJĀ

DAUGAVA PĀRDEVĒTA PAR DVINU

„Dārgais Dadzīt! Netālu no manis ir tāda maza bodīte . . . Uz izkārtnes . . . Izejamā diena svētdiena . . . Svētdienā bez pusdienas pārtraukuma no 11 līdz 17 . . . Tā nu nolēmu apskatīties, kā sauc šo veikalu, un pajautāt to pašam vaditājam, bet tad uzdūros vēl pamatīgākai mīklai:

„Dorurs, Latv. dz. c. N-28 veikalā filiāls."

Mīļais Dadzīt, varbūt tu vari atšifrēt šos dīvainos uzrakstus." J. Dundurs. („Dadzis", Nr. 23 — 61.)

Tāpat kā citas, arī šīs organizācijas — Dzelzceļa Strādnieku Apgādes Pārvaldes — Dorožnoje Upravļenije Rabočevo Snabžeņija — nekad netulko iedzimto valodā. Kolchoza vārdu šad un tad aizvieto ar „lauksaimniecības artelis", kur tomēr mocās kolchoznieki.

Arī daudzām citām okupantu iestādēm nav latviešu nosaukuma. — „Skolotāju avīze" 30. VIII 61. celtniecības uzņēmumu sarakstā ir trests „Rīga-stroi". Šo iestādi ar to pašu nosaukumu pieminēja radiofons 21. I. 62. latviešu raidījumā studentiem.

Nav Daugavas! 1955. g. Maskavā izdotajā „atlasā" ģeografisko nosaukumu garajā sarakstā nav nemaz Daugavas vārda, lai gan ir Daugavpils, Gostiņi u.t.t.

Rīgas radiofonā 14. XI 61. latviski nolasīja kādu rakstu, kur šī latviešu upe nosaukta par Rietumu Dvinu — precīzs tulkojums no krievu valodas!

☆

Grūtības ar krievu valodu. „Dz. Lapiņa ir krievu valodas skolotāja Dobeles rajonā, bet, iestājoties universitātē, izkrita krievu valodas rakstu eksāmenā." („Padomju jaunatne 27. VIII 60.)

„Krievu valodu mācamies, mācamies, bet vai tad tā var izmācīties, ja īsti runāt ne ar vienu neiznāk." (Aizputes rajona Dzērves vidusskolā tie skolēni, kas „labprātīgi" aizbrauca uz Sibiriju.) („Liesma" Nr. 12.—61.)

☆

„Latvijas valsts izdevniecība šogad izdos daudz grāmatu, lielākā daļa būs krievu valodā." (Rīgas radiofons 11. I 62.)

☆

„Liepājas rajonā pārbaudītas 13 skolas. Krievu valodas mācīšanā pastāv brīvprātības princips, tomēr to labprāt mācās visi skolēni. Diemžēl, skolēnu sekmes caurmērā zemākas nekā iepriekšējos gados. Tam vairāki cēloņi. Galvenais no tiem — nepietiekami sagatavoti krievu valodas skolotāji, kam bez krievu valodas jāmāca arī vēl citi priekšmeti. Rajona TIN, skolu vadība, tāpat paidagoģiskais kabinets pēdējā laikā pievērsis krievu valodas mācīšanai mazu uzmanību." („Skolotāju avīze" 29. 3. 61.)

„Daļu metodiskās literatūras mūsu skolotāji nelasa tikai tādēļ, ka tā nav latviešu valodā . . . Mūsu skolu bibliotēkas sakarā ar nelielo krasījumu dažus žurnālus pat vairs neizraksta . . . Pirms dažiem gadiem organizēja arī krievu valodas pulciņus, tomēr visi neizrādīja vajadzīgo interesi par šīs valodas apgūšanu. Šāda negatīva parādība nosodāma. Ikvienam skolotājam jāmācās krievu valodu . . . Jāpiebilst, ka mūsu skolas paidagogu lielākā daļa (pat tie, kas pietiekami labi zina krievu valodu), reti lasa „Učitelskaja gazeta", žurnālus „Sovetskaja pedagogika", „Narodnoje obrazovanije" u. c. Arī žurnālu „Karogu" skolotāju vairākums lasa maz . . .

Maz ir jauno skolotāju, kas varētu lasīt darbus angļu, franču vai vācu valodā . . . Pilnīgi krievu valodas apgūšanai skolotājiem pietrūkst pacietības un krievu literatūru viņi lasa tulkojumā . . . " (Skolu pārvaldes prks L. Grudulis, „Padomju Latvijas skola" Nr. 7 — 58.)

Ko stāsta pārbēdzēji?

Neskatoties, uz Berlīnes mūri, daudziem tā sauktās DDR vāciešiem aizvien vēl izdodas izkļūt brīvībā. Starp pēdējā laika bēgļiem ir vairāki Vācijas krievu zonas tā sauktās „tautas armijas" virsnieki, kuŗi sagatavoti Padomijas kara skolās, un stāsta, ka komūnisti gar savu robežu sākuši būvēt īstu nocietinājumu līniju. Par „tautas armijas" cīnas gribu izbēgušie virsnieki nav augstās domās un izsakās, ka, sākoties eventuālai kara darbībai, „tautas armijā" izceltos pamatīgs chaoss. No virsniekiem 15—20 proc. esot tā sauktie 150 proc. komūnisti, bet pārējie esot vienaldzīgie.

Alberts Raidonis

Atbruņošanās maldi un patiesība

VAI ATBRUŅOŠANĀS TUVINA KARAM, VAI ATTĀLINA NO TĀ? KĀPĒC PSRS UN AMERIKA NEVAR ATBRUŅOTIES? KAS NOTIKTU, JA TĀS ATBRUŅOTOS? UN KAS NOTIKS, JA PASAULE NEATBRUŅOSIES?

LAI DZĪVO ATBRUŅOŠANĀS KONFERENCE! ATBRUŅOŠANĀS KONFERENCE MIRUSI . . .

Pēc 39 mēnešu ilgām, neauglīgām sarunām ar krieviem par atomu ieroču izmēģinājumu noliegšanu, 29. janvārī atkal pārtrūka atbruņošanās konference Ženēvā.

Kopš otrā pasaules kara ar maziem pārtraukumiem atbruņošanās sarunas veltīgi turpinās jau 16 gadus:

1946.—49. g. notikušas 207 sēdes atomieroču jautājumā. — Nekādas vienošanās.

1947.—50. g. notikusi 51 sēde vispārējā atbruņošanās jautājumā AN ietvaros. — Nekādas vienošanās.

1952.—57. g. notikušas jaunās AN ieceltās atbruņošanās komisijas 48 sēdes. — Nekādas vienošanās.

1960. g. — 10 valstu konferences 47 sēdes vispārējos atbruņošanās jautājumos. — Nekādas vienošanās.

1958. — 62. g. notikušas 353 sēdes atomieroču atbruņošanās jautājumā. — Nekādas vienošanās.

Kopā atbruņošanās jautājumos notikušas 863 darba sēdes un veltīgi zaudētas 1.700 stundas laika. — Vēl nav saskatāma nekāda vienošanās.

Jauna 18 valstu atbruņošanās konference sanāks Ženēvā 1962. gada 14. martā.

DRĪZĀK KAMIELI VAR IZVILKT CAUR ADATAS ACI . . .

Vieni pārdod puvušus ābolus, Otri maksā ar viltotu naudu...

Sopenhauers

Otrā pasaules kara laika sabiedroto, amerikāņu un krievu, starpā jau 16 gadus turpinās neauglīgās atbruņošanās sarunas...

Tai pašā laikā šīs valstis ir izdevušas miljardus dolāru vajadzībām, un šī sacensība turpinās ar pieaugošu sparu. Kamēr krievi turpina tālšāvēju raķešu ražošanu un atomu zemūdeņu flotes izveidošanu, amerikāņiem ir vairāk kā bīstami spert pirmo soli uz atbruņošanos. Un kamēr amerikāņiem būs 250 militārās bazes apkārt zemes lodei, Komgaisa flote un zemūdenes, tikmēr krievi uzskatīs sevi par ielenktiem un apdraudētiem.

Tāpēc ļoti mazas cerības, ka arī nākotnē tiktu kas nozīmīgs panākts. **Pēdējo 16 gadu atbruņošanās vēsture pierāda, ka atbruņošanās nav iespējama.**

Šķiet, tikai brīnums varētu izvest no šī strupceļa (varbūt tāds brīnums, kā universāls pacifisms) un palīdzēt atrast kādu „modus vivendi" starp Austrumiem un Rietumiem. Varbūt Apvienotās Nācijas varētu mēģināt radīt kādu pasaules tiesu vai pasaules valdību. Pašreizējais „modus operandi" neved uz savstarpēju saprašanos, politisko un ekonomisko domstarpību nolīdzināšanu starp divām supervarām.

Saprašanos apgrūtina tas apstāklis, ka vienā pusē ir demokratija, kuŗai trūkst stingras valdības, kamēr otrā pusē valda diktatūra, kas respektē tikai varas politiku — ultima ratio regis.

Pēc komūnistu dialektikas atbruņošanās nozīmē Amerikas atbruņošanu, lai tad varētu reālizēt savus pasaules iekaŗošanas plānus.

TĀ TAS SĀKĀS . . .

Pēc otrā pasaules kaŗa naivie un lētticīgie angļi - amerikāņi tiecēja, ka krievi patiešām pildīs solījumus, un sāksies atbruņošanās. Viņi paši uzvaras skurbumā steidzās demobilizēt un atbruņot savas armijas . . .

1945. g. ārlietu ministru konference Maskavā vienojās nodibināt 12 nāciju Atomu enerģijas komisiju. Apvienoto Nāciju uzraudzībā. Bet jau nākošā gadā krievi noraidīja ASV delegāta Baručha plānu par atomenerģijas izlietošanu miermīligiem nolūkiem; atomieroču izņicināšanu un turpmākās ražošanas pārtraukšanu. Ja šis plāns toreiz būtu pieņemts, tad šodien pasaulei būtu novērsti atomkaŗa draudi.

Bet krievi negribēja tam piekrist, jo viņi nevarēja samierināties ar to, ka Amerikai vienīgai bija A-bumba. Priekš krieviem tas bija bīstams laika periods (bet amerikāņi to neprata izmantot), un tāpēc viņi iespējami ātri centās paši tikt pie A-bumbas.

1948. g. Apvienotās Nācijās, neraugoties uz krievu opoziciju, tika pieņemts ASV plāns par atomieroču kontroli. Tomēr tika pārtraukta tā tālākā darbība.

1949. g. septembrī notika pirmais krievu A-bumbas sprādziens, kas izbeidza amerikāņu atomu monopolu. Un krievi kļuva pares interpares atomāra maksla.

Konvencionālo ieroču reducēšana nav vairs cilāta kopš 1946. gada.

Korejas kaŗš uz laiku pārtrauca sarunas par atbruņošanos. Bet tomēr jau 1952. g. jaunkonsolidētā Atbruņošanās komisija kērās pie konvencijas izstrādāšanas par masu destruktīvo ieroču izņicināšanu.

Lai izbēgtu kaŗa pārsteiguma momentam, 1955. g. krievi nāca ar priekšlikumu par starptautiskās aģentūras nodibināšanu, kas kontrolētu ostas, ceļu mezglus, aerodromus, militārās bazes u.t.t.

Prezidents Eizenhauers proponēja nodibināt gaisa inspekciju „open skies", kas novērstu pārsteiguma uzbrukumu.

Krievi tam nepiekrita.

Daži cerēja, ka atomārais līdzsvars, ko krievi sasniedza 1953. g., tāpat Staļina nāve (1953.) radīs liberālāku kursu Pad. Savienībā un labvēlīgi ietekmēs atbruņošanās jautājumu.

Bet bija maldījušies.

Šī pasaka vēl turpinās.

KĀPĒC ATBRUŅOŠANĀS AMERIKAI IR SVARĪGA?

Pirmo reizi pasaules vēsturē Amerikas kontinentu apdraud kaŗš. Līdz šim Amerika kaŗu izcīnīja uz ienaidnieka zemes, kaut kur tālu Eiropā vai Āzijā, kamēr pašas Amerikas iedzīvotāji varēja dzīvot mierā, ražot ieročus un tirgoties.

Tagad stāvoklis ir krasi mainījies.

Chruščevs draud, ka trešais pasaules kaŗš tiks izcīnīts uz Amerikas zemes. Pie kam pirmo reizi modernā vēsturē kaŗa technoloģija sasniegusi tādu stāvokli, ka kaŗa pirmais pārsteigums sitiens var izšķirt visu kaŗa iznākumu.

Šādas alternatīvas priekšā šodien atrodas Amerika. Tāpēc tā ieinteresēta atbruņošanās jautājumā, lai atjaunotu drošību savam kontinentam, iekāms nav trešais pasaules kaŗš. Ja pagātnē Amerikas politisko ķīdu konsekvences bija smagas, tad šoreiz tās var būt liktenīgas.

KĀPĒC NEVAR VIENOTIES?

Krievu atbruņošanās priekšnoteikums ir: vispirms jāaizliedz visi atomieroči, jāpārtrauc to ražošana un izmēģināšana.

Amerikāņi pastāv uz to, ka vispirms jānodibina kontrole, kas varētu sekot, lai patiešām tiek iznīcināti visi paredzētie ieroču krājumi.

Tā šīs sarunas nevar iziet no strupceļa un, šķiet, nekad nevarēs iesākt atbruņošanos, jo šodien arī amerikāņi apjēguši, ko nozīmē sarunas un līgumi ar Maskavu.

Tāpēc lai Kremlis velti necer, ka amerikāņi likvidēs savas militārās bazes, slēgs savus ieroču ražošanas arsenālus, neitrālizēs Centrāleiropu (Rapacka plāns), vai atteiksies no atomieročiem, iekāms brīvo pasauli apdraudēs divas komūnistiskās varas: Pad. Savienība un sarkanā Ķīna. Jo **Amerikas A-bumbas ir vienīgais priekškars, kas sargā brīvo pasauli. Kamēr būs valstis ar imperiālistiskām tieksmēm, tikmēr nevar būt runa par ieroču nolikšanu.**

Amerikas atomieroči uztur „status quo" stāvokli. Bet padomju bloks ar savu ekspansīvo ideoloģiju cenšas to sagraut, jo citādi nav iespējami „revolūcionārie" un „atbrīvošanas kaŗi". Pacelas jautājums, vai tad Pad. Savienība neatrodas dilemmas priekšā, ja viņu revolūcionārā ideoloģija tiek apturēta? Vai šāds stāvoklis nevar novest pie atteikšanās no pašas revolūcionārās idejas? — Tātad, jāizšķiras pašos pamatos: vai nu iznīcināšais atomkaŗš, vai jāatmet pasaules iekaŗošanas plāni.

Ko tad darīt?

Ja kaŗš nav iespējams, jo tas iznīcinātu arī pašu uzvarētāju, ja ASV atombumbas draud izbeigt arī „atbrīvošanas kaŗus", kas tad atliek? — Tikai mēģināt atbruņot ASV.

VAI ATBRUŅOŠANĀS TUVINA KARAM, VAI ATTĀLINA NO TĀ?

Šodien pasaules skati ir pievērsti Maskavai un Vašingtonai, jo cilvēki zina, ka glābšana vai bojā eja atkarīga no šo divu varu, to saprašanās, bruņošanās ierobežošanas un atbruņošanās.

Lētticīgie miera gribētāji aicina Rietumu valstis sākt atbruņošanos pirmajiem, arī tad, ja Pad. Savienība to nedarītu. (Ganjau viņa sekošot.) Varot cīnīties arī bez ieročiem, kā to darīja savā laikā Gandijs, un uzvarēja. Bet viņi aizmirst ,ka Gandijs cīnījās pret angļiem, nevis komūnistiem, un kas notika Indijā, tas nevar notikt Padomju Savienībā.

Šāda vienas puses atbruņošanās būtu daudz bīstamāka nekā neatbruņošanās nemaz. Katra valsts, kas viena pati gribētu atbruņoties, būtu nolemta bojā ejai. Ja pasaule zaudētu līdzsvaru, terrors būtu daudz lielāks. Atbruņošanās ir vēlama tikai tad, ja tā veicina mieru.

Vēsturē nav skaidru pierādījumu, ka atbruņošanās būtu atnesusi mieru, vai arī, ka apbruņošanās — būtu novedusi pie kaŗa.

Pēc pirmā pasaules kaŗa uzvarētāji atbruņojās, kamēr uzvarētā Vācija strauji apbruņojās, radīja gigantisku kaŗa mašīneriju un uzsāka kaŗu, iekāms tās bijušie pretinieki paguva atjēgties.

Pēc otrā pasaules kaŗa Rietumu atbruņošanās noveda pie Korejas kaŗa. **Ja Amerika būtu militāri vāji apbruņota, tad trešais pasaules kaŗš jau sen būtu sācies, un līdz ar to verdzība brīvai pasaulei. Tikai Amerikas ieroču pārākums attura komūnistus no šādas avantūras, jo tā būtu arī viņu pašnāvība.**

Tāpēc maldīgs ir uzskats, ko sludina visāda veida pacifisti, ka pasaules miers atkarīgs no nesagatavošanās kaŗam. **Ja kaut daļēji iznīcinātu aizsardzību, tas vairāk palielinātu kaŗa iespējas, jo uzbrucējs tad kļūtu drošāks; tam nebūtu jābaidās no „masveidīgas atmaksas".** Džordžs Vašingtons savā laikā teica: **„Būt gatavam kaŗam ir viens no drošākiem ceļiem, kā uzturēt mieru."**

(Noslēgums sekos).

Vilto bal

Latvietis amerikāņu dzīnās

Okupētās Latvijas teātŗa un dziesmu almanacha 1961. gada izdevumā Jānis Bērziņš, par baleta mākslas personībām runādams, apgalvo, ka 18. g. s. Krievijas choreografiskā māksla atradusies augstākā līmenī nekā citās zemēs. Tas nu, Jāni, par augstu šauts. Nekāds lauru vainags slāviem tajā laikā nepiederēja. Varbūt Bērziņš papūlētos noskaidrot, ka visos Eiropas centros no 1700. līdz 1840. g. dominēja vai vienīgi franču skola, dejotāji un, protams, arī choreografi. Krievi var pateikties francūzim Lande par 1. skolas nodibināšanu Pēterburgā un vēlākā laikā — Didelotam, kas pirmais reformēja krievu baleta skolas sistēmu un pirmo lielā Ja runājam grafiju, tad no viņiem frančiem na bijis vairāk āls. Ivans spiests pie du Vālbergs vu baletom

Ja gribam res fakto s, sākumiem ja savējo s Didelota d Perots, St. tipā. Petip mais vērā reogrāfs L bija lemts tipā pavac asistentam. pagātnes lielmeistarī Fokina per zībēja uz ves, lai ar pārceltu uz varētu telk choreografi un itaļu b un Bērziņš neatgādina šējo ciparu nāki tā sp patiesībā k

Tālāk B jas par d dotas Pad. cilvēks dzī zināt, kādi tūra rietu pār baleta tāmas mo mākslas f un paidag ras encik vlem jop pie baleta statistiski līdz šim i matu. T periodiski franču, i tepretim veida izd tam. Rīc tehniski domju S krievu de gādina sk velti mek

MĀKSLAS CHRONIKA

The Dancing Time februāŗa mēneša izdevumā, kas iznāk Londonā, Anglijā, autors Vilsons recenzējis solistes Vijas Vētras deju vakaru pag. g. 18. un 19. decembrī Londonā, Rudolfa Steinera zālē. Viņas indiešu, spāņu un moderno deju motivācija ekspresīva. Vijas Vētras debija skatīta ar retu interesi. Uzsvērta dejotājas emocionālā refleksija un lietiški izvēlētā mūzika, kā Debisī — Zeme, interpretējumā Četri elementi; Ravela — Ūdens un gaiss un Falla — Uguns. Kontrastainais dejotājas stils autoritātīvs un teātrāli efektīvs. **Arg.**

Ziemeļu literatūras godalgu 50 tūkst. dāņu kronu apmērā turpmāk katru gadu piešķirs apgādam par kādā ziemeļnieku valodā izdoto daiļāko grāmatu.

☆

Vismazāko pasaules grāmatu, kuŗas apmēri ir 15 reiz 12 mm un kas sver tikai 1,5 gr., piedāvā pirkšanai tās īpašnieks italis Veturi. Grāmatas 207 lappusēs iespiesti 4000 vārdu. Starp citu grāmatiņā atrodas arī kāds 1615. g. Galileja teksts.

☆

Tenors Ernests Maršaus šajās dienās Melburnā iedziedājis Latvian Music skaņu platē latviešu tautas dziesmas. Plate būs tirgū šā gada vidū.

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀ

ATMIŅAS.

16. turpinājums

„Šī istaba ir briva tikai tamdēļ, ka ģenerāļa kungam, pie kuŗa mana meita strādā," lepni paskaidro Schollera kundze, kungs pašreiz atrodas Prāgā. No turienes šejieni atpūsties un ņemt vannas kūrvietās. Tāpēc, lūdzu, esat uzmanīgi! Īpaši ar tās atjauts gulēt tikai naktī. Ja jūs sāksat arī dienā, tad ātri nolietosies mans jaunais varējām nopirkt tikai ar ģenerāļa kunga arī apmeklētāji nav vēlami. Manai kaimiņienei teikt kādam iebraucējam tamdēļ vien, ka dienu nāca dažādi apmeklētāji. Jūs taču tā nevar! Kas man atlīdzinās zaudējumus, lušies, mēbelēm nolietojoties, — par iz liem, par nomiditām gridsegām. . . Herr P man savu goda vārdu, ka jūs uzvedīsities ka dzīvosat pavisam klusi, un pēc nedēļas atbrivosiet ģenerāļa kunga vajadzībām . . .

Mēs ar māmuļu nezinām, ko Schollera dēt. Tādu knauzeribu vēl savā mūžā nees

„Nebrinaties," saka mans draugs Jūlijs mums palīdzēja šo pagaidu apmešanās vie di, kā Schollera kundze, ir daudzi Karlsbā paaudzes uz paaudzi viņu galvenais pelņ jusi telpu izirēšana svešiniekiem, kūrorta Tamdēļ šejienes cilvēkiem izveidojusies ī „vairāk izspiest — mazāk dot". Jūs man nesen te uzteica istabiņu kādam latvietim īri bija samaksājis vairākus mēnešus uz p Tamdēļ, ka viņš saslima ar gripu un divi gultā arī dienas laikā. Ligums paredzējis tikai naktī. Dzivokļa saimniekam ceļoties z neievērojot."

Dzirdot šādu paskaidrojumu, garas mākts. Mūsu istabiņa atgādina mūzeju. ar visādām porcelāna figūriņām, stikla t gulbji un ziloniši, brieži un stirniņas, cū jā, pat varens lācis, kas kāri dzeŗ no liel

Tālivaldis Dangavs

ES TIK UZSKRULLĒJU ŪSAS

NOVELE

(2. turpinājums)

Rolfs nosirdījās:

„Paragvajiešu pirkstiem pielīp it viss, kam kāda vērte. Brīnums, ka tādu brēkuli kā zvanu šie nepievāc. Būtu izdarīts svētīgs darbs zogot."

Zvanīšana nemitējās, un es cēlos iet.

Jau pa gabalu pazinu Bogdana ūsas un bārdu aiz vārtiem.

„Piektais ritenis ieradies," man iešāvās prātā, bet svētvakara apgarotam, mana sirds bija rāma, un tāpēc nepārmezdams saņēmu roku, sveicienam izbāztu caur vārtiem.

„Ko teiksat?" noprasīju.

„Man nav, kur iet," viņš atzinās. „Un šonakt ārā dikti neomulīgi. Paragvajieši savilkušies savā svētnīcā, tura svecītes rokās un nezko drūmi dūc, pieres nodūruši kā uz jaunu. Tas iedzen kaulos tādu kā reumatismu, miesām liek drebēt . . . Nelaimē atcerējos, ka reiz man izpalīdzējāt, esat lāga dvēsele, cietuši no krieva abi . . . "

„Kāpēc tad negribējāt mani pazīt?"

„Cilvēks savā nelaimē ir kā apsēstais," viesis sāka taisnoties. „Un, nudien, jūs nepazinu, bārdas dēļ nepazinu! Esat arī vairāk vīrs nekā toreiz uz kuģa. Izaudzis vai?"

Uzlielītam bija neērti atteikt, es vēru vārtus, un Bogdans nekavējās iespraukties šaipusē.

„Kur jūs toreiz tik pispeši nozudāt ostā, iekrizdami kā caurumā?"

„Šis caurums bija Paragvaja, kur visi pārgurušie atrod mieru kā kapā," jautātais atbildēja.

„Un kāda nelaime jūs piemeklējusi?"

„Tur gaŗa stāstīšana," baltkrievs atņurdēja, acīm meklēdams vietu, kur apsēsties. „Bet es jums izstāstīšu visu no sākuma līdz beigām, lai jūs mani saprastu."

Viaduktā atsēdāmies.

„Un tieši Asunsionā apmetāties?" man gribējās zināt.

„Sī, Asunsionā. Vispirms atpūtāmies no ceļa pansijās. Kad tanīs sākām justies neērti, pamekļējām vientuļāku kintu (Quinta — māja ar zemi sakņu vai augļu dārzam)."

„Kāpēc jutāties neērti?"

„Nu, mēs tak esam trīs. Kamēr Eiropā šāds trijstūris laulībā nav nekas neparasts, šeit, zemes lodes apakšgalā, kur viss apgrieztā stāvoklī, tāpat kā mēness, tas ir kaut kas. Jo te vīrietim var būt vairākas sievas, ne otrādi."

„Aa!"

„Bet kintā nejutāmies labi. Kaimiņu govis noēda pupas, kā postus, saulgriezes — visu, ko iedēstījām. Paši kaimiņi — maitas seski tādi! aplasīja mūsu vistas. Tad kļusums! Tāds kļusums, brālīt, naktīs, ka vēja nestas smilts trīšanās gar paksi spēj uzraut no miega; un tad manas sievas otrs vīrs — krievs pārbijies grūda galvu caur kaplodziņu, norēkdamies — Čto takoje!"

„Krieviski — Paragvajā, vaj velns!" es iespurdzos.

„Tas vēl nebūtu nekas," Bogdans turpināja, „ja viendien pie mājas vārtiņiem neparādītos tāds Kovaļenko, padomju ukrainis, bībeli padusē un sludinādams, ka visiem slāviem jādzīvojot kā brāļiem."

„Fiu, Noskūtais gorilla!" iesvilpos, sazīmēdams paziņu. „Un ko tad šis?"

Bogdans stāstīja, saliecies uz priekšu, rokām ieķēries sola dēļi, tumšā atgādinādams milzu krupi. Dzirdēju, ka mani saukā, — lai! Stāsts bija ļoti interesants, vienreizējs. Kā gan tādu pamest nedzirdētu?

Kad Rolfs parādījās, mani meklēdams, es viņu aizraidīju:

„Nature has framed strange fellows in her time. And here there is one. Go and wait."

Rolfs nozuda kā ēna, un Glupčuks atsāka stāstīšanu, kuŗā biežī jo biežī atkārtojās fraze Es tik uzskrullēju ūsas.

Tikko stāsts bija galā, ņēmu varoni aiz rokas un vedu uz Salu.

„Draugi," ziņoju satraukts, „te ir kāds jauns uzsēklējušais izkritis no perekļa. Pasaulē nebūs daudz tādu ausu, kuŗu bungādiņa nedžinkstētu, viņa stāstā klausoties."

Paklanījies, Bogdans nealzmirsa uzskrullēt ūsas un tad atsēdās uz bluķīša, skatienu pie baterijas noenkurodams.

To manīdams, paraustīju Rolfu pie biksēm.

„Ielej ko stiprāku un padod viesim."

Rolfs attaisīja cukuriedŗu degvīna pudeli, pielēja pilnu krūzīti un sniedza Bogdanam:

„Lūdzu, ceļu inženieŗa kungs!"

Kā to gaidījis, Bogdans ķēra pasniegto, savu skatienu saskandināja ar mūsējiem un iemeta saturu mutē, ka nebija, ko redzēt.

He, šņabja Herkuless mūsu vidū! — aiz pārsteiguma vienam, aiz bailēm par baterijas likteni otram acis iepletās visā platumā, bet mutes kā norunājušas iesaucās reizē:

„Un tagad stāstu! . . . "

„Kh, khe, redziet, esmu baltkrievs jeb rutēnis, mana sieva tāpat . . . " Bogdans sāka tik kroplā vācu valodā, ka Šteinharts to pārtrauca, sacīdams:

„Vai mums vispirms nevajadzētu pabeigt dievkalpojumu? Jo kas gan ir skaistāks par Ziemas svētku dziesmām svecīšu gaismā?"

„Gluži manas domas," mācītājam pievienojās igaunis, neko lielu necerēdams no stāsta.

Es iejaucos, sacīdams:

„Dievkalpojums neaizbēgs. Iespējams, ka pēc stāsta viesim uznāk vēlēšanās svītru vilkt pāri pagātnei. Šajā gadījumā viņa stāsts var būt grēksūdze. Bet tā kā Glupčuka kungs ir ievērojami ģiemirsis vāciski runāt, jo, cik atceros, uz kuģa viņš vēl lasīja Šopenhaueru oriģinālā, tad es varētu izpalīdzēt."

„Rolf, noliec pie mūsu viesa pudeli, lai viņš iedzer, kamēr es stāstu. Pa starpām viņš man var izpalīdzēt, ja kur misētos."

Visi bija mierā ar tādu izkārtojumu, un es nekavējos uzsēklējušos iepazīstināt ar viesa spilgto personību, trijnieka pārējiem locekļiem un viņu dzīvi līdz tam, kad uz skatuves parādās Noskūtais gorilla un runā tik milīgā balstiņā kā Sarkangalvītes vilks, krītu sarijies. Jo šā nolūks, sludinot par visu cilvēku brālību, ir apmesties pie trijnieka, būt pie citiem slaviem panslavismā, varbūt arī pietaisīties par trešo vīru.

„Laipni lūgts," Bogdans mudināja mani stāstīt, pats pielikdams pudeli pie lūpām.

Turpināju:

„Bet nu abi pušelnieki iegūst kopīgu valodu un vienā mutē sāk brēkt nāves bailēs, un Noskūtais gorilla aizmetas. Pārbiedētie nospriež, ka te vairs nav palīkšana. Ir jāpazūd uz ātrāko. Tāpēc viens un divi drēbes mugurā. Durvis ciet, slēģus arī, un rikšiem vien uz Asunsionu, tās otru galu, kur uzkuļas kādai klintij, ko saimnieks ar mieru atdot īpašumā par servīzēm, kausiem un glāzītēm.

Ko tur vairs gaidīt: jāņem tik ciet! Ir mājele ar lielu istabu un plašu virtuvi. Arī galpons — atsevišķs naminš, kur novietot grabažas, turēt vistas . . . Daudz zemes. Augļu koki. Dzeloņu palmas. Bambusu un banānu birzītes. Un drošā vietā, hē, blakām slimnīcas mūŗa sētai, kā īpašnieks pastāsta, kad pircēji grib zināt, kas aiz mūŗa ir.

Trijnieks apmetas savā īpašumā apmierinātās, kaut arī īpašnieks samelojies, ka aiz mūŗa esot slimnīca. Nekā: trako māja tur bija!

„E, ku' labi!" nopriecājas Bogdans, i sieva, i lielkrievs cerībā, ka te vairs nebūs tāda čekista kā nakts klusums, kas viņus spīdzinājis iepriekšējā kintā. Jo cilvēki, kas 25 gadus drebējuši apšu drebēšanu zem padomju varas, vairs nespēj dzīvot klusumā, no kuŗa dziļajām pacerēm izlien baiļu vēži, sirdi spīlēt tā, ka vaigs top zils.

Pamatodamies uz nelāgu pieredzi mājputnu lietās, jaunie saimnieki nu savas vistas pa nakti ieslēdz galponā, tām par sargu pielikot pašaudzētu kucīti. Atšķirta no pamātes un patēviem, tā neganti kauc un traucē dusēšanu audžu vecākiem. Tāpēc viens, otrs vai trešs, kā vēlies no migas, nakts vidū skrien kaukoņu apklusināt.

Kaimiņi, mēness gaismā atklādami tādu skraidīšanu, dienas gaismā apjautājās, kādu jaužu ir ienācēji. Atbildei Bogdana galvā ieskrien ista tautas gudrība: 25 gadus šie bijuši trako mājas iemītnieki.

No tādiem kaimiņi atdalās ar augstiem žogiem un niknus suņus sāk audzināt.

Kā viens vienīgs domu grauds spēj grozīt lietas!

Neviens vairs nedomā vistas zagt, hahahā! Pat govīm stingri aizliegts kintā zagties. Un pupas un saulgriezes tāpēc aug griezdamās. Pat zāle lielā priekā stiepjas cilvēka augumā, pie sētām balstīdamās, un kinta tiegrimst zaļā atvarā, tā ka no ārienes tikai jumti un koku galotnes vairs redzamas.

Dzīvošana kā Dieva ausī, jānudien! Un kādu dzīves prieka vilni tas iesit dzīslās! Knieža ūsu gali, dzirkst acis, veči atjaunojas . . .

Un tāpēc pirmajā laikā Bogdans pats ir kopā ar savu sievu. Taču virietis pagurst ātrāk nekā meitietis, un tālab baltkrievam nu jāpārceļas no lielās istabas uz virtuvi, bet lielkrievam no virtuves uz lielo istabu.

Vīrs rūc, bet zobus nerāda: nav jau pirmā reize. Piekukuļo savu kurnēšanas prātu ar pāris glāzītēm vērmeļu šņabja — trijnieka miega un vēdera zālēm — un liekas uz auss. Krāc varenī odžu koŗa pavadījumā. Bet vecumā miegs nav gaŗš, it kā pati daba tā vēlētos cilvēkam pagarināt mūžu, sak, izgulēsies, kungs, kad kapā būsi. Un tāpēc trešajā naktī Bogdans ir augšā jau pirms pusnakts.

(Turpinājums sekos).

Dakteris: „Spriežot pēc jūsu deguna, jums smagas iesnas."

...tiesība

...R ATBRUNOTIES? KAS NOTIKTU, ...IES?

...NCE MIRUSI . . .

...rais līdz ...dza 1953. ...1953.) ra... ...d. Savie... ...ēs atbru... ...nes. ...ŠANĀS ...RIGA? ...vēsturē ...apdraud ...kaŗu iz... ...zemes, ...ai Āzijā, ...iedzīvotā... ...ražot ie... ...asi maini... ...a trešais ...inits uz ...kam pir... ...urē kaŗa ...tādu stā... ...pārsteigu... ...visu kaŗa ...riekšā šo... Tāpēc tā ...ās jautā... ...rošību sa... ...āms nav ...arš. Ja ...tisko klū... ...smagas, ...ikteņigas. ...NOTIES? ...priekšno... ...jāaizliedz ...nuc to ra... ...a. ...to, ka ...kontrole, ...patiešām ...edzētie ie... ...r iziet no ...kad neva... ...os, jo šo... ...ējuši, ko ...ījumi ar ...elti necer, ...savas mī... ...vus ieroču ...neitrālizēs ...cka plāns). ...mieročiem, ...apdraudēs ...varas: Pad... ...Ķīna. Jo ...r vienīgais ...ā brīvo pa... ...stis ar im... ...ēm, tikmēr ...roču nolik... ...oči uztur ... Bet pa... ...ekspansīvo ...agrāut, jo ...„revolūcio... ...nas kaŗi". ...i tad Pad. ... dilemmas

priekšā, ja viņu revolūcionārā ideoloģija tiek apturēta? Vai šāds stāvoklis nevar novest pie atteikšanās no pašas revolucionārās idejas? — Tātad, jāizšķiras pašos pamatos: vai nu iznīcinošais atomkaŗš, vai jāatmet pasaules iekaŗošanas plāni.

Ko tad darīt?

Ja kaŗš nav iespējams, jo tas iznīcinātu arī pašu uzvarētāju, ja ASV atombumbas draud izbeigt arī „atbrīvošanas kaŗus", **kas tad atliek? — Tikai mēģināt atbruņot ASV.**

VAI ATBRUNOŠANĀS TUVINA KAŖAM, VAI ATTĀLINA NO TĀ?

Šodien pasaules skati ir pievērsti Maskavai un Vašingtonai, jo cilvēki zina, ka glābšana vai — bojā eja atkarīga no šo divu varu, to saprašanās, bruņošanās ierobežošanas un atbruņošanās.

Lētticīgie miera gribētāji aicina Rietumu valstis sākt atbruņošanos pirmajiem, arī tad, ja Pad. Savienība to nedarītu. (Gan jau viņa sekošot.) Varot cīnīties arī bez ieročiem, kā to darija savā laikā Gandijs, un uzvarēja. Bet viņi aizmirst ,ka Gandijs cīnījās pret angļiem, nevis komūnistiem, un kas notika Indijā, tas nevar notikt Padomju Savienībā.

Šāda vienas puses atbruņošanās būtu daudz bīstamāka nekā neatbruņošanās nemaz. Katra valsts, kas viena pati gribētu atbruņoties, būtu nolemta bojāejai. Ja pasaule zaudētu līdzsvaru, terrors būtu daudz lielāks. Atbruņošanās ir vēlama tikai tad, ja tā veicina mieru.

Vēsturē nav skaidru pierādījumu, ka atbruņošanās būtu atnesusi mieru, vai arī, ka apbruņošanās — būtu novedusi pie kaŗa.

Pēc pirmā pasaules kaŗa uzvarētāji atbruņojās, kamēr uzvarētā Vācija strauji apbruņojās, radīja gigantisku kaŗa mašīneriju un uzsāka kaŗu, iekāms tās bijušie pretinieki paguva atjēgties.

Pēc otrā pasaules kaŗa Rietumu atbruņošanās noveda pie Korejas kaŗa. **Ja Amerika būtu militāri vāji apbruņota, tad tresais pasaules kaŗš jau sen būtu sācies, un līdz ar to verdzība brīvai pasaulei. Tikai Amerikas ieroču pārākums attura komūnistus no šādas avantūras, jo tā būtu arī viņu pašnāvība.**

Tāpēc maldīgs ir uzskats, ko sludina visāda veida pacifisti, ka pasaules miers atkarīgs no nesagatavošanās kaŗam. **Ja kaut daļēji iznīcinātu aizsardzību, tas vairāk palielinātu kaŗa iespējas, jo uzbrucējs tad kļūtu drošāks; tam nebūtu jābaidās no „masveidīgas atmaksas".** Džordžs Vašingtons savā laikā teica: **„Būt gatavam kaŗam ir viens no drošākiem ceļiem, kā uzturēt mieru."**

(Nobeigums sekos).

...elkrievs ce... ...is tāda če... ...ms, kas vi... ...kšējā kintā. ...us drebēju... ...em padom... ...dzīvot klu... ...m pacerēm ...i spīlēt tā, ...nelāgu pie... ...ās, jaunie ...stas pa nak... ...n par sargu ...kuciti. At... ...n patēviem, ...traucē dusē... ...ēm. Tāpēc ...kā vēlies no ...rien kauko... ...aismā atklā... ...nu, dienas ...ādu ļaužu ir ...gdana galvā ...udrība: 25 ...ko mājas ie... ...i atdalās ar ...niknuš su... ...domu grauds ...domā vistas ...ovīm stingri ...s. Un pupas ...c aug griez... ...lielā priekā ...umā, pie sē... ...n kinta ie... ...ā ka no ārie... ...oku galotnes ...eva ausī, jā... ...dzīves prieka ...s! Kniež ūsu ...veči atjauno...

Un tāpēc pirmajā laikā Bogdans pats ir kopā ar savu sievu. Taču vīrietis pagurst ātrāk nekā meitietis, un tālab baltkrievam ņu jāpārceļas no lielās istabas uz virtuvi, bet lielkrievam no virtuves uz lielo istabu.

Vīrs rūc, bet zobus nerāda: nav jau pirmā reize. Piekukuļo savu kurnēšanas prātu ar pāris glāzītēm vērmeļu šņabja — trijnieka miega un vēdera zālēm — un liekas uz auss. Krāc vareni odžu kora pavadījumā. Bet vecumā miegs nav garš, it kā pati daba tā vēlētos cilvēkam pagarināt mūžu, sak, izgulēsies, kungs, kad kapā būsi. Un tāpēc trešajā naktī Bogdans ir augšā jau pirms pusnakts.

(Turpinājums sekos).

Dakteris: „Spriežot pēc jūsu dega, jums smagas iesnas."

Vilto baleta vēsturi

Latvietis amerikāņu dzīnās uz Maskavas Lielā teātŗa skatuves

Okupētās Latvijas teātŗa un dzīves almanacha 1961. gada izdevumā Jānis Bērziņš, par baleta mākslas personībām runādams, apgalvo, ka 18. g. s. Krievijas choreografiskā māksla atradusies augstākā līmenī nekā citās zemēs. Tas nu, Jāni, par augstu šauts. Nekāds lauru vainags slāviem tajā laikā nepiederēja. Varbūt Bērziņš papūlētos noskaidrot, ka visos Eiropas centros no 1700. līdz 1840. g. dominēja vai vienīgi franču skola, dejotāji un, protams, arī choreografi. Krievi var pateikties francūzim Lande par 1. skolas nodibināšanu Pēterburgā un vēlākā laikā — Didelotam, kas pirmais reformēja krievu baleta skolas sistēmu un izaudzināja virkni pirmo lielāko krievu dejotāju. Ja runājam par krievu choreografiju, tad šajā laikā neviens no viņiem nedz itāļiem, nedz frančiem nav ticis tuvumā, un tas pats krievu apaļais pārītis bijis vairāk vai mazāk provincāls. Ivans Lesogrovs pat bija spiests pieņemt ārzemnieka vārdu Vālbergs, lai mulsinātu krievu baletomaņus.

Ja gribam būt nopietni vēstures fakto s, tad līdz pat 20. g. s. sākumiem arī paši krievi neticēja savējo spējām. Lūk, atskaite: Didelota darbībai sekoja franči Perots, St. Leons un Marius Petipā. Petipā paēnā izauga pirmais vērā ņemamais krievu choreografs Levs Ivanovs, bet tam bija lemts visu mūžu sekot Petipā pavadā kā baletmeistara asistentam. Ja varam runāt par pagātnes krievu choreografijas lielmeistariem, tad tāds bija M. Fokina personā, kas īsu brīdi pazibēja uz Marijas teātŗa skatuves, lai ar 1909. g. savu darbību pārceltu uz Vakareiropu. Tātad varētu teikt, ka faktiskā krievu choreografijas vēsture ir franču un itaļu baletmeistaru invāzija, un Bērziņa dižošanās neko citu neatgādina kā daļu skaitļu apakšējo cīparu — saucēju: jo varenāki tā spriedumi, jo mazāki tie patiesībā kļūst.

Tālāk Bērziņš apgalvo, ka esejas par dejotājiem visvairāk izdotas Pad.Savienībā. Protams, ja cilvēks dzīvo mucā, ko viņš var zināt, kāda apjoma baleta literātūra rietumos eksistē. Rietumos par baleta mākslu izdotas neskaitāmas monografijas, almanachi, mākslas foto albumi, vēsturiski un paidagoģiski izdevumi un četras enciklopēdijas, kādas krieviem joprojām nav. Pieturoties pie baleta periodikā publicētiem statistiskiem datiem, rietumos līdz šim izdots tuvu pie 400 grāmatu. Tām jāpiesaikaita desmit periodiski mēnešizdevumi angļu, franču, itaļu un spāņu valodās, iepretim vienam krievu biļetena veida izdevumam Maskavā. Pie tam Rietumos gaužām bēdīgā techniskā apdarē atrodamas Padomju Savienības esejas par krievu dejotājiem, kas drīzāk atgādina skolu burtnīcas, un tur velti meklēsim biografiskus datus. Ja arī ar rietumu publicējumu ļoti niecīgu daļu būtu lemts iepazīties Bērziņam, viņam būtu jāatzīst, ka krievu choreografija pagaidām palikusi rietumiem iepakaļ vismaz 50 gadu. Esmu pārliecināts, ka Bērziņš joprojām ņekā nezina, ka pēc Maskavas Lielā teātŗa baleta izrādēm ASV viņu galvenais choreografs Lavrovskis nule kā iestudējis baletu Pilsēta naktī, kuŗu iespaidojis ASV neoklasicisms, sevišķi modernais Rabina balets West Side Story. Tur ir kāda scēna, kas neko daudz neatšķiroties no Rabina ielas divkaujas, un baletā galveno vīrieša lomu amerikāņu zilās džīnās dejo latvietis Māris Liepa, kas skolu beidzis Rīgā. Liepas personā, kā angļu izdevumi saka, maskavieši ieguvuši kaut ko vairāk nekā danseur noble. Bet vai Bērziņš varētu to tik atklāti pateikt savās recenzijās arī Rīgas patēriņam? Jāšaubās.

Arg.

MĀKSLAS CHRONIKA

The Dancing Time februāŗa mēneša izdevumā, kas iznāk Londonā, Anglijā, autors Vilsons recenzējis solistes Vijas Vētras deju vakaru pag. g. 18. un 19. decembrī Londonā, Rudolfa Steinera zālē. Viņas indiešu, spāņu un moderno deju motivācija ekspresīva. Vijas Vētras debija skatīta ar retu interesi. Uzsvērta dejotājas emocionālā refleksija un lietišķi izvēlētā mūzika, kā Debisī — Zeme, interpretējumā Četri elementi; Ravela — Ūdens un gaiss un Falla — Uguns. Kontrastainais dejotājas stils autoritātīvs un teātrāli efektīvs. Arg.

Ziemeļu literātūras godalgu 50 tūkst. dāņu kronu apmērā turpmāk katru gadu piešķirs apgādam par kādā zemeņieku valodā izdoto daiļāko grāmatu.

☆

Vismazāko pasaules grāmatu, kuŗas apmēri ir 15 reiz 12 mm un kas sver tikai 1,5 gr., piedāvā pirkšanai tās īpašnieks italis Veturi. Grāmatas 207 lappusēs iespiesti 4000 vārdu. Starp citu grāmatiņā atrodas arī kāds 1615. g. Galileja teksts.

☆

Tenors Ernests Maršaus šajās dienās Melburnā iedziedājis Latvian Music skaņu platē latviešu tautas dziesmas. Plate būs tirgū šā gada vidū.

Aina Zemdega

SNIEGA VĪRAM

Sniega vīrs!
Mans tālo ziemu draugs!
Tu vēl vienmēr tas pats
Piesniguša dārza
Vai ielas skaļuma malā.
Skrien garām tev
Auto mašīnu spieti,
Līst pāri
Reklāmugunis —
Tu nedusmojies,
Nesoli galu un
Trakuma sērgu,
Bet pasaulei smaidi
Tikko samanāmi.
Dzimis no siltām,
Mazām rokām,
Smiekliem
Un bērniška prieka,
No draudzības,
Kam tavs lielais,
Neveiklais veids.
Sniega vīrs!
Mans senais, varenais draugs!
Tu stāvi un raugies
No manas bērnības
Uz neskaitāmām citām.

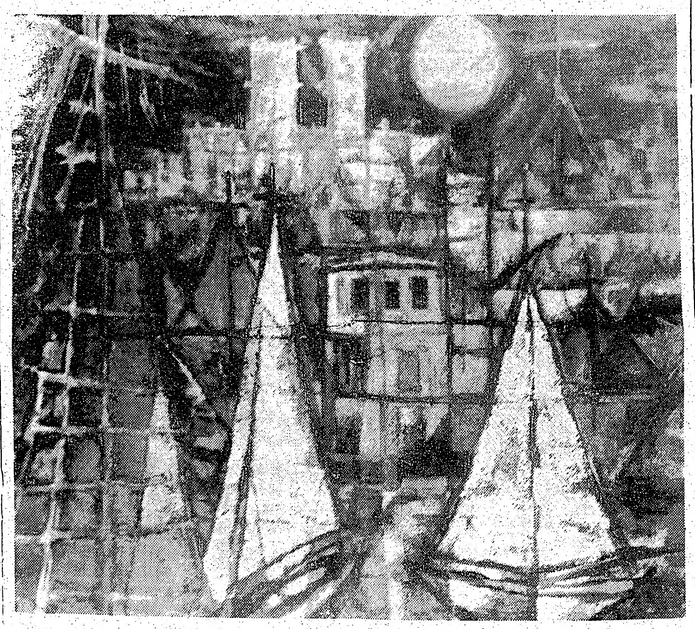

„Literārā kokteiļa" apmeklētājiem būs izdevība laimēt mākslinieka E. Krūmiņa gleznu „Osta".

DZEJNIECES VALDAS MORAS GODA DIENĀ

Šī gada 24. martā dzejniece Valda Mōra var apstāties savā darba dzīvē, atsēsties mazliet un pavērties atpakaļ uz līdz šim nostaigāto mūža ceļu, zinot to, ka dienā taisni pirms sešiem gadu desmitiem viņa tēvs, Lēdurgas draudzes skolas pārzinis, kāra viņai šūpuli gaišajā Lēdurgas draudzes skolas namā.

Un tā nu šai dienā — šīs pēcpusdienas sākumā — darbiniekiem literātūras druvā — rakstniekiem un rakstniecēm — grāmatu draugiem un lasītājiem ir iemesls šādā vai tādā veidā atzīmēt šo notikumu, atcerēties un apsveikt mūsu šīs dienas jubilāri.

Bet kur mums jubilāri šai dienā meklēt un atrast? Diemžēl, es to nespēju pasacīt. Latvju Enciklopēdijā, kas izdota tai zemē, kuŗā man lemts pašlaik savas mūža dienas vadīt, rakstīts, ka dzejniece 1950. gadā izceļojusi no Vācijas uz ASV. Patikami jau būs tiem, kam šādā vai tādā ceļā izdevies vai izdosies vēl Valdu Mōru sameklēt plašajā Amerikā vienā vai otrā no tām lielpilsētām, kur daudz vairāk ļaužu nekā mums visā Latvijā bija, vai kaut kur citur, atrast un, dažu skaistu ziedu pasniedzot, mīļu vārdu pasacīt, bet mēs citi, kam nav iespējams viena vai otra iemesla dēļ pie viņas ierasties, varam tikai savās pārdomās, atcerēs un apcerēs pārstaigāt tās vietas, kur tecējis viņas mūža ceļš un pakavēties pie viņas darbiem literātūras druvā.

Un tā nu mēs, ne jau īstenībā, jo, diemžēl, tas nav iespējams, bet pārdomās un atcerēs, dodamies uz Latviju, lai vispriekš apmeklētu to vietu, kur karājies viņas šūpulis — Lēdurgu, un no turienes pasekotu pa tām vietām, kur tālāk vijies jubilāres mūža ceļš.

Lēdurgas vārds nav tukša skaņa un svešs vārds tiem, kas par literātūru un vēsturi interesējas, jo Lēdurgā taču pirms gandrīz divi simti gadiem vācu mācītāja ģimenē piedzima Garlībs Merķelis, kuŗu vēl joprojām daudzinām un ar siltu pateicību piemnam, tāpēc, ka viņš ar saviem rakstiem daudz laba darījis mūsu tautai. Ne tik daudzi zina, ka te dzimis arī rakstnieks Mārtiņš Liepa (1874.) un mūsu jubilāres brālis Henrijs Moors — arī rakstnieks (1906.).

Un tā mēs paņemam Latvijas karti, noliekam to savā priekšā, uzmeklējam Rīgu un dodamies ceļā — uz Ropažiem, un tad Murjāņiem, un tad ceļa turpinājumā nonākam Lēdurgā. Taisnā līnijā tas būtu no Rīgas tā pāri par 50 km, bet ja iesim pa līkumoto balto Vidzemes lielceļu, kilometru skaits sanāks lielāks. Tuvākā pilsēta Lēdurgai Limbaži, kas atrodas no tās 22 km, Siguldā 27 km, Cēsis taisnā līnijā ap 30 km, bet līdz Skultei Vidzemes jūrmalā taisnā līnijā ap 20 km.

Jubilāre par šo savu dzimto pusi ir rakstījusi, ka tās vienmuļās pelēcības vidū kā neliela sala pacēlies gaišais, vīnstigām apvītais skolas nams, kuŗu apšalkusi vecu, sirmu koku tumša lapotne. Pie skolas bijis liels dārzs ar vecām ābelēm un jasmīnu alejām.

Rakstnieces tēvs mīlējis muzicēt, viņš veiksmīgi vadījis dziedātāju kori, kuŗa mēģinājumi notikuši skolā. Bez dziedātājiem no tālas apkārtnes ieradušies arī ciemiņi, starp tiem arī rakstnieki — Andrievs Niedra un brāļi Kaudzīši, kas bijuši pirmie rakstnieki, ko mūsu jubilāre toreiz, kad bija vēl meitene, skatījusi vaigu vaigā.

Valda Mōra vispriekš mācījusies mājās, Lēdurgā ,pēc tam Krotovas sieviešu ģimnazijā Rīgā, tad Neljas ģimnazijā Cēsīs, bet 1917. gadā kaŗa apstākļu dēļ (pirmais pasaules kaŗš) Mōru ģimene bijusi spiesta atstāt Lēdurgu un dotīes bēgļu gaitās, kas novedušas Stārajā Rusā, netālu no Novgorodas, kur arī Valda Mōra, līdz ar brāli Henriju turpinājusi izglītību un 1918. gadā nobeigusi ģimnaziju. (Pēc Latv. Konversācijas vārdnīcā 14. s. ievietotām ziņām V. M. nobeigusi ģimnaziju Omskā 1918.). Tā paša gada rudenī nodibinājās mūsu valsts. Pēc tam 1919. gadā, kad bēgļu gaitās aizvērās tēva acis, Valda Mōra ar māti un 4 gadus jaunāko brāli atgriezās Latvijā. No 1920.—1944. gadam Valda Mōra dzīvoja Rīgā un strādāja par skolotāju. Un tad nāca krievi, un nu kaŗa apstākļu dēļ 1944. gadā atkal bija jādodas bēgļu gaitās, bet tagad — uz pretējo pusi. Cik savādi tas bija viņai — tāpat kā daudziem no mums: vienreiz jābēg no vāciešiem uz krievu zemi, bet pēc tam otrreiz — no krieviem uz vācu zemi.

Pieminot savas pirmās gaitas literātūras druvā, jubilāre ar dziju sirsnību un pateicību acteras Aspaziju, ar kuŗu (un līdz ar to arī ar Raini) viņa iepazinusies 1922. gadā. Aspazijas siltā atsaucība bijusi tā, kas viņu spārnojusi literāram darbam un ievedusi viņu pirmajā rakstnieku vakarā, kuŗā viņa nolasījusi savas dzejas. Viņas pirmie dzejoļi iespiesti 1922. gadā. Tā nu jubilāre var atzīmēt arī vēl otru jubileju: četrdesmit gadi literātūras druvā! — Arī Pāvils Rozītis arsavu atzinību un uzmudinājumiem devis arvien jaunus ierosinājumus un iespiedis viņas dzejoļus žurnālā „Ritums". Viņas dzejoļi bez tam vēl iespiesti arī „Jaunākajās Ziņās", „Latvī", „Brīvajā Zemē", „Ceļā", Saukšmē" u. c.

Viena daļa Valdas Mōras dzejoļu ir viņas dzejdarbu krājumā „Svešam draugam", ko Valters un Rapa izdeva 1929. gadā. Būdama skolotāja, Valda Mōra uzrakstījusi bērnu ludziņas skolu sarīkojumiem, sevišķi eglītes vakariem: „Ziemassvētku sapnis" (1924. g.), „Nakts Betlemē", „Ko redzēja Daugaviņa", „Ziemassvētki lauku sētā", „Pelnrušķīte". Uzrakstījusi bērnu grāmatas prozā: „Mārites dzimšanas diena", „Lāčēns Miko", „Tracis sētā". Sakopojusi tautas dziesmu krājumiņu „Māmiņai".

Jubilāres dzejdarbi sastopami vairākos dzejdarbu almanachos un skolu mācības grāmatās, piem. K. Dzilleja „Dzimtene liesmās", K. Kārkliņa „Lāpa", J. Sviestiņa „Ir atkal Ziemassvētki", tā paša sastāditajā rakstu izlasē latviskās domas un latviskā gara saglabāšanai svešumā „Māna tēvu zeme", tā paša „Par to mazo šūpulīti", A. Johansona „Dzīvā dzēja", J. Lazdiņa (Austrālijā) sastādītajā dzejoļu izlasē latviešu trimdas skolām un ģimenēm „Liriskais simts" un, beidzot, viens dzejolis ievietots arī bij. tautskolu direktora Arvīda Dravnieka sastāditajā lasāmgrāmatā „Māna tēvu zeme" 6. klasei (1959.), kur ir arī dažas rindiņas par pašu autori.

Par Valdu Mōru rakstīts „Latvju rakstniecībā portrejās", „Latviešu Konversācijas vārdnīcā" 14. s. (1936.), „Latviešu Enciklopedijā" II s. (1952.—1953.), bez tam vēl P. Ērmanis par viņu rakstījis prof. L. Bērziņa redakcijā iznākušajā latviešu literātūras vēsturē VI s. (1936.) un K. Rabāčs „Tēvijā" (1942.).

Beidzot, Valda Mōra rakstījusi pati par sevi 1947. g. Vācijā iznākušajā grāmatā „Trimdas rakstnieks" II s. Tur redzams arī rakstnieces vaigs.

J. S.

Arnolds Lūsis

CILVĒKS BEZ MĀJAS

ATMIŅAS.

16. turpinājums

„Šī istaba ir brīva tikai tamdēļ, ka tā ir rezervēta ģenerāļa kungam, pie kuŗa mana meita strādā par sekretāri," lepni paskaidro Schollera kundze: „Ģenerāļa kungs pašreiz atrodas Prāgā. No turienes viņš brauc uz šejieni atpūsties un ņemt vannas kūrvietā. Ģenerāļa kungs ir smalks kungs. Viņš grib, lai viss spīd un laistās. Tāpēc, lūdzu, esat uzmanīgi! Īpaši ar mēbelēm. Gultās atļauts gulēt tikai naktī. Ja jūs sāksat gultā vārtīties arī dienā, tad ātri nolietosies mans jaunais madracis, ko varējām nopirkt tikai ar ģenerāļa kunga palīdzību. Jā . . . arī apmeklētāji nav vēlami. Manai kaimiņienei nācās uzteikt kādam iebraucējam tamdēļ vien, ka pie tā cauru dienu nāca dažādi apmeklētāji. Jūs taču sapratīsat, ka tā nevar! Kas man atlīdzinās zaudējumus, kādi būs cēlušies, mēbelēm nolietojoties, — par izsēdētiem krēsliem, par nomīdītām grīdsegām. . . Herr Pastor! — dodiet man savu goda vārdu, ka jūs uzvedīsities „anstendigi"..., ka dzīvosat pavisam klusi, un pēc nedēļas atkal šo telpu atbrīvosiet ģenerāļa kunga vajadzībām . . . "

Mēs ar māmuļu nezinām, ko Schollera kundzei atbildēt. Tādu knauzerību vēl savā mūžā neesam redzējuši.

„Nebrīnaties," saka mans draugs Jūlijs Kalniņš, kas mums palīdzēja šo pagaidu apmešanās vietu sagādāt: „tādi, kā Schollera kundze, ir daudzi Karlsbādes pilsoņi. No paaudzes uz paaudzi viņu galvenais peļņas avots ir bijusi telpu izīrēšana svešiniekiem, kūrorta apmeklētājiem. Tamdēļ šejienes cilvēkiem izveidojusies īpatnēja morāle: „vairāk izspiest — mazāk dot". Jūs man neticēsat, bet nesen te uzteicā istabiņu kādam latvietim, kaut gan tas īri bija samaksājis vairākus mēnešus uz priekšu. Kamdēļ? Tamdēļ, ka viņš saslima ar gripu un divi nedēļas gulēja gultā arī dienas laikā. Līgums paredzējis gultas lietošanu tikai naktī. Dzīvokļa saimniekam ceļoties zaudējumi, ja to neievērojot."

Dzirdot šādu paskaidrojumu, garastāvoklis ir nomākts. Mūsu istabiņa atgādina mūzeju, kas piekrāmēts ar visādām porcelāna figūriņām, stikla trauciņiem. Te ir gulbji un ziloniši, brieži un stirniņas, cūciņas un tītari, jā, pat varens lācis, kas kāri dzeŗ no liela kausa, uz kuŗa pārpratumu novēršanai, uzrakstīts, ka tajā atrodas Pilzenes alus. Pičiņš visu laiku aizdomīgi lūr uz šo pinkaini, un mums ar māmuļu viņš pastāvīgi jāuzmana, lai zēns neizposta Schollera kundzes rūpīgi kopto zvēru dārzu. Nav nekādu šaubu, ka arī pati Schollera kundze mūs pastāvīgi uzmana. Liekas, viņai patīk skatīties caur atslēgas caurumu. Būtu tiešām žēl, ja mēs, durvis atvērot, viņai kādreiz iesistu pierē punu. Tāpēc vienmēr mazliet uzkavējamies, pirms nospiežam durvju kliņķi, lai novērstu nepatikšanas un neērtu izskaidrošanos.

Tikko bijām „iekārtojušies" Schollera kundze ienesa un svinīgi mums pasniedza nelielu grāmatiņu, kuŗā aprakstīta Karlsbādes, kā viņa teica — „slavenā" vēsture. Ir tiešām interesanti šo grāmatu izlasīt. Tā stāsta, ka Karlsbādes avotu dziednieciskos spēku pazinuši jau senie romieši; avotu tuvumā vairākkārt atrastas romiešu monētas. Piecpadsmitā gadu simtenī Bohemijas karalis Kārlis ieradies ar savu galmu Karlsbādes kalnos medībās. Ielenkuši briedi. Tas, suņu vajāts, nolēcis no tā saucamās Hirschensprung klints. Suņi dzinušies briedim pakaļ. Pēc brīža lejā galminieki dzirdējuši suņu gaudošanu un smilkstēšanu. Gājuši raudzīt, kas noticis, un atraduši karstos avotus, kuŗos suņi, briedi meklējot, applaucējušies. Briedim tagad uzcelts piemineklis. Karalim Kārlim jāsamierinās tikai ar to, ka pilsēta nosaukta viņa vārdā. Šķirstu grāmatiņas apbrūnātās, vietām nosmulētās lapas, un lasu to „slavenību" vārdus, kas te kādreiz ārstējušies.

Krievijas cars Pēteris, saukts par Lielo, iegājis Karlsbādes vēsturē tāpēc, ka dzērumā, piedaloties strēlnieku sacensībās, nošāvis mūrniekmeistaru Pēteri Knollu. Šis vīrs sakaitinājis ķeizaru, aizrādot, kādas kļūdas mūrnieka darbā Pēteris pielaidis, savā krieviskā pārgudrībā un uzpūtībā gribēdams Karlsbādes namu cēlājiem parādīt „kā tās lietas jādara". Knolla „nepieklājība" caru tā sadusmojusi, ka strēlnieku svētkos viņš izvēlējies sev dzīvu mērķi, tā svētku līksmību pārvērtis drūmā traģēdijā. Starp citiem cara Pēteŗa varoņdarbiem vēl pieminēta viņa tieksme piedzerties, lamāties un kauties ar galmiekiem un vienkāršiem Karlsbādes pilsoņiem. Izcilākais Pēteŗa sasniegums bijis tas, ka viņš vienā reizē izdzēris divdesmit kausus šprūdeļavoļa ūdens! Laikam tamdēļ pateicīgā Karlsbādes rāte viņam kalnā uzcēlusi arī pieminekli.

Deviņpadsmit vasaras Karlsbādē viesojies Goethe ar savu draudzeni Šteina kundzi. Kāda Kurzemes hercogiene Doroteja te nodevusies skandalozām mīlas dēkām. Viens no viņas pielūdzējiem parasti hercogienes istabā ielavījies caur logu, aizsniedzot to no siena vezuma, ko nolīdējis īpaši šai vajadzībai . . . Ko gan cilvēks neizdomā, ja tas ir iemīlējies! . . .

Kādreiz rakstīju „Brīvā Zemē", ka Neapole man atgādina dāmu zīda svārkos un skrandainos apakšbrunčos. Marta Rasupe, kas mani 1937. gadā vadāja pa Neapoles priekšpilsētām, šī raksta dēļ bija dabūjusi pāris dienas nosēdēt kādā itaļu cietumā, tik ļoti tas bija sadusmojis Neapoles varasvīrus.

Ceru, ka Schollera kundzei nebūs jācieš, ja teikšu, ka arī Karlsbādes apakšbrunči ir noplīsuši. Šīs pilsētas ziedu laiki, liekas, ir jau pagājuši. Nami, kas lepojas ar skaistiem nosaukumiem, ir pelēki, noplukuši, vecmodīgi. Vienīgā modernā ēka te ir kāda viesnīca, ko uzcēluši amerikāņi. Tagad viesnīcā iekārtota slimnīca ievainotiem karavīriem.

Ir dīvaina sajūta, dzīvojot pilsētā, kur gandrīz katrs trešais pretimnācējs ir invalīds. Dažreiz gribas raudāt, raugoties šajos nelaimīgos cilvēkos, kuŗus kaŗš ir sakropļojis. Viņu nelaime izliekas īpaši kliedzoša tad, kad pilsētas ielās tie staigā grupiņās, laikam tamdēļ, lai varētu viens otram palīdzēt. Un tomēr arī šie cilvēki ar izmisīgu sīkstumu turas pie dzīves! Gaida, lai kāds tiem dāvātu savu draudzību. Gaida, lai kāds tos mīlētu . . .

Vakar māmuļa teica: „Mēs bieži esam kurnējuši, ka mums iet grūt. Bet cik reizes mēs esam salikuši rokas lūgšanā un klusībā pateikušies Dievam par to, ka esam vārējuši palikt kopā, ka esam — ar Dieva palīgu — varējuši pārvarēt savas likstas un slimības? Paturēsim vienmēr prātā šos sakropļotos karavīrus! Kas viņiem atdos viņu izpostīto dzīvi?" . . .

Māmuļai ir taisnība.

Citu posts ir daudz lielāks nekā mūsējais.

☆

Schollera kundze man ieteic par ārstu izvēlēties Dr. Fōrsteru, jo arī ģenerāļa kungs, kad vajadzīga medicīniskā palīdzība, ejot pie viņa.

Dr. Fōrsters tiešām ir jauks ,sirsnīgs večuks. Viens no bijušo laiku cilvēkiem. Slimniekus viņš pieņem, tērpies melnā ketavejā, un, par spīti ziepju trūkumam, no viņa svārku piedurknēm lien laukā mirdzoši baltas, stērķelētas manšetes. Fōrstera kungam vajaga tikai paskatīties uz mani, lai zinātu, kas man vainas.

„Hepatitis" — viņš lietišķi saka, un palīdz man apvilkt svārkus, ko, sagaidīdams nopietnāku izmeklēšanu, esmu noģērbis. Kad jautāju, kas tā ir par slimību, ārsts paskaidro, ka es esot slimojis ar infekcionāro dzelteno kaiti, kas diezgan bieži beidzoties ar ķermeņa pilnīgu novājēšanu un nāvi. Man tikai vajagot katru dienu dzert „Mühlenbrunn" ūdeni un ņemt siltas vannas. Tad, pēc pāris nedēļām, es būšot vesels un sākšot atkal izskatīties pēc cilvēka.

Tas skan iepriecinoši. Ar pateicību saņemu ārsta apliecību, kas vienu mēnesi man dos tiesības uzturēties šajā pilsētā.

Atvadoties, Dr. Fōrsters norāda, ka zāles man neesot vajadzīgas. Bet ēst lai es, kopā ar visu ģimeni, katrā ziņā ejot „Paradīzes" viesnīcā. Tur esot vislabākais uzturs un vissolīdākā apkalpošana. Kad saku, ka esmu tikai bēglis un mans naudas maciņš ir jau pavisam saplacis, Fōrstera kungs ir tiešām noskumis. Atsakās ņemt pat honorāru. Smalkjūtīgi viņš norāda, ka pacienti viņam honorāru maksājot tad, kad esot pilnīgi izveseļojušies. Tikai ar lielu lūgšanu man izdodas Fōrstera kungu pārliecināt, lai viņš par saviem pakalpojumiem pieņem 20 markas.

Kad aiznesu ārsta apliecību, pilsētas valdes ierēdņi kļūst laipnāki. Izsniedz man uzturēšanās atļauju trīsdesmit dienām un piešķir istabu kādā ēkā, ko sauc „Haus Telegraph".

Schollera kundze ir priecīga, ka solītā laikā atbrīvosim viņas salonu.

„Herr Pastor" — viņa čukst: „es jums gribu atklāt kādu noslēpumu, kas, cerams, arī jūs iepriecinās. Mūsu uzvaras diena ir tuvu! Vācija visu laiku nespēja pretoties ienaidnieka uzbrukumam tamdēļ, ka mūsu lidmašīnām trūkst benzīna. Tagad vācu zinātnieki izdomājuši tādas lidmašīnas, kuŗām benzīns būs vajadzīgs tikai paceļoties un nolaižoties. Tās būšot tik ātras lidmašīnas, ka neviens tās nespēšot atvairīt. Es jums nevaru teikt, kas man to stāstīja. Bet tā ir patiesība."

Ja šo noslēpumu zina Schollera kundze, tad, droši vien, tas jau zināms visai pilsētiņai! Un, ja visa pilsēta to vēl nezina, tad rīt vai parīt par to zvirbuļi čivinās visās pažobelēs.

Vai tas, ko čukstēja Schollera kundze varētu būt taisnība? Vāciešu jau sen runā par jauniem ieročiem. Kāda dāma bēgļu vilcienā par tiem zobojās tādā veidā, ka kauns viņas vārdus atkārtot. Bet dūmi neceļas, ja nav uguns.

21. februārī 1945.
Karlsbādē.

☆

Mēs atkal atgriežāmies alu laikmetā.

(Turpinājums sekos)

Ko gūsim Jaunās Gaitas Literārā kokteilī?

Š. g. 24. martā plkst. 6.00 vakarā, tiksimies Jaunās Gaitas Literārā kokteilī. Pie jaungaitniecu klātiem galdiņiem, sveču gaismā, klausīsimies autorus no šī kontinenta 6 pilsētām: Vašingtonas, Milvokiem, Kalamazū, Bostonas, Hamiltonas un Toronto. Skatīsim vaigā un dzirdēsim: sirmo, latviskumā viedo Jāni Veseli; romantisko dziesminieci Rūtu Skujiņu; Kokteilis ar laika degli autoru Valdi Krāslavieti; Rīga - Retour galveno varoni, dzejnieci Valdu Dreimani; dzejnieci Ievu Primani (tālu ceļu no ASV galvas pilsētas mērojušu); JG mākslinieciško redaktoru, dzejnieku Tālivaldi Kiķauku; un mūsu pašu Toronto autorus: Ingridu Vīksnu, Ainu Zemdegu, Indru Gubiņu, Birutu Senkēviču (atklās vakaru) un Ilmāru Batraku. Šo rindu rakstītāja iepazīstinās autorus ar klausītājiem.

Ne Jaunās Gaitas, ne citos autoru salidojumos nedzirdēta būs Ingridas Vīksnas un Maksa Čulīša pantos liktā laikmetīgu notikumu rīme, ko skaņās un meldijā ceļ Stratfordas festivāla šim jaunrades darbam speciāli aizdotais komponists - diriģents Alfrēds Strombergs. Tās atskaņotāji būs „vētrēni" R. Purvs un M. Bērziņa. A. Strombergs arī uzņēmies illustrēt ik autora personību ar īsu improvizāciju.

Nesavtīgi par laimīgo laimētāju varēsim priecāties, kad pazīstamā gleznotāja un TV dekorātora Edgara Krūmiņa eļļas gleznа Ostmala atradīs savu nākamo īpašnieku. Mākslinieks ne tikai dāvājis JG loterijai šo savu darbu, bet arī uzņēmies Literārā kokteiļa telpu dekorātora pienākumus. Ticams, ka Leaside Memorial Gardens būs grūti pazīt!

Ko vēl? Pie jau minētiem, čaklo jaungaitnieču klātiem galdiņiem iebaudīsim tasi labas kafijas, kā arī nomalkosim Krones - Baldumas speciāli šim sarīkojumam „sacerētu", jauktu un maisītu boli.

Lieki pieminēt, ka viss šī sarīkojuma atlikums — dolaros, būs, protams, par labu Jaunai Gaitai. Atzīdami, vai kritizēdami JG, atcerēsimies, ka to izdod mūsu jaunatne trimdā, un šī skaistā žurnāla līdzstrādnieki ir pati jaunā, vidējā un vecākā paaudze: dzejnieki, rakstnieki, zinātnieki un publicisti. Apmeklēdami gadskārtējo JG Literāro kokteili, palīdzēsim, reizē jaunatni un paši sevi, gūdami vairāk kā atdodami.

Ieejas kartes un gleznas loterijas zīmes pārdod visi lielākie latviešu pulku veikali, kā arī LA kantoris.

Uz redzēšanos 24. marta vakarā — dzeju klausoties pie svecēm, kafijas un boles.

Velta Toma

PROFESORS DR. B. KOKINS JUBILĀRS

Pagājušā nedēļā, visā klusībā, 50. mūža gada slieksni pārkāpa Sv. Augustina garīgā semināra profesors un Toronto latviešu katoļu draudzes prāvests Dr. phil. B. Kokins. Kā draudze, tā katoļu apvienība bija gatavojusies rīkot plašākas svinības, bet uz jubilāra neatlaidīgu lūgumu no tām vajadzēja atteikties. Gadījums tika atzīmēts tikai ar apvienības un draudzes vadības vizīti jubilāra darba vietā, kur līdz ar sveicieniem un labākiem vēlējumiem tika pasniegti ziedi. Jubilāra lūgums tika respektēts arī cita veida publicitātes apiešanai šinī gadījumā, jo šo notikumu viņš uzskata par stingri personīgu lietu.

Jubilārs dzimis 1912. g. 6. martā Naujenes pag. Dūdeļos. Skolas gaitas sācis Daugavpilī, bet turpinājis Aglonā. Pēc ģimnazijas beigšanas 1930. g. iestājies Rīgas katoļu garīgā seminārā, to sekmīgi beidzot 1935. g., un tūliņ arī iegūstot priestera svētības. Pirmā darba vieta ir Aglonas ģimnazija, kur pasniedz latīņu valodu. Jau pēc gada garīgā priekšniecība jauno, apdāvināto priesteri komandē uz Romu, kur viņš Vatikāna universitātē Angelicum studē filozofiju, 1938. g. iegūstot licenciāta grādu. Pēc atgriešanās no Romas darbojas par lektoru Latvijas universitātes rom. kat. teoloģijas fakultātē. Vācu okupācijas laikā ir garīgā semināra profesors Aglonā.

Trimdas gaitas uzsācis 1944. g. rudenī, vispirms nokļūstot Bavārijā. Tur viņš sākumā darbojās par garīdznieku vācu draudzē, bet vēlāk pildīja Sv. Tēva delegāta sekretāra pienākumus. Drīz B. Kokins tika komandēts uz Beļģiju, kur darbojās par audzinātāju latviešiem atvērtajā garīgā semināra nodaļā. 1947. gadā, kā doktorands atsāka filozofijas studijas Luvenas universitātē un 1949. g. ieguva filozofijas doktora gradu.

1949. g. uz Vatikāna rīkojumu izceļoja uz Kanadu. Sākumā darbojās par draudzes garīdznieku Ņubransvikā, bet 1950. g. pārnāca uz Toronto, kur kā izcils valodnieks tika saistīts Toronto arhibīskapa kardināla J. Makgigena kūrijā. Tanī pašā laikā viņš pārņēma arī šejienes latviešu katoļu draudzes vadību un to turpina līdz pat šai dienai. 1957. g. kardinālis Dr. B. Kokinu iecēla par Toronto Sv. Augustīna garīgā semināra profesoru, kur viņš darbojas arī tagad, pasniedzot ievadu filozofijā, seno un vidus laiku filozofijas vēsturi, morālfilozofiju, vispārējo un sociālo ētiku un latīņu valodu. Blakus atbildīgajam profesora un audzinātāja darbam, jubilārs atradis laiku un gribu arī latviešu sabiedriskiem pasākumiem. Bez jau minētā pastāvīgā darba draudzē, viņš ir Kanadas latviešu katoļu apvienības kapelāns un centrālās valdes loceklis, cītīgi raksta katoļu preses izdevumos, sastādījis un izdevis pašlaik populārāko un vairāk izplatīto lūgšanu grāmatu.

Uz Toronto archibīskapa priekšlikumu Dr. B. Kokins no Romas apbalvots ar Vatikāna ordeni „Pro Ecclesia et Pontifice".

Dr. B. Kokins ir ne tikai viens no redzamākiem latviešu katoļu garīdzniekiem, bet arī starptautiski pazīstams latviešu akadēmiķis. Fenomenālās valodu zināšanas blakus solidajai izglītībai ir devušas viņam iespēju iekļūt daudzos starptautiskos sektoros, kuri mums pārējiem grūti sasniedzami. Tiešie amata pienākumi nav ļāvuši viņam sevišķi eksponēties trimdas latviešu iekšējās lietās, pēc kā viņš arī nekad nav sevišķi centies. Savu daļu un tiesu latviskajam lielais jubilārs tomēr ir bagātīgi devis ar savu izcilo darbu, stāju un iespaidīgo personību. Viņa vārds ir plaši pazīstams kanadiešu aprindās, un, ja kādreiz runas novirzās par latviešiem, bieži kā pirmo piezīmi var dzirdēt, ka pazīstot latviešu profesoru Dr. B. Kokinu.

Neskatoties uz sava raženā mūža pirmās daļas panākumiem, jubilārs ir palicis vienkāršs, draudzīgs un otra problēmu sapratējs cilvēks. Viņš nekur un nekad nav gribējis kādam uzspiest savu gribu un ar lielāko izpratni uzklausījis arī vismazākā domas. Šķiet, tieši tā ir viņa panākumu atslēga, un tas ir tas, kas pašķir ceļu uz daudzo draugu un cienītāju sirdīm. Gribētos sirsnīgi vēlēt, lai jubilāra nākamās mūža dienas būtu tikpat izciliem panākumiem svētītas.

J. Niedra.

TAUTIEŠI,

neatkarīgi no tā, vai esat saņēmuši individuālu aicinājumu, vai nē, ziedojiet Kultūras fondam. Ziedojumi sūtāmi: Kanadā — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont. ASV — American Latvian Association, Suite 806, Edmonds Building, 917 15th St., N. W., Washington 5, D.C.

LATVIEŠU SAIMNIECISKO DARBINIEKU APVIENĪBAS KANADĀ GADA SAPULCE

Pag. svētdien, 11. martā, LSDAK valde bija aicinājusi savus biedrus 9. gada sapulcei. Apvienība dibināta 1953. g., ar mērķi apvienot tagadējos, kā arī bijušos Latvijas saimnieciskos darbiniekus vienā organizācijā. Pašreiz apv-bā reģistrēts 101 biedrs, un to vīsus šos gadus vadījis būvuzņēmējs P. Rasiņš.

Sapulci atklāja P. Rasiņš un uzaicināja godināt mirušā ap-bas valdes locekļa, rūpnieka R. Egļīša piemiņu ar piecelšanos. Tālāk priekšsēdis ziņoja par ap-bas pag. gada darbību.

Ja šobrīd Kanadā pastāv un sekmīgi darbojas latviešu kreditsavienības, tad, pirmkārt, pateicība pienākas LSDA'i un tās biedriem.

Apvienība atbalsta arī projektētā Toronto latviešu nama celšanas ideju un darīs visu, kas tās spēkos, lai tā īstenotos.

Tāpat atbalstīja mūsu latviešu skolas, skautu un gaidu organizācijas un citus jaunatnes pasākumus.

Revizijas komisijas ziņojumu nolasīja A. Budrēvics un izteica valdei pateicību par sekmīgo darbu.

Par apvienības pr-ku pilnsapulce atkal ievēlēja P. Rasiņu un valdē — A. Kristapsonu, V. Bebri, A. Flaumu un J. Kreili. Revīzijas komisijā A. Budrēvicu, A. Egliti un R. Purvu.

A. A.

MĀCĪTĀJS V. ŠĒFERS — GAVILNIEKS

21. martā sešdesmit mūža gadi apritēs Montreālas Sv. Pāvila latviešu draudzes mācītājam Viesturam Šēferam.

Tautieši, kas nākuši no Rīgas, atcerēsies mācītāju Šēferu kā labu organizātoru un dedzīgu spredīkotāju, kuŗa saistošās svētrunas katru svētdienu glītajā Jēzus baznīcā pulcināja daudzus dievlūdzējus. Mācītāja Šēfera darbības laikā strauji pieauga Jēzus draudzes locekļu skaits. Draudzes saimnieciskais stāvoklis uzlabojās. Tā varēja izdarīt lielākus remontus īpatnēji skaistā dievnamā, uzstādot altārī lielu, marmorā kaltu Kristus tēlu, kas it kā svētīja atnācējus un aizgājējus, visiem piedāvājot dvēseles mieru un žēlastību.

Uz Jēzus draudzi mācītājs Šēfers aizgāja no Ogres, Ikšķiles un Salaspils draudzēm, kur, pirmās mācītāja un dvēseļu kopēja gaitas staigādams, viņš bija tā iejūsmināijis draudzu locekļus, ka tie samērā īsā laikā uzcēla trīs dievnamus. Līdzīga piemēra Latvijas ev. - lut. baznīcas vēsturē šī raksta autors neatceras. Un dievnamu cēlāja slavu neviens nevarēs noliegt ne mācītājam Šēferam, ne trim nelielām draudzītēm, kuŗas viņš, tikko Latvijas universitāti beidzis, aprūpēja.

Bēgļu gaitas māc. Šēferu un viņa ģimeni izsviež Vācijas krastā. Kādu laiku viņš organizē bēgļu dievkalpojumus gaisa uzlidojumos jau cietušā Berlīnē; pēc Vācijas kapitulācijas viņš sludina Kristus evaņģēliju Gesthachtā, Saules nometnē.

Ierodoties Kanadā, Šēfers vairākus gadus strādā par latviešu draudžu mācītāju Londonā, Ont., Sv. Katarīnēs un Niagarā. Kad pastāvīgā ceļošanas nasta paliek par smagu, viņš seko aicinājumam uzņemties Montreālas Sv. Pāvila latviešu draudzes gana pienākumus.

Darba un augšanas iespējas latv. draudzei Montreālā, tāpat kā daudzās citās vietās, ir ierobežotas. Ar enerģiju, apzinīgu darbu māc. Šēfers tomēr savu nelielo draudzi ir izveidojis par aktīvu kristiešu kopību, kas grib kalpot Dievam un sargāt tās mūžības vērtības, ko Kristus atstājis cilvēcei.

Drīz pēc Viestura Šēfera ierašanās Montreālā draudze ieguva arī prāvu lauku īpašumu — Tērvēti, kur vasaras mēnešos rit rosīga sabiedriskā dzīve un notiek brīvdabas dievkalpojumi.

Lai Dievs svētī čaklā draudzes gana turpmākās gaitas.

Arn. L.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

16. martā plkst. 8.00 vak., Sv. Andreja baznīcas zālē Veras Leinvēberes klavieru koncerts.
17. martā, plkst. 7.30 vakarā TLB Lestimu vakars „Sadzīvošanās" Ungāru kluba telpās, 245 College ielā. Toronto.
18. martā — R. Blaumaņa Trīnes grēki izrāde. TLTA ģimnazijas absolventu kopas dāvinājums skolai.
24. martā plkst. 6.00, Leaside Memorial Garden telpās Jaunās Gaitas literārais kokteilis.
25. martā — operdzied. Astras Kalniņas koncerts. DV sarīkojums.
30. martā — Vanadžu kopas un TLB dāmu komitejas kopīgs tējas vakars „Atkusnis", DV namā, 123 Hurona ielā.
31. martā Sv. Barnaba baznīcā, plkst. 7.00 vakarā, Tērvetes 19. skautu vienības gada svētku sarīkojums.
1. aprīlī, plkst. 5.00 p.p. Sv. Andreja b-cas zālē Irmas Kajakas - Ķeniņas Ritmikas un plastikas skolas audzēkņu pēcpusdiena.
7. aprīlī — DV futbolistu balle ar „Miss Football" vēlēšanām Ungāru kluba telpās, 245 College ielā.
7. aprīlī — Omartija kundze, Vašingtonas teātŗa viesizrāde.
28. aprīlī — teātŗa izrāde „Pīlnsapulce Čučičingā" ar M. Vētru.
14. aprīlī — Viestura koŗa koncerts TLB sestdienas skolai, Sv. Andreja baznīcas sar. zālē.
26. aprīlī pianistes Ilzes Strālsdidrichsones klavieru koncerts.
3. maijā — dziedones Linas Karlsones koncerts. Koncertapvienības sarīkojums.
5. maijā — Ziedu balle, Palace Pier, DV Toronto nodaļas sarīkojumā.
6. maijā — Ģimenes diena TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
11. maijā — Diždanča priekšnesumu vakars.
12. maijā — Kurzemes cietokšņa krīšanas piemiņas salidojums Toronto, Igaunu namā, 958 Broadview Ave., pl. 5 p.p.
12. maijā plkst. 8.00 vakarā, Sv. Andreja baznīcā 1. latv. ev.-lut. draudzes koŗa 10. gadskārtējais koncerts.
20. maijā Sv. Barnabas b-cā, pl. 4 p.p. Martas Tūteres klavieru studijas audzēkņu pēcpusdiena.
27. maijā - Pavasaŗa svētki Sidrabenē.
3. jūnijā — izlaiduma akts TLB sestdienas skolā, Sv. Andreja baznīcas sarīkojumu zālē.
23. jūnijā — Līgo svētku uzvedums ar deju Sidrabenē.
1.—3. sept. — Tautas deju svētki Sidrabenē.

HAMILTONĀ

31. martā — HLB literārs vakars par J. Medeņa dzeju ar Dr. F. Vasariņa referātu.
1. aprīlī — „Nāc paklausies, draudziņ" — Daugavas vanadžu bazārs ar priekšnesumiem. Sākums plkst. 4.00.

LONDONA, ONT.

18. martā — bērnu un jauniešu mūzikāla pēcpusdiena, LLK sarīkojums.
2. jūnijā — DV tradicionālā Maija balle Crumlin sporta klubā.
23. jūnijā — Līgo svētki Dorčestrā, Londonas organizāciju kopīgs sarīkojums.

SV. KATARĪNĒS

17. martā — Latviešu mednieku un makšķernieku kluba balle Atlanta kluba telpās.

NIAGARĀ

28./29. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienas.

GENERĀLKONSULS
Mr R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

V BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.
TORONTO. PL. 9-0266.

ALEKSANDRA KANBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION Limited
maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem, izdara visas parastās banku operācijas.
Birojs atvērts 4 reizes nedēļā, Sv. Andreja baznīcas telpās, Carlton un Jarvis ielu stūrī, Tel. WA 4-0503.
Pirmdienās no plkst. 3—10 vak.
Trešdienās un piektdienās no plkst. 11—3 dienā.
Ceturtdienās no plkst. 7—10 vak.
Venus puķu veikalā, 231 Roncesvalles Ave., Tel. LE 4-4645.
Pasta adrese: 280 Wright Ave., Toronto, Ont.

DRĒBNIEKS
A. SILAVS
128 CLAIRTON CR.
pie Scarlet Rd.
Tel. RO 2-1370, Toronto.

KANADĀ

TORONTO

● Sv. Jāņa draudzes koris pašreiz gatavojas garīgam koncertam nāk. gada pavasarī, un lūdz pieteikties dziedātājus, kas varētu atlicināt laiku dziesmu priekam.

● Sv. Jāņa dāmu komitejas sēde notika 13. martā, draudzes namā, kad arī notika Sv. Jāņa latviešu draudzes jaunā dievnama celšanas techniskās komisijas sēde.

● Saulaines pārvalde priekšnieka E. Buka vadībā noturēja sēdi 8. martā, draudzes namā. Sakarā ar Saulaines 10 gadu pastāvēšanu nolēma visus nākošās sezonas sarīkojumus iekļaut šīs jubilejas norisēs. Kā pirmais lielākais sarīkojums paredzēts Līgo vakars, kuŗam māc. A. Lūsis uzrakstījis simbolisku uzvedumu Saules gredzens. Uzvedumam 3 ainas — vakardiena, šodiena un rītdiena. Uzvedumā darbojas Jānis, Bārenīte, Vecaistēvs un simboliskas personas — Lielais kaimiņš, Glūna, Līža, Šķībacis u.t.t. Uzvedumu iestudēs pazīstamais režisors Felikss Lintiņš.

Par Saulaines bērnu nometnes vadītāju pieņēma Māri Poni un par meiteņu vadītāju — Inesi Akmeni. Māris ar labām sekmēm nometni vadīja jau pagajušā vasarā, iegūdams bērnu draudzību un vecāku atzinību. Inese pagājušā un iepriekšējās vasarās strādājusi par vadītājas palīdzi un šogad beigs jauniešu nometņu vadītāju kursus. Saulaines pārvalde vēl meklē mazo bērnu nometnes vadītāju. Tāpat vajadzīgas virtuves strādnieces. Interesentes lūdz sazināties ar Saulaines pārvaldes priekšnieku E. Buku, tel. RO 9-8923.

Kultūras darbinieku atpūtai nōlēma iekārtot telpas, kas varbūtēji varētu tikt izmantotas arī veco laužu vasaras mītnei. Kultūras darbinieki, kam telpas uz zināmu laiku tiktu piešķirtas, Saulainē uzturētos kā draudzes viesi, un viņiem piešķirtā iespēja izmantot Saulaini vasaras atpūtai būtu neliels, draudzes parādīts, gandarījums tiem, kas strādājuši latviešu kultūras veicināšanas darbu, svešumā dzīvojot.

Skautu un gaidu nometnes sarīkošanai septembŗa sākumā piešķīra Saulaines territoriju un, sekojot skautu un gaidu vadības ierosinājumam, piekrita skautu un gaidu ēdināšanai Saulaines kopgaldā.

Atzina par atbalstāmu iniciātoru grupas ierosinājumu karavīru pieminekļa celšanas lietā un nolēma, ka Saulaines pārvalde pasākumam ziedos $ 50.- tad, kad sāksies pieminekļa celšanas darbi.

● Šajās dienās $100,- ziedojumu Sv. Jāņa latviešu draudzes jaunā dievnama celšanai piesūtījis Kārlis Ievenieks, kas pie draudzes nepieder. Sirsnīgos vārdos viņš cildina draudzes cēlo nodomu un izsaka prieku, ka šai latviešu celtā dievnamā arī viņa mazbērni varēs Dievu lūgt.

● Mūsu darba biržas ietvaros meklējam latvieti, kas varētu uzraudzīt 4 g. v. meiteniti un divus vecākus bērnus, kas jau skolas vecumā. Darba vieta Scarboro.

● Operdziedones Astras Kalniņas koncerts DV Toronto nodaļas sarīkojumā svētdien, 25. martā, plkst. 4.00 p.p., Unitarian Church sarīkojumu zālē, 175 St. Clair St., W. Pie klavierēm komp. A. Strombergs. Ieejas kartes LA kantorī, 123 Huron St.

● Latviešu nama organizācijas komitejas pārstāvju sanāksmē 14. martā tās dalībnieki uzklausīja līdzšinējā prezidija amatpersonu ziņojumus par veikumiem un apsprieda steidzamākos jautājumus nama iegādes virzienā. Vienojās prezidija locekļu skaitu, līdzšinējo 5 vietā, palielināt uz 12 un par prezidija pr-di ar aklamāciju izraudzīja līdzšinējo Elmāru Šķobi, bet par prezidija locekļiem ievēlēja: R. Preisbergu, U. Maksiņu, N. Sebri, E. Ozoliņu, V. Gravu, J. Ādmini, A. Stikutu, Agnesi Zariņu, G. Liepiņu, J.Kalniņu, A.Gribustu. Kandidātos paliek: E. Skujiņš, St. Butkevics, H. Jeckalējs. Revīzijas komisijā ievēlēja: A. Auguli, K Benconu, A. Budrēvicu. Kandidātos — A. Kristapsons un J. Sveķis. Līdzšinējie prezidija loc. Ž. Šmits un Br. Staško un revīzijas komisija nekandidēja. Sanāksmē ņēma dalību 25 organizāciju pārstāvji.

LONDONA. ONT.

● **Piederīgo un tuvāko draugu pulciņā 10. martā šejienes DV nodaļas biedrs Rūdolfs Dambenieks atskatījās uz 50 mūža gadiem. Jubilāra dzimtā puse ir Vecumnieku pagasts, kur brīvās Latvijas laikā viņš ņēma aktīvu dalību sabiedriskā dzīvē. Jubilārs izstaigājis kaujas laukus leģionāru rindās un vadījis arī gūstā dienas. Bēglu dienas pavadījis Vācijā, pēc kam devās emigrācijā uz Angliju un vēlāk uz Kanadu. Gavilnieku apsveikt no Toronto bija ieradušies Vecumnieku pārstāvji V. Jostiņš, J. Lapiņš un O. Kļavenieks. Jubilāru uzrunās cildināja skolas biedrs un bij. Latvijas laiku tuvākais kaimiņš, tagad DV Londonas nod. darbinieks A.Glinavs un V.Richtere. Bija daudz dāvanu.**

● Š. g. 11. marta pēcpusdienā DV Londonas nodaļas izkārtojumā visas latviešu organizācijas rīkoja pulkveža Oskara Kalpaka atceres brīdi. To ar īsu uzrunu ievadīja DV Londonas nodaļas priekšnieks R. Bērziņš. Toronto viesis kalpakietis K. Tannis raksturoja proklamētās brīvvalsts stāvokli un tautas noskaņojumu brīvības cīņu sākumā, iepazīstināja ar virspavēlnieka biografiju un viņa lomu tautas, īpaši kurzemnieku, noskaņojuma maiņā par labu jaunajai valstij.

Referātam sekoja soprāna Erikas Beitānes koncerts Pack'as klavieru pavadījumā.

Ps.

VINIPEGA, MAN.

● **Vinipegas latviešu jaunatnes** pulciņš Auseklis 10. martā atzīmēja savu 5 g. pastāvēšanu ar saviesīgu vakaru. Jaunieši bija ļoti centušies izdailot zāli, kas radīja īstu svētku noskaņu. Ievērības cienīgas bija pašu jauniešu zīmētās skices, kas greznoja telpas sienas. Bija gādāts par labu mūziku. Vakara omulību veicināja deju sacensības, kur uzvarētāji saņēma balvas. Pašreiz pulciņa pr-ks ir Aivars Vinters. Viņam un citiem jauniešiem pienākas silta pateicība par vakara labo izdošanos.

Savā pastāvēšanas laikā pulciņš aktīvi piedalījies sabiedriskajā dzīvē. Pie pulciņa pastāvošā tautisko deju trupa ir kuplinājusi ne tikai latviešu sarīkojumus, bet piedalījusies dažos tautību uzvedumos un pat televizijā. Vēlam pulciņam labas sekmes arī turpmāk.

O. Š.

EDMONTONA , ALTA

● Š. g. 11. martā DV Edmontonas nodaļa Sv. Pētera baznīcas zālē rīkoja plkv. O. Kalpaka un Latviešu leģiona atceres dienu.

Sarīkojumu ievadīja māc. K. Avotiņš ar svētbrīdi un aizlūgumu mūsu kritušajiem varoņiem. Programmas turpinājumā V. Štāls referēja par plkv. O. Kalpaku, tā cīņām un tēvzemes mīlestību, kas pavadīja šos pulkus. Sakarā ar Latviešu leģiona atceri K. Avotiņa referēja par tematu Latviešu karavīrs. Piemiņas dienas noslēgumā piemērotas deklamācijas šai dienai noskandēja jaunās paaudzes pārstāvji — Kārlis Freimanis un Liesma Čaka. Sarīkojuma programmai beidzoties, nodaļas priekšsēdis klātesošos viesus aicināja pie vanadžu sagādātā cienasta galda.

● Š. g. 11. martā Edmontonas Daugavas vanagi un vanadzes pulcējās savai gadskārtējai pilnsapulcei, kas notika Sv. Pētera baznīcas zālē. Ziņojumā pilnsapulcei nodaļas pr-dis Ž. Čaks raksturoja nodaļas darbību pag. gadā. Lielu aktīvitāti izrādījis pie nodaļas nodibinātais Džonesa tēva piemiņas fonds. To atbalstījuši latvieši gandrīz visā Ziemeļamerikas kontinentā. Savāktie līdzekļi pašreiz pārsniedz $400,- Sekojošā revīzijas komisijas ziņojumā izrietēja, ka grāmatas, inventārs, bibliotēka un kase atrasti priekšzīmīgā kārtībā. Nodaļas līdzekļi nedaudz pieauguši. Sapulce vienojās nodaļas vadībā atstāt līdzšinējās amatpersonas. Lieldienās paredzēts rīkot sadraudzības vakaru un iecerēta arī rakstnieka V. Kārkliņa viesošanās Edmontonā.

Č.

SADBERIJA

● 10. martā Sadberijas Daugavas vanagi rīkoja plkv. O. Kalpaka un leģionāru piemiņas vakaru. Sarīkojumu ar uzrunu ievadīja DV pr-ks Ž. Neimanis. Sekoja E. Treilona referāts par plkv. Kalpaka un leģionāru cīņām. Referātam sekoja dziesmas jaukta koŗa Rotas izpildījumā. Rota diriģentu Dr. S. Treilones un V. Buņka vadībā bija sagatavojusi ļoti bagātīgu dziesmu klāstu. Šīs Kalpaka un mūsu varoņīgo karavīru piemiņas vakars tiešām bija teicami izdevies, pateicoties koŗa un tā diriģentu pašaizliedzīgajām pūlēm. Tas vēlreiz mums visiem pierāda, ko var panākt, ja vien ir laba griba un pašaizliedzība. Par to visiem darba darītājiem mīļš paldies! Jāvēlas, lai iesākto darbu turpinātu ar tādu pašu sparu un mīlestību kā līdz šim. Rota sadberiešiem tiešām ir liels ieguvums.

O. M.

Savos 6. gada ērtkos Saulkrastu gaidu vienības mazās guntiņas skatītājus iepriecināja ar uzvedumu — „Kur tad nu tu biji, āzīti manu!" J. Līgera uzņ.

Sveicam
JĀZEPU UMBRI
50 gadu jubilejā!
DV TORONTO NOD.

KLĀJ VIESĪBU GALDUS,
piegādā mājās.
E. JIRGENS,
tel. RO 7-6844, Toronto.

PILSĒTA, KAS IEVEDA

Kad franču izlūks Jean Nicolet 1634. gada vasarā pa Mackinaw šaurumu ieairējās „lielajā ūdenī", viņš kanu laivā sēdēdams, domāja, ka iebraucis atklātā jūrā un griezās atpakaļ. Vēlāk Nikolets braucienus atkārtoja un redzēja arī otru krastu. Nikolets tā atklāja ezeru, ko tagad sauc par Mičigēnu. Tai laikā mazauglīgās upes ielejas otrā krastā, kas ieši piekļāvās prērijai un lielajam ezeram, vilņoja purvāju zāle un bija reti koku puduri. Upes krastā auga sulīgi meža kiploki. Pacēlās nedaudzas indiāņu teltis. Tā izskatījās vieta pirms 150 gadiem, kas izveidojusies par visstraujāk augošo lielpilsētu pasaulē — Čikagu. Indiāņu, zvejnieku un mednieku dzīvi pārtrauca franču kolonizātori Louis Joliet un priesteris Jacques Marquette. Viņi, dodamies pa lielo ezeru un tālāk pa straumi uz augšu, piestājās upes krastā indiāņu ciemam, ko iedzimtie sauca par Chicago. Nav īsta izskaidrojuma vārdam, kas devis lielpilsētai nosaukumu, bet Chicago nozīmē kaut ko lielu un stipru indiāņu valodā.

Vienīgais stiprums šai vietā bijuši meža kiploki, kas tik bagātīgi zaļojuši upes krastos, un varbūt arī tie ir pamats miljonu pilsētas nosaukumam. Priesteris upes krastā pie indiāņiem uzturējās līdz pavasarim. Viņš dzīvoja upes dienvidus pusē tur, kur tagad aizlokās Damen Ave. Pavasarī, ar ledus kušanu priesteris ceļoja pa straumi tālāk uz augšu izlūku braucienā. No tā laika Chicago apciemoja aizvien vairāk baltie ļaudis, tirdzniecības darījumos ar indiāņiem. Viņiem bija ērta laivu un kuģu novietošana dabīgajā Chicago ostā.

Ieradās ievērojamākais Amerikas rietumu attīstības veicinātājs Roberts Cavalier de La Salle. Viņš tirgojās ar indiāņiem un pētīja ūdens ceļus noskaidrodams, ka Chicagonai, bez plašas dabīgas ostas, ir vēl cita priekšrocība. — Izrokot tikai 100 mailu garu kanāli dabū savienojumu ar Misisipi un tālāk var nokļūt ... klusā okeana piekrastei. Viņš tradums bija noteicošais *apstāklis, kā mazais indiāņu* ciems 100 gadu laikā izvērtās par pasaules lielpilsētu. 1775. gadā tā sauktais Antonijs, rietumu kolonizēšanas militārists, atkaroja no indiāņiem 7 mailu zemes upes iztekas krastā, un pēc 28 gadiem še pacēlās cietoksnis revolūcijas kara vadona ģenerāļa Henrija Diborna vārdā. Toreiz tā bija vistālāk Amerikas rietumos nocietinātā vieta. Diborna cietoksnis bija tur, kur tagad atrodās London Guaranttee nams (Mičigenas un Wacker Drive stūrī) Pēc 12 gadiem tam uzbruka indiāņi un nodedzināja kopā ar daudziem iemītniekiem. Taču ar laiku šī vieta ceļotājiem kluva aizvien pievilcīgāka un pēc 20 g. balto ļaužu ciemā jau bija 500 iedzīvotāju. Radās doma dibināt pilsētu, bet, par pilsētu Chicago apstiprina tikai 1837. gadā. Tur ir jau 4.500 iedzīvotāju. Sākās straujš jaunās pilsētas uzplaukums, kas nav apstājies līdz šai dienai. 1847. gadā Čikagā atklāj pirmo dzelzceļa līniju. Ilinojas Mičigenas kanāla rakšana pievelk jaunus iedzīvotājus.

Pēc va... 1961. ga... Austrāli... kabs Vi... Aizgā... gustā ... turīga ... pāni bl... tolu dz...

ATZINĪBA „DZIESMU

MIČIGENAS VALSTS KULTŪRAS ...

Šinīs dienās koris „Dziesmu Vairogs", Kalamazū, piedzīvoja lielu pārsteigumu, saņemot no Mičigenas valsts Kultūras nodaļas atzinības rakstu, kuŗā korim par ilgo gadu pastāvēšanu, savas tautas etnisko īpatnību saglabāšanu, augstvērtīgo koncertu programmas sniegumu, dota atlauja, rīkojot koŗa koncertus Mičigenā, kā arī ārpus tās robežām, atsaukties un tos reklāmēt, ka tie ir „Sponsored by the Michigan Cultural Commission."

Šāda veida atzinības izteikšana latviešu korim apliecina tā popularitāti ārpus latviešu sabiedrības, kad tas tik daudzas reizes bijis saskarē ar vietējo pub...

liku d... pilsētās kongres... pilsētu un kul... lā akti... darbību... tā dar... vainag... tu par... kori. „... dirigen... nolds ... Arī pa... ba pri... certs ... 14. ap... Elkhart... zū un ... „Kā... savu t... ties ka... jā zem... dzina ... vārdu ... bet ar... Šo sa... tīt kā... darbam... mu ne... gam", ... viešiem...

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

LATVIEŠU DZĪVE ČIKAGĀ

PILSĒTA, KAS IEVEDA PASAULI ATOMU LAIKMETĀ

Kad franču izlūks Jean Nicolet 1634. gada vasarā pa Mackinaw šaurumu ieairējās „lielajā ūdenī", viņš kanu laivā sēdēdams, domāja, ka iebraucis atklātā jūrā un griezās atpakaļ. Vēlāk Nikolets braucienus atkārtoja un redzēja arī otru krastu. Nikolets tā atklāja ezeru, ko tagad sauc par Mičigēnu. Tai laikā mazauglīgās upes ielejas otrā krastā, kas cieši piekļāvās prērijai un lielajam ezeram, viļņoja purvāju zāle un bija reti koku puduri. Upes krastā auga sulīgi meža kiploki. Pacēlās nedaudzas indiāņu teltis. Tā izskatījās vieta pirms 150 gadiem, kas izveidojusies par visstraujāk augošo lielpilsētu pasaulē — Čikagu. Indiāņu, zvejnieku un mednieku dzīvi pārtrauca franču kolonizātori Louis Joliet un priesteris Jacques Marquette. Viņi, dodamies pa lielo ezeru un tālāk pa straumi uz augšu, piestājās upes krastā indiāņu ciemam, ko iedzimtie sauca par Chicago. Nav īsta izskaidrojuma vārdam, kas devis lielpilsētai nosaukumu, bet Chicago nozīmē kaut ko lielu un stipru indiāņu valodā.

Vienīgais stiprums šai vietā bijuši meža kiploki, kas tik bagātīgi zaļojuši upes krastos, un varbūt arī tie ir pamats miljonu pilsētas nosaukumam. Priesteris upes krastā pie indiāņiem uzturējās līdz pavasarim. Viņš dzīvoja upes dienvidus pusē tur, kur tagad aizlokās Damen Ave. Pavasarī, ar ledus kušanu priesteris ceļoja pa straumi tālāk uz augšu izlūku braucienā. No tā laika Chicago apciemoja aizvien valrāk baltie laudis, tirdzniecības darījumos ar indiāņiem. Viņiem bija ērta laivu un kuģu novietošana dabīgajā Chicago ostā.

Ieradās ievērojamākais Amerikas rietumu attīstības veicinātājs Roberts Cavalier de La Salle. Viņš tirgojās ar indiāņiem un pētīja ūdens ceļus noskaidrodams, ka Chicagonai, bez plašas dabīgas ostas, ir vēl cita priekšrocība. — Izrokot tikai 100 maiļu garu kanāli dabū savienojumu ar Misisipi un tālāk var nokļūt Meksikas līcī, kā arī Atlantijas okeāna piekrastei. Viņa stradums bija noteicošais apstāklis, ka mazais indiāņu ciems 100 gadu laikā izvērtās par pasaules lielpilsētu. 1775. gadā tā sauktais Antonijs, rietumu kolonizēšanas militārists, atkarāja no indiāņiem 7 maiļu zemes upes iztekas krastā, un pēc 28 gadiem še pacēlās cietoksnis revolūcijas kara vadona ģenerāļa Henrija Diborna vārdā. Toreiz tā bija vistālāk Amerikas rietumos nocietinātā vieta. Diborna cietoksnis bija tur, kur tagad atrodās London Guaranttee nams (Mičigenas un Wacker Drive stūrī) Pēc 12 gadiem tam uzbruka indiāņi un nodedzināja kopā ar daudziem iemītniekiem. Taču ar laiku šī vieta ceļotājiem kļuva aizvien pievilcīgāka un pēc 20 g. balto ļaužu ciemā jau bija 500 iedzīvotāju. Radās doma dibināt pilsētu, bet, par pilsētu Chicago apstiprina tikai 1837. gadā. Tur ir jau 4.500 iedzīvotāju. Sākās straujš jaunās pilsētas uzplaukums, kas nav apstājies līdz šai dienai. 1847. gadā Čikagā atklāj pirmo dzelzceļa līniju. Ilinojas Mičigenas kanāla ražšana pievelk jaunus iedzīvotājus.

Čikaga kļūst par svarīgu ostas un tirdzniecības pilsētu Amerikas vidienē. No jaunkolonizētās prērijas zemēm plūst milzīgi labības un gaļas lopu sūtījumi. 1850. gadā pilsētai ir tikai 30.000 iedzīvotāju, bet īsi pirms pirmā pasaules kara jau 2.000.000. Jaunais kanāls atļauj no Mičigenas ezera arī lielākiem kuģiem iebraukt Misisipi upē un ar laiku doties tālāk uz Kluso okeanu. Šai laikā Mac Cormiks nodibināja Čikagā lauksaimniecības mašīnu rūpniecību, un 5 gadu laikā izveidoja dzelzceļu satiksmi ar austrumu piekrasti.

Zīmīgāks par agrākiem notikumiem Čikagas vēsturē bija 1860. gads. Neglītā koka celtnē, ko sauca par Vigvamu, notika jaunās republikāņu partijas sanāksme. ASV prezidenta amata kandidātūrai izraudzīja jauno Ilinoijas advokātu — Linkolnu. Linkolns bija 16. Amerikas prezidents, ko toreiz ievēlēja. Vēlāk gadu gaitā Čikagā prezidenta amatam izraudzīti pavisam 11 kandidāti .

1871. gadā kāda govs apgāza ejas stabu. Izcēlās lielais Čikagas ugunsgrēks. Bojā gāja 17.000 ēku, 100.000 iedzīvotāju palika bez pajumtes. Čikagieši saka, ka šis ugunsgrēks nesis arī vēsturiskas pārmaiņas pilsētas attīstībā. Koku ēku vietā pēc tam cēlās jaunas mūra, akmens un ķieģeļu mājas, bet no ēku gruvešiem uzbēra tagadējo Grant parku.

1885. gadā Čikagā uzcēla pirmo debesskrāpi pasaulē. Tas atrodas (Home Life Insurance nams) Adams un La Salle ielas stūrī. Valdība veica neiedomājami plašu darbu. Ņemot smiltis no kanāla un upes, pilsētas ielas pacēl 12 pēdas augstāk, pasargājot prērijas pilsētu no nogrimšanas pavasara dubļu jūrā. Arī šis darbs tāpat kā jaunā kanāļa rakšana pievelk jaunieceļotājus. Šai laikā Čikagā ierodas arī pirmie latvieši.

1895. gadā Čikagā sarīko pirmo kino izrādi un pilsētas ielās parādās pirmie automobiļi.

Čikagas upe, kas nav seviški ievērojama, ne arī plata, līdz tam laikam ietecēja Mičigenas ezerā, bet ar 1900. gadu tā ieguva atpakaļ plūstošas upes nosaukumu. Upes tecēšanas virzienu mainīja iedzīvotāju veselības aizsardzības interesēs. Tā Čikaga vēlāk nevis ietecēja, bet iztecēja no Mičigenas ezera. Kanalizācijas ūdeni vairs neievadīja ezerā, no kura tai pašā laikā sūknēja pilsētai dzeramo ūdeni. Tas bija sevišķi ievērojams sasniegums miljonu pilsētas vēsturē, jo līdz tam laikam bojātā ūdens dēļ reģistrēti 1456 miršanas gadījumi. Straumes pārgrozīšanu panāca, upes gultni padziļinot un dienvidus daļā savienojot ar dziļāku kanālu un Des Pleines upi. Radās kanāls šī vārda tiešākā nozīmē, ko tagad izmanto arī ūdens ceļu satiksmei.

Ir laiki, kad lielā un jaunā pilsēta pārdzīvo ne tikai uzplaukumu, bet arī baigus un trauksmainus brīžus. Kādreiz gangsteru privātās armijas Čikagā izcīnījušas ielu kaujas, un slavenais gangsteru karalis Al Capone pilsētas valdes namu saucis par savu īpašumu. 1886. gadā bijusi lielā sacelšanās, tā sauktajā Čikagas siena tirgū. Sprāgusi bumba, nogalinādama daudzus strādniekus un arī policistus, kas gribējuši likvidēt nelegālo meintirgotāju — anarchistu sapulci. 1933. gadā pasaules ražojumu izstāde iegadās saimnieciskās krīzes nobeigumā, bet tūkstošiem amerikāņu un ļaužu no pasaules malām ierodas vērot sasniegumus, ko veikusi Amerika, un arī tās jaunā miljonu pilsēta — Čikaga. Čikagu ikdienā jūs vērojat trauksmainu un nemierīgu; varbūt tādēļ, varbūt straujo klimatisko pārmaiņu dēļ, Čikaga iegu vusi „vējainās" pilsētas vārdu. Kādreizējā prērijas pilsēta, ko iepazīt izdodas tikai ar laiku, kas sevi neatklāj ātri, nekad neapklus darba un dzīves pulsā. Šis raksts arī domāts „vējainās" pilsētas tuvākai iepazīšanai, kas ieveda pasauli atomu laikmetā. 9 g. vēlāk, pēc pasaules attīstības izstādes, Čikagas universitātes laboratorijās atklāja pirmos sekmīgos atomu kodolu skaldīšanas mēģinājumus. Notikuma piemināi pie laboratorijas piestiprināta vara plāksne.

Edg.

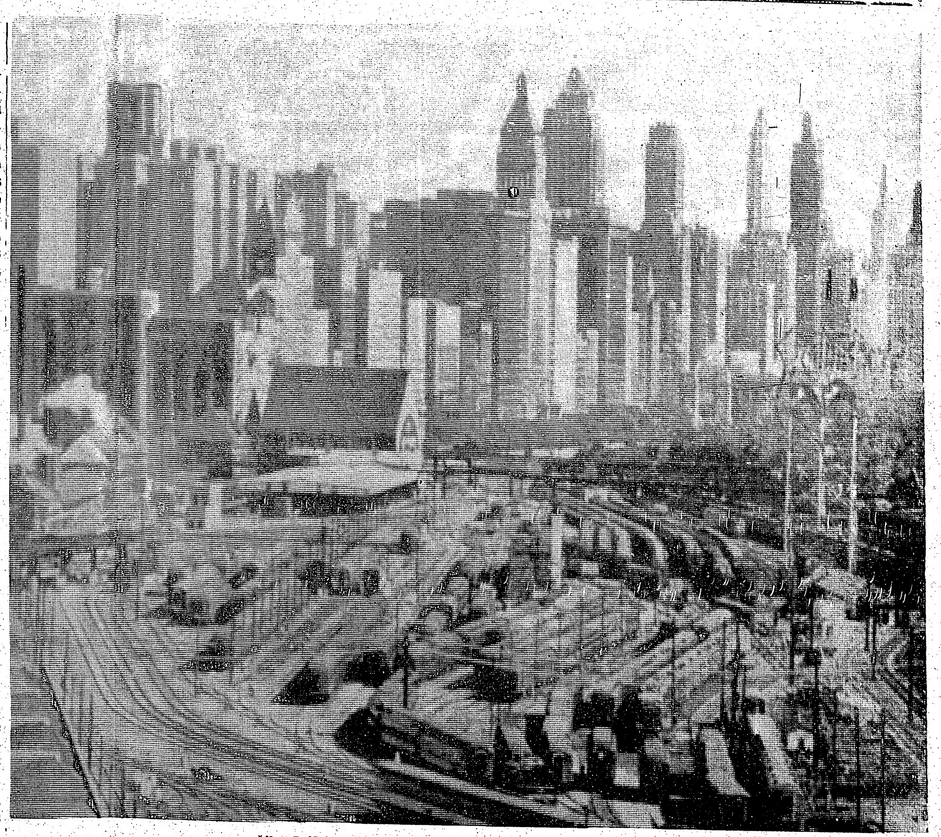

Čikagā jūlijā pulcēsies latviešu jaunieši no tuvienes un tālienes.

PROF. DR. ING. JĒKABA VĪTOLA PIEMIŅAI

Pēc vairāku mēnešu slimošanas 1961. gada 7. decembrī Sidnejā, Austrālijā, miris profesors Jēkabs Vītols.

Aizgājējs dzimis 1877. g. 30. augustā Sērenes pag. Pumpānos, turīga saimnieka ģimenē. Pumpāni bija viņa mātes māja. Vītolu dzimtas māja bija kaimiņu

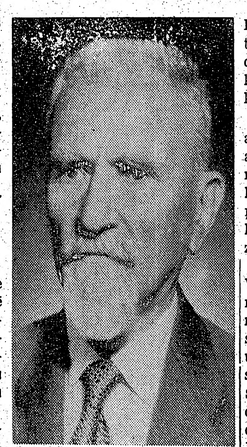

Seces pagasta Kampeni. Studiju laikā Rīgas Politechniskā institūtā Jēkabs Vītols iestājās latviešu studentu korporācijā Selonija. Pēc studiju beigšanas un skolotāja gaitām Latvijā Vītols 1912. g. devās uz Permas guberņu Krievijā, kur strādājis par Zemstes apgabala inženieri. Pirmā pasaules kara sākumā 1914. gadā J. Vītols iesaukts kara dienestā. Vēlāk būvējis dzelzceļus Austrijas frontē Galicijā un Bukovinā. Demobilizēts 1917. g., bet pilsoņu karam sākoties ,iesaukts atkal Kolčaka armijā. Pēdējai atkāpjoties, nonācis Sibirijā, kur būvējis ceļus no Baikala ezera uz Mongoliju.

Prof. Vītola zinātniskais un mūža darbs bija telpas un plaknes algebrisku un transcendentu līkņu konstruēšana un pētīšana. Pārskatot matēmatisko literātūru par līknēm līdz šī gadu simteņa pirmajiem desmitiem, izceļas divi darbi: italiešu ģeometra Loria un portugāļu ģeometra Teikseira vairāku sējumu grāmatas, kurās sakopotas visas līdz tam laikam pazīstamās līknes un zināšanas par tām. Prof. Vītols ir pavēris matēmatiķu skatam milzīgu daudzumu iepriekš nenojaustu jaunu līkņu. Kā sava darba apjomā, tā satura bagātībā viņš ir ievērojami pārspējis minēto divu ģeometru darbus.

Diemžēl, publicēti ir vienīgi Vītola disertācija un kāds mans darbs, kurā matēmatiski pētīta kāda Vītola konstruētā līkņu klase.

Vītola darbu atzinīgi novērtēja arī ārzemju zinātnieki. Tā savu apbrīnu un atzinību izteica arī minētais italiešu ģeometrs Loria kādā 1939. g. rakstītā vēstulē, kurā viņš izsakās, ka viņš nezinot, ko šai darbā vairāk apbrīnot — zinātnieku vai mākslinieku.

Lai rastu kādu priekšstatu par Vītola darba lielajiem apmēriem, minēšu, ka glabāju savā īpašumā kā dārgu piemiņu vienu eksemplāru ar 287 teksta lappusēm un 212 liela formāta lapām, kas satur Vītola konstruētās līknes. So darbu aizgājējs kā dāvanu nodeva man — savam agrākam darba līdzgaitniekam 1947. gadā Pinebergā, pārkāpjot sava mūža 70. gada slieksni.

Dažus citus šī litografētā izdevuma eksemplārus prof. Vītols savā laikā nodeva dažu Rietumvācijas technisko augstskolu bibliotēkām. Šie pētījumi aptver vairāk kā 20 gadu darbu.

Profesoram Vītolam jau kopš jaunības bija viegls chronisks bronchīts, kas nekādus veselības traucējumus neradīja līdz pat pagājušā gada vidum, kad sākusies apgrūtināta elpošana un nepietiekama asins cirkulācija. Sākušās grūtas dienas, vairākkārtīgi pārlietas asinis, bet viss bijis veltīgi.

Aizgājēja mirstīgās atliekas pārpelnotas. Ja kādreiz mainīsies apstākļi, bērni cer to apglabāt dzimtā pagasta kapos blakus viņa senčiem. Tā gaŗais dzīves ceļš no Sērenes pag. Pumpāniem līdz Sidnejai Austrālijā ir nostaigāts.

Dievs bija aizgājēju apveltījis ar lielām darba spējām, apbrīnojamu izturību, cēlu sirdi, augstu pienākuma un goda apziņu. Dzīvē viņš raudzījās optimistiski. Grūtības un neveiksmes centās pārvarēt ar labu humoru un tādēļ kā savu kollēgu, tā arī studentu cienīts un mīlēts.

Lai Dieva miers Tev, mīļais kollēga, pēc darbīgā un raženā mūža.

Prof. Dr. E. Leimanis.

Godalgos gleznu ar latviskāko saturu

Ģenerāļa Goppera fonda valde savā 1962. gada 1. marta sēdē nolēma piešķirt Ģenerāļa Goppera fonda balvu $200,- izteiksmīgākai latviska satura gleznai latviešu jauno mākslinieku gleznu skatē 2. Ziemeļamerikas latviešu jaunatnes svētku laikā Čikagā.

Gleznu izvēlēsies īpaša Goppera fonda valdes izraudzīta komisija.

ATZINĪBA „DZIESMU VAIROGAM"

MIČIGENAS VALSTS KULTŪRAS NODAĻAS ATZINĪBA.

Šinīs dienās koris „Dziesmu Vairogs", Kalamazū, piedzīvoja lielu pārsteigumu, saņemot no Mičigenas valsts Kultūras nodaļas atzinības rakstu, kuŗā korim par ilgo gadu pastāvēšanu, savas tautas etnisko īpatnību saglabāšanu, augstvērtīgo koncertu programmas sniegumu, dota atlauja, rīkojot koŗa koncertus Mičigenā, kā arī ārpus tās robežām, atsaukties un tos reklāmēt, ka tie ir „Sponsored by the Michigan Cultural Commission."

Šāda veida atzinības izteikšana latviešu korim apliecina tā popularitāti ārpus latviešu sabiedrības, kad tas tik daudzas reizes bijis saskarē ar vietējo publiku dažādās Mičigenas valsts pilsētās. To ir dzirdējuši gan kongresa locekļi, gubernātori, pilsētu galvas, gan arī mākslas un kultūras darbinieki. Koŗa liela aktīvitāte un nenogurstošais darbīgums, kas izpaudies visus tā darbības gadus ir tas, kas vainagojis sasniegumus, lai kļūtu par labu un atzinības cienīgu koŗi. „Dziesmu Vairogu" vada diriģents brīvmākslinieks Arnolds Kalnājs, no tā dibināšanas. Arī patreiz koris stāv liela darba priekšā, jo 31. martā koncerts Čikagā, 7. aprīlī Detroitā, 14. apr. Indianapolē, 19. maijā Elkhartā, tad Milvokos, Kalamazū un Toronto.

„Kā karavīrs, kas iet cīņā par savu tēvzemi, tā tagad var justies katrs dziesmuvairogietis šajā zemē, kur tas ar dziesmu daudzina savas dzimtenes Latvijas vārdu ne tikai saviem tautiešiem, bet arī amerikāņu sabiedrībai. Šo saņemto atzinību var uzskatīt kā lielu gandarījumu koŗa darbam un sevišķu pagodinājumu ne tikai „Dziesmu Vairogam", bet visiem Kalamazū latviešiem.

V. Bokis.

ČIKAGĀ
abonementi un sludinājumi pieteicami pie
P. DARDZĀNA
5539 N. Canfield Ave.,
tel. RO 3-6058.

Savienotas VALSTIS

NJUORKA

Ņujorkas latviešu ev. - lut. draudzes dāmu komitejas mantu izlozē par labu draudzes lauku īpašumam Katskilos notiks 26. maijā, plkst. 4 p.p. Galvenie vinnesti jau pieteikti, pie kam daļa jau nodota dāmu komitejai. Pauls Irbe ziedojis pagājušā gadā vinnēto krāšanas bondu par 500 dolariem, gleznotājs K. Černoks ziedojis gleznu, dāmu komitejas locekle L. Juškevica tautisku spilvenu, B. Klaips gleznu, L. Pētersone gleznu, G. Risberga kristalla augļu trauku. Dziedātāja Herta Lūse dāvinājusi greznu tautisku spilvenu, vēlēdama, lai latviešu bērni augtu stipri tautiskā garā. Saņemti arī vairāki mazāki mantu ziedojumi.

Pēc draudzes valdes ziņām par pagājušo gadu draudzes nodevas nav nokārtojuši 732 draudzes locekļi. Visvairāk parādnieku dzīvo Ņujorkas pilsētas robežās: Bruklinā 150, Bronksā 105, Kvīnsā 98 un Manhatenā 71.

Vasaras nometnē Ņujorkas īpašumā Katskilu kalnos šogad notiks pirmais periods no 2. līdz 16. jūlijam, otrs periods no 16. līdz 30. jūlijam, trešais — no 30. jūlija līdz 13. augustam, bet ceturtais — no 13. līdz 27. augustam. Citiem gadiem pēdējā nometnošanas periodā varēja pieteikties tikai bērni virs 12 gadiem, šogad var pieteikties arī jaunāki, ko uzņems nometnē, ja radīsies pietiekams skaits mazo dalībnieku. Dalības maksa 40 dolaru draudzes locekļu bērniem, 50 dolaru ārpus draudzes par vienu nometņošanas periodu.

Māc R. Zariņš 11. martā Bruklinas Betlemes baznīcā nokristīja Kenetu Saulu Cruse, tēvs Saul Cruse, māte Ilze, dzimusi Jansons.

I.

LINKOLNA, NEBR.

DV apvienība Linkolnā DV ASV valdes uzdevumā izdevusi ģen. M. Peniķa grāmatas „Latvijas atbrīvošanas kara vēsture" 2. daļu, kas ir 475 lpp. bieza ar 106 ilustrācijām un šēmām, 4 divkrāsu ilustrācijām uz atsevišķām lapām. Grāmatas cena, sakarā ar iespiešanas cenas sadārdzināšanos, brīvā pārdošanā būs $ 8,-. Abonentiem paliek līdzšinējā maksa $ 6.-. Abonenti lūgti

G. BATCHELLER REAL ESTATE BROKER
33 Fairview Blvd., Toronto HO 3-6612

V PALMA PĀRSTĀVIS
61 Hogarth Ave., Toronto HO 1-3670

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PASI SAVUS IPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: Atsevišķa 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, 2 vannas istabas garāža. Moderna eļļas apkure. Iemaksa $ 3.500,-, atlikums uz izdevīgām obligācijām.

DANFORTH - BOWDEN: 6 istabu dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 12.500,-, iemaksa $ 2.000,-. Atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

EGLINTON - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs, eļļas apkure, garāža. Kopīgā cena $ 13.500.- iemaksa $ 1.000,-. Atlikums uz vienu ilgtermiņa obligāciju.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVIN IEKĻEM UZ 3 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

Komūnisms un bads

Viena no lielākajām pasaules likteņa ironijām, laikam, ir komūnisma nespēja laiku pa laikam apgādāt savu valstu iedzīvotājus ar iztikai vajadzīgo pārtiku. Ne tikai sarkanā Ķīna, kas nevarēdama sagaidīt palīdzību no „brālīgās" Padomju Savienības, bija spiesta iepirkt lielus labības daudzumus Kanadā un Austrālijā, lai kaut cik pasargātu no bada nāves savas „laimīgā sociālisma" zemes iedzīvotājus, kuŗus „lielais lēciens uz priekšu," istenojot komūnismu lauksaimniecības komūnās, bija novedis visai tuvu bada katastrofai. Tagad arī Padomju Savienībā, spriežot pēc paša Ņikitas ziņojuma Padomju Savienības komūnistu partijas centrālai komitejai, lauksaimniecības stāvoklis ne tikai nav apmierinošs, bet tas atļauj daudz ko vēlēties. Un viss tas notiek gandrīz 50 gadus pēc varas sagrābšanas komūnistu rokās! Cik daudz tad nu var objektīvs vērotājs ticēt, ka Ņikitam vai viņa tromantiniekiem izdosies īstenot daudzināto „komūnistisko pārpilnību" jau nēkošajos 20 gados . . . Ja nu taisnība būtu dažiem brīvās pasaules sociologiem, kas apgalvo, ka nav nemaz zinātniski pierādīts, ka tādu „pārpilnību," kādu sola komūnisti saviem lētticīgajiem ticības brāļiem, ir vispār iespējams uz mūsu zemes lodes sasniegt, ko tāču visai spilgti apstiprina kā jaunākā laika, tā agrākās komūnistu neveiksmes pārtikas frontē, tad taču objektīvam vērotājam ir jānāk pie slēdziena, ka viss komūnisms uzbūvēts uz visai nedrošiem vēlmes domāšanas pamatiem. Ir drausmīgi iedomāties, ka viena aplama sociāla doktrīna, kuŗas īstenošana ir prasījusi miljoniem cilvēku dzīvības, vēl arvienu atrod sev aklus ticētājus!

Ņikita augšminētā sēdē pats ir atzinies, ka „ja tekošās lauksaimniecības problēmas neatrisinās ar steidzīgi spertiem soļiem, komūnisms būs nopietni iedragāts." Savā 7 stundu garajā runā Ņikita atzinis lauksaimniecības attīstības slīdēšanu uz leju un pateicis, ka „gaļas piegāde kļuvusi neapmierinoša." (Kur nu paliek lielība par ASV iedzīšanu un aizsteigšanos pat tām priekšā!) Atzīmējot, ka lauksaimniecības, īpaši lopkopības, attīstība atpaliek, Ņikita tomēr nav saskatījis vainu komūnisma sistēmā pašā, kas taču ir tā, kas visu komūnistu impēriju ir novedusi pie tagadējā pārtikas trūkuma, bet paskaidrojis un pasvitrojis, ka gaļas trūkums nav izskaidrojams ar plānu neizpildīšanu, vai sliktu sadali, bet tas rodas tādēļ, ka (tas tieši tā pateicis): „Mums nav pietiekoši daudz gaļas" . . .

Ņikita tālāk paskaidrojis, ka augošais iedzīvotāju skaits nozīmējot, ka strauji pieaug arī pārtikas produktu pieprasījumi. Kopš 1953. gada Padomju Savienības iedzīvotāju skaits pieaudzis par 29 milj.

Nonākot pretrunās ar savu apgalvojumu, ka ne plāni ne sadale nav vainojami pārtikas trūkumā, Ņikita paziņoja, ka 1961. gadā ražotas 16.000.000 tonnas labības mazāk nekā plānots, un 3.000.000 tonnu gaļas un 17000000 tonnu piena mazāk ražots nekā plānotāji bija paredzējuši. (Jājautā, ko tad palīdz šāda plānsaimniecība, uz ko komūnisti ir tik varen lepni, ja plāni tik bēdīgi istenojās?!)

Meklējot izeju no šīs nelaimes, padomju sarkanās impērijas diktātors pasvītroja, ka jārada „materiāla iniciātīva," lai pamudinātu zemniekus ražot vairāk pārtikas, bet tas tūlīt arī apķērās un pateica, ka šādai iniciātīvai nav nekā kopēja ar kapitālistisko dziņu pēc peļņas, un tā pilnīgi saskan ar Ļeņina doktrīnu par „materiālo interešu apmierināšanu" . . . Tik garš — tik plats! Ja tiem laudīm, kas ražo pārtiku, viņu darbu pienācīgi nealtgos un neveicinās individuālo iniciātīvu, baidoties no kapitālisma budeļa, tad jau panākumus, resp. neveiksmi var iepriekš paredzēt. Bet komūnisti tāču nevar atzīties, ka neveiksmē vainojama pati aplamā komūnisma sistēma, jo tad jau tie vairs nebūtu komūnisti.

Visai jocīgi izklausās arī Ņikitas ieteikumi, kas būtu jāievēro, lai stāvokli labotu. Esot jādibina īpaša iestāde, kas pārvalditu lauksaimniecību, koordinējot ražošanu un sagādi. Jāieinteresējot zemnieki labākā zemes un mašīnu izmantošanā. Jāsniedzot lauksaimniecībai lielāka tehniska palīdzība, palielinot lauksaimniecības mašīnu un mākslīgo mēslu ražošanu, kā arī vairāk jāelektrificē lauku apgabali (Par elektrifikāciju komūnisti jau runāja kopš Ļeņina laikiem, bet, liekas, ka vezums nav daudz izkustējies no savas vietas).

Šie „vožģa" (vadoņa) ieteikumi tomēr nav nekas jauns, ko līdz šim nebūtu zinājuši pat tie komūnisti, kas nodarbojās ar Padomju Savienības lauksaimniecības žņaudzīšanu, nerunājot nemaz par lauksaimniecības arodā lietpratējiem. Jājautā tikai, kāpēc šīs elementārās patiesības līdz šim nav ievērotas un jāšaubās, vai arī nākotnē tās labāk ievēros, jo, liekās, bads un komūnisms ir tikpat kā dvīņu brāļi.

A. Kalns.

MĀRTIŅAM SOSTEM 75 GADI

Sirmais gavilnieks dzimis 1887. g. 24. martā Cēsu pag. Lejas Poliešās kā saimnieka - namdaŗa dēls, mācījies Āraišu draudzes skolā, Cēsu pilsētas skolā un Cēsu pils. skolas paidagoģiskajos kursos, kuŗus beidzis 1905. g., iegūdams tautskolotāja tiesības. Pirmos 4 gadus strādājis par skolotāju dzimtā pagastā. 1909. g. iestājies Pleskavas skolotāju institūtā, ko beidzis 1912. g. Pēc tam strādājis Lubānas augstākā tautskolā līdz 1919. g. rudenim, kad pārgājis uz L. Auseja reālskolu Cēsīs, strādājis arī Cēsu Bērzaines valsts vidusskolā un Cēsu 1. pamatskolā. Šinī laikā M. S. apmeklēja vidusskolu skolotāju sagatavošanas kursus un ieguva vidusskolu skolotāja tiesības matēmatikā un kosmografijā. No 1927. g. augusta strādāja Jelgavas Valsts centrālajā paidag. institūtā un 2. Jelgavas valsts vidusskolā. Laikā no 1929. g. aug. līdz 1934. g. septembrim bijis matēmatikas skolotājs Rēzeknes skolotāju institūtā, pēc tam 5 gadus bija tautskolu direktors. Šinī laikā piedalījies Latvijas izglītības likuma rediģēšanā un Latvijas pamatskolu tikla izveidošanā. M. S. stiprinājis arī draudzīgu attiecību izveidošanu ar Lietuvas un Igaunijas skolu administrācijām, kārtojot mazākuma tautību bērnu izglītības jautājumu.

1944. g. rudenī viņš kopā ar ģimeni izbrauca uz Vāciju, kur Kleinkicā bēgļu nometnē 1945. g. noorganizēja latviešu bērniem bērnu dārzu, pamatskolu un ģimnaziju, un bija šo mācību iestāžu vadītājs līdz 1949. g. maijam, kad pārcēlās uz dzīvi Sidnejā, Austrālijā.

M. Soste sarakstījis vairākas mācību grāmatas matēmatikā pamatskolām un vidusskolām. M. Soste darbojies skolotāju un citās biedrībās, apbalvots ar Latvijas Triju Zvaigžņu ordeņa 4. šķiru un ar Igaunijas Baltās Zvaigznes ordeņa 3. šķiru. **A. Ž.**

F. Rosny
FUNERAL DIRECTOR
APBEDĪŠANAS BIROJS,
467 Sherbourne St.,
Toronto.
Tel. WA 4-1408.
☆
Rūpīga un smalkjūtīga apbedīšanas ceremoniju izkārtošana.

LAIKRAKSTA ABONEMENTU
jūs varat pieteikt arī pa tālruni. Toronto apgāda numurs ir
EM 8-0792.

TOP JAUNA DZIESMU GRĀMATA

Latviešu dziesmu grāmatas emendācijas sēdē Ņujorkā komisija izvērtēja ap 100 dziesmu.

Dziesmu grāmata, ko tagad lieto latviešu draudzēs, sastādīta 1922. gadā. Tā ir savu laiku pārdzīvojusi, daļa dziesmu tekstu novecojusi, kas sevišķi sakāms par tulkotām dziesmām. Ir vajadzīga jauna dziesmu grāmata, kuŗā paliks tās dziesmas, kas tautā iegājušās un kuŗas lieto dievkalpojumos. Dziesmu grāmatu papildinās ar jaunu autoru dziesmām.

Dziesmu grāmatas vērtēšanas komisija sanāca uz pirmo darba sēdi 1961. gada janvārī uz archibīskapa T. Grīnberga ierosinājumu. Sēde Ņujorkā bija pēc kārtas astotā, un, šo sēdi beidzot, komisija bija izskatījusi 550 dziesmas, kam gan vēl jāpieskaita ap 50 papildinājuma dziesmas. Dziesmas, kas pēc komisijas vērtējuma nav piemērotas, dziesmu grāmatā vairs neievietos. Tomēr daudzas citas agrākos laikos tulkotas dziesmas grāmatā paliks, tās pārveidojot iteikšmē un pieskaņojot latviešu valodas īpatnībām. Jaunajā redakcijā dziesmām nebūs vairs apostrofu, ģermānismu vai nepiemērotas galotnes, bet daudzas arī paliks negrozītas, sevišķi tās, kas atrodas dziesmu grāmatas pielikuma daļā, kas lielākā daļa ir jauno autoru oriģināldarbi. Bieži vien tulkotajās dziesmās jāpārstrādā atsevišķi vārdi, rindas vai pat vesels pants. Komisija pat ieteic atvietot veselu dziesmu, piemēram, 518. dziesmu Dievs Kungs ir mūsu labais gans, kas ir tulkojums un kur apdziedāts 23. psalms, atvietot ar prof. L. Bērziņa 1927. gadā sacerēto un bīskapam K. Irbem veltīto dziesmu, kur arī šis psalms atdzejots. Vārds „stiprs" 513. dziesmā pēc komisijas vērtējuma esot grūti izdziedams un to nolēma atvietot ar „drošs." Dažreiz dziesmu tekstu pārbauda pēc vācu oriģināliem, dažreiz dziesmu skata 1905. gadā Rīgā izdotajā dziesmu grāmatā, bet dažreiz kāda vārda nozīmi skata latviešu pareizrakstības vārdnīcā. Dažreiz rodas šaubas, vai labotam tekstam vairs var piemērot meldiju, tad komisijas locekļi šo jauno tekstu nodzied.

Komisija vēlētos samazināt līdzšinējās dziesmu grāmatas 838 dziesmas uz apmēram 500, pie kam šeit pievienotu arī jaunas dziesmas, kas vēl dziesmu grāmatā nav uzņemtas. Tās varētu būt latviešu dzejnieku oriģināldarbi, vai arī labi tulkojumi no citām luterāņu konfesijas tautām, kā zviedriem, amerikāņiem, vāciešiem. Tāpat varētu būt jaunas melodijas. Ņujorkas draudzes ērģelnieks komponists B. Skulte sēdē norādīja, ka ir jāatšķir korāļi un laicīgās dziesmas. Vajadzētu lūgt jaunos komponistus,, lai tie iesūtītu jaunas garīgo dziesmu meldijas. Varētu pārņemt arī cittautu luterāņu dziesmu meldijas, kas latviešiem vēl ir svešas. Dziesmu grāmatu vērtēšanas komisijas priekšsēdim prof. K. Kundziņam jau iesūtītas ap 500 jaunu dziesmu, komisijas loceklim māc. E. Ķiplokam ap 100 dziesmu, kas ir jāizvērtē. Autori ir kā mācītāji, tā latviešu dzejnieki un arī vienkārši draudzes locekļi. Dzejnieks Nikolajs Kalniņš sacerējis ap 20 jaunu dziesmu, jaunas dziesmas devuši arī prof. K. Kundziņš, prof. L. Bērziņš un daudzi citi jauni autori.

Jaunajā dziesmu grāmatā nebūs vairs dziesmu, kas dziedamas pēc meldijas Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Komisija par nevajadzīgām atzina arī 514, 516, 517, 519, 520, 524, 527, 529, 530, un 532 dziesmas.

Dziesmu grāmatas vērtēšanas komisijas priekšsēdis ir prof. K. Kundziņš Sietlā, priekšsēža vietnieks māc. E. Ķiploks Mineapolē, sekretārs un kasieris māc. E. Putniņš Milvokos, locekļi prof. L. Bērziņš Denverā, māc. A. Lūsis Toronto, māc. E. Pavasars Hamiltonā un dzejnieks Nik. Kalniņš Ņujorkā, bet vēlāk pieaicināts māc. R.Zariņš no Ņujorkas, kam ir pētījumi par dziesmu vēsturi un sakopoti skaitļi par to, cik katrā meldijā ir dziesmu. Pirmo dziesmu lasījumu paredzēts veikt līdz jūnijam, bet jūlijā pie prof. K. Kundziņa paredzams otrais lasījums, iespēju komisijai ātrāk novērtēt dziesmas un pasteidzinātu jaunās dziesmu grāmatas iznākšanu.

Ņujorkas sēdē piedalījās māc. E. Putniņš, E. Pavasars, R. Zariņš un dzejnieks Nik. Kalniņš, bez tam arī Ņujorkas mācītāji A. Ozols, O. Gulbis un A. Ansevics, ērģelnieks B. Skulte un dzejniece E. Ķezbere. Par komisijas locekļu uzņemšanu bija rūpējusies Ņujorkas draudzes dāmu komiteja, kas arī pacienāja sēdes dalībniekus.

V. Irbe.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU
DZIESMAS
Pieprasiet zemāk minētās plates
D.V. GRĀMATNĪCĀ

1001 DIŽDANCIS, sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
Vecpuišu dancis. Jautrais pāris. Brālītis māsa dancināja. Eņģelītis. Maģais dancis. Ķekatu dancis.

1002 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Es zinu. J. Norviļa — Vasara; Noriet saule vakarā. J. Ciruļa — Aun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa — Rudenī.

1003 DAINA, jaukts koris 33 RPM $5.00
J. Ciruļa — Maldi. J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļmeita. V. Ozoliņa — Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz krūmiņa, aiz vējiņa. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu, Sijā auzas. V. Bērzkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E. Melngaiļa — Ciruļa vedības.

1004 B. PIEKALNIETIS, bass 45 RPM $2.00
J. Vītola — Mana kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B. Skultes — Sapņu zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam lielķēniņa dēli.

1006 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Balsis. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes; Ganiņš biju. M. Hermann — Tuljaks

1007 KALVIS, vīru dubultkvartets 45 RPM $2.00
E. Dārziņa — Mirdzi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vītola — Nakts; Mežezers.

1008* DZIESMU VAIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
T. Ķeniņa kantāte — Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte — No atzīšanas koka. Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa — Nakts dziesma. E. Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
Solisti: A. Ruševica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād. Ābele.

1009* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Melancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa dziesma. V. Ziedoņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van Beethoven — Trio in B flat major.
Uzraksti angļu - latviešu valodā!

1010* V. SALNA, tenors 33 RPM $5.00
H. Berino — Mana dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe. J Ivanova — Arāja ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A. Melli — Lauztās priedes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa — Aicinājums. A. Kalniņa — Tev.

1013* GARĪGĀS MŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
Latviešu baptistu koŗu Dziesmu diena Čikāgā.
Tiešs koncerta ieskaņojums!
A. Purva — Reiz ausis rīts. V. A. Krūma — Jūŗa un sirds. K. Līdaka — Ceļinieks uz debess mājām. J. S. Bacha — Preludе D-dur. Ch. Gounod — Debesu miers; Orātorija Nāve un dzīvība (2. un 3. daļa).

1015 TORONTO LATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Marši: Rīga dimd, Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas valsis.

1018 DUETI — V. SALNA un J. KLAVIŅŠ 45 RPM $2.00
J. Norviļa — Latvietim. A. Žilinska — Karogs.

1019 TAUTAS DZIESMAS — E. REINVALDE, sopr. — 45 RPM $2.00
J. Vītola — Aijā, žūžū; Vilciņš zaķi aicināja; Dzeltens manis kumeliņis. V. Dārziņa — Man' māmiņa tā glabāja; Man deviņi rožu dārzi.

1020* THE LATVIAN TRIO 33 RPM $6.00
E. Freimaņa — Menuets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis. K. Lesiņa — Agitato. J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa — Raibie cimdi. V. Ziedoņa — Svīta „Sena Teika".

1021* KALVIS, vīru dubultkvartets 33 RPM $6.00
E. Dārziņa — Pie tēvu zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies īrae; H. Pavasara — Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa — Jaunībai; Koklētājs. V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk, rozes zied. A. Valles — Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtenes manas. A. Kalniņa — Kaŗš.

1022* LIGO, jaukts koris DAINA 33 RPM $6.00
E. Freimane — 13 līgo dziesmu virkne. E. Melngaiļis — Jo dziedāju, jo skanēja. V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freimane — Aiz kalniņa dūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' prasa smalku tiklu; Dziedātāja līgaviņa.

TAUTAS DEJAS Skaņu studijas DAINA orķestra izpildījumā 45 RPM $ $2.40
1023 Plaukstiņpolka.
1024 Andziņš
1024 Andziņš
Mugurdancis.
1025. Litenietis.
Brālītis un māsiņa.

Svētdien, 25. martā, plkst.
175 St. Cl
Mičiganas operas solist
KON
Pie klavierēm:
Ieejas kartes: $ 1.50, studenti
Iepriekšpārdošanā L
Visus laipni ielūdz: DV T

DAŽĀDAS
ATTĪSTIŠ
ĀTRA UN PIRMK
PIEŅEM:
DV. GRĀMATNI
Darba laiks no pl. 9—5.

AMERIKAS LATVIE
VAŠINGTONAS AN
VIESIZRĀ
ar
Anšlava Eglīša ko
OMART
KUND
MONTREĀLĀ, P. Q.: Piektdien, 6
Van Horne skolas zālē, Vict
Biļetes: $ 3.00; $ 2.50; $ 2.0
12 g., $ 1.00. Iepriekšpārd
2057 Maplewood Ave., Apt.
TORONTO, Ont.: Sestdien, 7. ap
Komercskolas auditorijā,
Biļetes: $ 3.00; $ 2.50; $ 2.0
Iepriekšpārd Lotus puķu v
Izrādes dienā, 7. apr., tikai
Izrādē piedalās: MILDA ZILAV
MARGARITA FREIVALDE, O
OLĢERTS PARNICKIS, KAR
JĀNIS NEIMA
Režisors: Osvalds U
Skatuves gleznotājs: Hari

Kur pēkšņi izgaisn
Kas tevi iepriecinājā
Es ziedu uzlūkoju
SVEICIET
802 Bathurst i
tel.: LE 3-
KANADAS DAIĻA
LOT

AUSTRA
DĀMU FRIZIER
737 Bloor St., W., pie Grace,

A. EGLĪT
RADIO un TELEVĪZIJAS
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8
● IZIRE TV par $8.-
161A Roncesvalles Ave., To

IGAUŅU PULKSTEŅU UN J
TRANS-CANADA CRE
1554 Bloor St., West, Toronto.
OMEGA PUL
DZENI, KRIS
IZVĒLE. Pieņe
steņus un dārg
laidc. Atvērts
nās no 9.00—9.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC
NEKU
došan
u. c.
APDR
auto,
nelai
OBLIG
aizdo
NOTĀ
notā
3

PAR AUTO VADĪŠANU

ŽAŅA AKOTIŅA FEJETONS

Šinī īsā rakstā apcerēšu auto vadīšanas mākslu. Ar auto braukt prot daudzi. Tāpēc ir tik daudz katastrofu. Auto tā īsti vadīt prot tikai katrs desmitais. Tās lietiņas, dāmas un kungi, ir jāzina.

Sāksim ar signāliem. Automātiskās signālugunis sagandēja īsto signālizēšanas mākslu, bet jo projām krietna motoristu daļa signālizē ar rokām. Tā ir komplicēta procedūra, un mans ārsts saka, ka dažkārt vieglāk esot izgriezt aklo zarnu. Vispirms jāattaisa lodziņš, tad jāizbāž roka. Ja laiks par aukstu, jāatrauj roka atpakaļ un jāuzvelk cimds. Tad ir pilnīgi gatavs signāla došanai. Ja gatavojoties signālam motorists griezienu jau izdarījis, signāls nav vairs vajadzīgs.

Pavisam vienkārša lieta ir signālizēt, ka grib izdarīt kreiso griezienu. Tad izstiepj roku pa kreisi, un lieta darīta. Ja pēc grieziena izdarīšanas tomēr dzird policista sirēnu, tad tā nav signāla vaina. Tai ielā nav bijis kreisais grieziens . . . Labais grieziens sarežģītāks. Te roka jāpacel uz augšu. Taču arī ar to katrs vīriešu kārtas braucējs tiks galā. Citādi tas ir ar padsmitniekiem un dāmām. Ja padsmitnieks izbāž roku pa logu, viņš parasti grib to tikai atvēsināt, jeb nopurināt cigaretei pelnus. Dāmas dažkārt dod signālu, ka griezīsies pa labi, taču pēdējā mirkli griež pa kreisi. OOOOPS . . . gandrīz viena sānos! Jeb dāma uzgriež sarkano signālugunī, ka griezīs pa kreisi. Katram braucējam, protams, pilnīgi skaidrs, ko viņa darīs — tā griezīsies vai nu pa kreisi, jeb pa labi, jeb turpinās ceļu taisni. Cik vienkārša braukšana, ja zina signālus .

Ar ielu signāliem ir citādi. Te sarkans nozīmē stop, zaļš — var braukt. Ja ar to pietiktu, braucējiem būtu vieglās dienas. Taču nē! Kāds nelietis satiksmes departamentā izgudrojis dzeltenās ugunis. Lai sarežģītu vienkāršas lietas. Dažs braucējs uzskata, ka pie dzeltenām ugunīm ir īstā reize braukt, cits — apstāties. Krrrakšššš . . .

Ja gadījusies sadursme, nevajaga uztraukties. Lietot pret pretinieku dažādus dzīvnieku vārdus nav ieteicami. Tāpat nav ieteicams tam rādīt dūri, jo nevar zināt, vai tas, nevis jūs, beigu beigās izrādās smagā svara bokseris. Arī mēle rādāma tikai ārstam un ārsta kabinetā, nevis uz ielas. Tāpat nekad nevajaga noliegt vainu sadursmē — pretinieka vainu, protams. Tas palīdz policijas kārtībniekam protokola rakstīšanā. Bet te nu ieejam tieslietās un tām ar auto vadīšanu ir tikai attālāka sakarība.

Ja auto vadīšana notiek ģimenes izbraukuma laikā, tad mašīnu parasti vada sieva vai sievas māte. No pakaļējā sēdekļa „Stop, Žani, vai tu akls, ka neredzi stop zīmi tuvojamies? Un nebrauci tik tālu no malas, tinti esi iedzēris, vai? Un kāpēc tu laid tik ātri (jeb lēni, jeb vidēji, kā kuŗu reizi), vai no mums visiem vaļā gribi tikt? . . ." Pakaļējā sēdekļa auto vadītājiem ir lielas priekšrocības — kārtības sargi tiem nekad neliek maksāt sodu un braukšanas atļaujas tiem nost neņem, ja arī viņiem tādas būtu.

Tas būtu visumā ievads auto vadīšanas mākā. Varam ķerties pie galvenās un svarīgākās auto vadīšanas daļas — šofera psiholoģijas. Bet par to rakstīt nelon, iznāktu bieza grāmata, un paši zināt, cik slikti honorāri tagad grāmatu autoriem. Tā kā būs rakstīšana jāatliek — uz citu reizi.

Žanis Akotiņš

Zeltkalis A. ĶIVLENIEKS
Gatavo un labo visu, kam sakars ar rotām.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont.
HO 3-1008.
PIEPRASIET KATALOGU.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
CALLA
727 Danforth Ave., Toronto.
HO 6-9911.
BAGĀTIGAS ZIEDU VELTES UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM. ZAĻUMU UN TROPISKIE STĀDI.
TAUTISKIE IZSTRĀDĀJUMI.
PIEGĀDE MĀJĀS.

S. IEPERCIET PASI SAVUS ĪPAŠUMUS!

LINTON - VICTORIA PARK: Atsevišķs 6 is-
ubultkieģeļu bungalovs, eļļas apkure, garāža.
cena $ 13.500.- iemaksa $ 1.000.-. Atlikums uz
lgtermiņa obligāciju.

Z GALVIN IEKIEM UZ 3 GADIEM UZ
ĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSETĀ.

SMU GRĀMATA

nā arī trešais. iespēju komisijai ātrāk novērtēt dziesmas un pasteidzinātu jaunās dziesmu grāmatas iznākšanu.
āmata varētu
adiem. Tā kā
zīvo dažādās
s notikušas
Mineapolē,
Toronto un
mā paredzēta
saistās ar iz-
pēju robežās
iešu draudžu
vēlami arī
iedojumi sū-
tniņam, 2152
Milwaukee 13,
dojumi dotu

Ņujorkas sēdē piedalījās māc. E. Putniņš, E. Pavasars, R. Zariņš un dzejnieks Nik. Kalniņš, bez tam arī Ņujorkas mācītāji A. Ozols, O. Gulbis un A. Ansēvics, ērģelnieks B. Skulte un dzejniece E. Ķezbere. Par komisijas locekļu uzņemšanu bija rūpējusies Ņujorkas draudzes dāmu komiteja, kas arī pacienāja sēdes dalībniekus.

V. Irbe.

ATSKAŅOJIET LATVIEŠU

DZIESMAS

rasiet zemāk minētās plates

. GRĀMATNĪCĀ

sieviešu kvartets 45 RPM $2.00
autrais pāris. Brālīts māsa dancināja. Eņcis. Ķekatu dancis.

u dubultkvartets 45 RPM $2.00
inu. J. Norvija — Vasara; Noriet saule vaAun, meitiņa, balti kājas. E. Melngaiļa —

ts koris 33 RPM $5.00
J. Vītola — Upe un cilvēka dzīve; Karaļ
— Dzērves un ērglis. J. Graubiņa — Aiz
a. E. Freimanes — Pilna upe baltu ziedu,
zkalna — Tumsa, tumsa, kas par tumsu. E.
a vedības.

ITIS, bass 45 RPM $2.00
kokle. A. Kalniņa — Imantas dziesma. B.
zeme; Dainu zeme. J. Kalniņa — Esam

u dubultkvartets 45 RPM $2.00
s. Jāz. Mediņa — Krāc jūrmalas priedes;
ermann — Tuļjaks

u dubultkvartets 45 RPM $2.00
zi kā zvaigzne. B. Skultes — Aijā. J. Vitoers.

AIROGS, jaukts koris 33 RPM $6.50
— Kurzemes kareivis. J. Vītola kantāte —
Ad. Ābeles — Dieva gādība. A. Kalniņa —
Melngaiļa — Mūsu Tēvs debesīs.
vica, un J. Kļaviņš. Pie ērģelēm prof. Ād.

N TRIO 33 RPM 6.00
ancholiskais valsis. P. Šuberta — Šūpļa
ņa — 3 latviešu tautas dziesmas. L. van
in B flat major.
latviešu valodā!

nors 33 RPM $5.00
dziesma; Tev, zaļais lauks; Sniega puķe.
ticība. J. Ķepīša — Bēglis; Liepu tēja. A.
edes. J. Kalniņa — Es iešu. V. Ozoliņa —
iņa — Tev.

ŪZIKAS KONCERTS 33 RPM $5.00
u kopu Dziesmu diena Cikāgā.
eskaņojums!
usīs rīts. V. A. Krūma — Jūra un sirds.
eks uz debess mājām. J. S. Bacha — Preinod — Debesu miers; Orātorija Nāve un
a).

ATV. TAURU ORĶ. 45 RPM $2.00
Pūt vējiņi, Seši mazi bundzenieki. Tautas

SALNA un J. KĻAVIŅŠ 45 RPM $2.00
im. A. Žilinska — Karogs.

ESMAS — E. REINVALDE, sopr.
— 45 RPM $2.00
ū; Vilciņš zaķi aicinājaj; Dzeltens manis
a — Man' māmiņa tā glabāja; Man devi-

N TRIO 33 RPM $6.00
uets; Valsis. V. Bērzkalna — Rucavietis.
J. Vītoliņa — Suitu dancis. V. Dārziņa
iedoņa — Svita „Sena Teika".

dubultkvartets 33 RPM $6.00
u zemes. J. Vītola — Uguns milna; Dies
Barka ar sienu; Vecie tēvi. J. Ciruļa —
V. Ozoliņa — Rozes. A. Jurjāna — Lūk,
— Dzimtene. A. Kalnāja — No dzimtea — Karš.

koris DAINA 33 RPM $6.00
go dziesmu virkne. E. Melngailis — Jo
V. Dārziņš — Svāgera meitiņa. E. Freidūmi kūpa. J. Graubiņa — Jūriņ' praiedātāja ligaviņa.

aņu studijas DAINA orķestra
45 RPM ā $2.40

siņa.

Svētdien, 25. martā, plkst. 4 p. p. UNITARIAN CHURCH auditorijā, 175 St. Clair Street, West, Toronto

Mičiganas operas solistes ASTRAS KALNIŅAS (soprāns)

KONCERTS

Pie klavierēm: komp. A. ŠTROMBERGS.

Ieejas kartes: $ 1.50, studentiem un skolēniem puscenas. Bērniem ieeja brīva.

Iepriekšpārdošanā Latvijā Amerikā birojā — 123 Huron ielā.

Visus laipni lūdz: DV TORONTO NODAĻA un JAUNATNES DARBA KOPA.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.
ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNICA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

AMERIKAS LATVIEŠU TEĀTRA VAŠINGTONAS ANSAMBĻA VIESIZRĀDES ar Anšlava Eglīša komēdiju 8 ainās

OMARTIJA KUNDZE

MONTREĀLĀ, P. Q.: Piektdien, 6. aprīlī, plkst. 8.00 vak., Van Horne skolas zālē, Victoria & Van Horne Ave. Biletes: $ 3.00; $ 2.50; $ 2.00, skolēniem, sākot ar 12 g., $ 1.00. Iepriekšpārdošanā pie E. Mazutis, 2057 Maplewood Ave., Apt. 7. Telfons: RE 3-5511.

TORONTO, Ont.: Sestdien, 7. aprīlī, plkst. 8.00 vakarā, Komercskolas auditorijā, 570 Shaw Street. Biletes: $ 3.00; $ 2.50; $ 2.00, skolēniem puscenas. Iepriekšpārd Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst St. Izrādes dienā, 7. apr., tikai pie ieejas, no pl. 7 vak.

Izrādē piedalās: MILDA ZĪLAVA, HILDA PRINCE, MARGARITA FREIVALDE, OSVALDS URŠTEINS, OLĢERTS PARNICKIS, KĀRLIS ĢERMANIS un JĀNIS NEIMANIS.

Režisors: Osvalds Uršteins.

Skatuves gleznotājs: Harijs Gričēvičs.

Kur pēkšņi izgaisa tavas skumjas?
Kas tevi iepriecināja?
Es ziedu uzlūkoju . . .
SVEICIET AR ZIEDIEM!
802 Bathurst ielā, pie Bloor ielas, tel.: LE 3-3884, Toronto.
KANADAS DAIĻAMATNIEKU SAVIENIBAS SALONS.
LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792.

A. EGLĪTIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS veikals - darbnīca
Ierīko TV antenas. Atvērts līdz pl. 8 v., sestdienās līdz pl. 6 v.
IZIRĒ TV par $8.- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel LE 7-1401

IGAUŅU PULKSTEŅU UN JUVELIERA VEIKALS,
TRANS-CANADA CREDIT JEWELLERS,
1554 Bloor St., West, Toronto. Tel.: LE 5-7802.

OMEGA PULKSTEŅI, DIMANTU GREDZENI, KRISTALLS, DĀVANAS LIELĀ IZVĒLĒ. Pieņem pasūtinājumus, labo pulksteņus un dārgietas. Latviešiem 10 proc. atlaide. Atvērts no plkst. 9.00—6.00. Piektdienās no 9.00—9.00. Īpašnieks L. ILVES.

REALTOR
BĒRZIŅŠ
Realty Limited
REAL ESTATE
INSURANCE
MORTGAGE BROKERS
NOTARY PUBLIC

NEKUSTAMI ĪPAŠUMI — pārdošanā: mājas, veikali, farmas u. c.
APDROŠINĀŠANA — apdrošina auto, mājas, mēbeles, zādzības, nelaimes, slimības u. c.
OBLIGĀCIJAS — obligāciju un aizdevumu sagāde u. c.
NOTĀRS — līgumi, tulkojumi, notariāli apstiprinājumi u. c.
LE 4-8447
316 Harboard St.,
TORONTO

LEO GOODMAN
Chartered Accountant
HU 1-4377 HU 9-2454

SPECIĀLI NAUDAS PĀRVEDUMI UZ PADOMJU ZEMĒM
Vienīgā licencētā un nodrošinātā.
Pilnīgi garantēta.
Pārvedumi 10 dienās.
Tuvāka izziņa
GRAMERCY
744 BROAD ST., NEWARK, N.J.
Dibināta 1947. gadā.

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

ARTURS ZUTIS, B. A.
ADVOKĀTS & NOTĀRS
133 RICHMOND ST., W., TORONTO 1, ONTARIO.
EM 6-3996 (darbā).
RO 6-8354 (mājā).

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA
Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt.
HO 6-3800, 445 Pape Ave.

Sv. Patrika dienai
17. MARTĀ
FROG-CAKES
MJARV'S BAKERY

Milda's FLOWERS
Piedāvā:
- Grieztus ziedus un ziedu sakārtojumus dažādām vajadzībām.
- Podu puķes un tropiskos stādus.
- Keramiku, ādas un sudraba izstrādājumus un audumus.

Erta parkošana. Piegādā mājās katrā laikā Toronto pilsētā.
765 THE QUEENSWAY, TORONTO 18, ONT.
TEL. CL 5-7233.
M. M. Bērtulsoni.

Z. GRUNDMANIS
GRĀMATVEDIS
Ienākumu nodokļu aprēķini, financiāli pārskati.
INFORMĀCIJA —

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRIDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowne.
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citus LIETIŠĶAS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMUS.
Turpat dabūjami BILZU LOGATI.

IEGĀDĀSIMIES F. CIELĒNA MEMUĀRU I SĒJUMU

Par F. Cielēna monumentālā darba Laikmetu maiņā I sēj. No bezvēstures tautas līdz pilntiesīgai nācijai trimdas prese izteikusies ļoti atzinīgi. Citēsim tikai dažas atsauksmes:

„Kamēr vēl dzīvi trimdā daži tās (demokratiskās Latvijas) cēlāji un valstsvīri, ir pēdējie gadi attēlot patiesību; nepieciešami mums darbi, līdzīgi Tomāsa Masarika memuāriem . . . Šķiet, publicists, politiķis un valstsvīrs Fēlikss Cielēns ir īstais vīrs šādam uzdevumam, ar savu plašo izglītību un kvēlo degsmi par Latviju . . . Domājot par Fēliksu Cielēnu, nāk prātā, ka viņš savā akluma tumšā pielīdzināms Vecās derības Simsonam, pareģim Teirezijam, Sofokla ķēniņam Oidipam un Kromveļa līdzcīnītājam Anglijas revolūcijā, dzejniekam un politiķim Džonam Miltonam (1608. — 1674.). Tiešām, ļoti labi, ka Fēlikss Cielēns mums ir. Lai klausāmies viņa vārdos."

Jānis Grīns, LAIKS.

„Trīs īpašības ceļ Fēliksa Cielēna memuāru vērtību: personīgi pieredzēto notikumu pacelšana vēsturiskā perspektīvā, vēlēšanās būt objektīvam, nevairoties rādīt arī savas un domu biedru kļūdas, un spriegs, dzīvs stils, izkopts agrākajos literārajos darbos . . . Cielēns rīkojās kā skulptors, kuŗa nolūks cirst nevis pašportretu, bet veidot pieminekli savam laikmetam un tautai . . . Cielēna memuāri būtu lasāmi svešumā izklīdušai jaunatnei, lai tā redzētu, cik lielas pūles bija vajadzīgas, lai latviešu tauta no vēstures objekta kļūtu par savas vēstures veidotāju."

Jānis Andrups, LONDONAS AVIZE.

„Pretēji materiālistu gara un ideju nozīmes tautu vēsturiskā attīstībā noliegšanai, kas ir viena no t. s. „vēsturiskā materiālisma" nodrāztām idejām, autors uzsver šo faktoru lielo ietekmi, pasvītrojot lielu personību un lielu ideju nozīmi tautas plašo masu vadīšanā uz lielu vēsturisku darbu veikšanu."

A. Kalns, LATVIJA AMERIKĀ.

„No sava pasaules uzskata izejot, Cielēns ar vieglu roku un attiecīgu ironiju apgāž boļševiku vēsturniekus, kas apgalvo, ka 1905. gadā tauta sacēlusies nepanesamās nabadzības dēļ."

Olģerts Liepiņš, AMERIKAS VĒSTNESIS.

Grāmatai 520 lpp., to starpā 8 aptver fotoattēlus uz krīta papīra.

Īstā audeklā glītais sējums maksā: ASV un Kanadā — 6 dol. un citās zemēs — attiecīgo ekvivalentu.

Pieprasiet grāmatnīcās, apgāda pārstāvis ASV un Kanadā — V. BUMBERS, 10102 LEDER RD., SILVER SPRING, Md., USA, vai apgādam — MEMENTO, PILVĀGEN 11, LIDINGÖ 3, SWEDEN.

Meklē SIEVIETI
pie bērnu uzraudzīšanas,
4 g. v. meitenītes un 2 skolas vecumā,
Zvanīt PL 5-8965, Toronto.

Māte Latvijā meklē dēlu ARNOLDU, JĀŅA dēlu, MILTIŅU, dzimis 1920. gada 17. novembrī, Slatē. Pēdējo reizi redzēts 1944. g. Hamburgā.
Ja kāds par viņu ko zinātu, lūdz rakstīt:
J. INDĀNAM, PAPINEAUVILLE, R.R.1, P.Q. CANADA.

Meklē MILLIJU CIRSIS (vai arī CIESIS), Pēteŗa meitu, dzimusi Penka.
Lūdz rakstīt:
Mrs. I. LAWRENCE, 2208 DUFFERIN ST., TORONTO 10, Ont.
Zvanīt RU 1-4827.

DEJU STUDIJA
N. SCHWANEBACHS,
985 BROADVIEW AVENUE, Mortimer stūrī.
HO 1-4110 — TORONTO.
Jūs iemācāties ātri un lēti
- FOKSTROTU
- LĒNO VALSI
- VALSI
- TANGO

JIVE, MAMBO, SAMBA, RUMBA CHA-CHA-CHA.
PRIVĀTSTUNDAS
PIETEIKŠANĀS un IZZIŅA KATRĀ LAIKĀ.

✝

Mūsu mīļais

HEINRICHS OŠS

dzimis 1885. gada 2. decembrī, aizgājis Dieva mierā 1962. gada 10. martā, Toronto.

Gan mīlestībā klusi
Par tevi as'ras birst;
Ko ar tev' zaudējusi,
To sirds vairs neaizmirst..

Dziļās sērās PIEDERĪGIE.

VENUS
PUĶU VEIKALS
- Ziedi un ziedu sakārtojumi visādām vajadzībām.
- Latviešu keramika.
- Ādas izstrādājumi.

231 Roncesvalles Ave., Toronto.
LE 4-4645; LE 3-4037 pēc darba.
A. PUTNIŅŠ

ACENES
75 DAŽĀDI ACEŅU VEIDI
DAŽĀDĀS KRĀSĀS PAR VIENU CENU.
Vienkāršās $ 10.98 | Dubultās $ 16.95
Ar rāmjiem un stikliem.

KEELE OPTICAL CO.
2859 Dundas St., West, pie Keele, Bank of Montreal — RO 2-6239.
$ 3.00 ACU PĀRBAUDE uz vēlēšanos
Atvērts: no pl. 9.00—5.30. Otrdienās un piektdienās nepie
A. Feingold, REGISTRĒTS

NOSŪTĀM DĀVANU SAIŅUS
uz
PADOMJU LATVIJU un CITĀM ZEMĒM.
(PARASTIE NOTEIKUMI)
PIEPRASIET CENRAZUS.
DV SAINIŠU NODAĻA,
123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.
TEL. EM 8-0792 no plkst. 9.00 — plkst. 18.00.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: .....

Mr., Mrs., Miss .....

Pievienoju Money Order, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzdāvināt — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8.50 par 6 mēn., $ 16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar pārstāvjiem:

SAV. VALSTIS:

A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y.
J. Lāci, 611 Argyle Rd., Brooklyn 30, N. Y.
V. Zuti, 32 Dayton St., Newark 14, N. J.
A. Libieti, 2528 W Becher St., Milwaukee 15, Wisc.
J. Ezergaili, 12102 Miles Ave., Cleveland 5, Ohio.
V. Hermani - Daly, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. Ozoliņu, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. Miķelsonu, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. Zirņiti, 138 Barklay N. E., Grand Rapids, Mich.
V. Irbi, 87 Ellwood St., New York 40, N. Y.

KANADĀ:

J. Gailīti, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. Grebli, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
J. Liģeri, 2325 Dunn St., Niagara Falls, Ont.
A. Cauku, 350 Maitland St., London, Ont.
J. Roni, 57 David St., Brampton, Ont.,
M. Ķiviti, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:

DVF Grmatnicu, 72 Queensborough Terrace, London.
J. Turciņu, 64 Sholebroke Ave., Leeds.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

KĀDS IZSKATĪSIES MŪSU NAMS

Daudz runāts un rakstīts par Latviešu namu. Mēs visi zinām, cik tas nepieciešams. Mēs visi to vēlamies, mēs visi palīdzēsim to celt. Vienība ir, griba ir, līdzekļi ir.

Ir arī skaidrs, ka namam jāapmierina visu latviešu prasības un jābalstās uz stingru saimniecisku pamatu. Bet kādas šīs prasības ir, kāds šis saimnieciskais pamats būs, par to vēl nekas nav dzirdēts. Tāpēc es atļaušos pārtulkot šīs pazīstamās frazes sekojošā veidā:

Namā būs vieta latviešu bērndārzam, skolai, kursiem, bibliotēkai, informācijas centram, telpas izstādēm, mājvieta organizācijām un pulciņiem, koriem, deju grupām, teātrim, baletam, svētku svinēšanai, ballēm, telpas sportam, atpūtai, saviesīgiem vakariem. Tur varētu atrasties arī latviešu veikali, ārsti, banka, laikraksta redakcija, apmešanās vieta iebraucējiem.

Jāpaskaidro, ka bērndārzs būs uz visu dienu. Kursi būs ne tikai literatūrā un vēsturē, bet arī grupu vadīšanā, daiļamatniecībā un aušanā. Visā izglītības procesā būs pielietoti televīzija, filmas, skaņu plates un lentes, lai šo procesu paātrinātu un padarītu spēcīgāku.

Informācija būs pieejama visādos veidos. Katalogā būs fakti par latviešu organizācijām, valdēm un bijušiem latviešu sarīkojumiem visā pasaulē. Šis katalogs būs apvienots ar bibliotēkas laikrakstu katalogu, kas norādīs uz atsevišķiem. Skaļruņi ziņos par programmu pašā namā. Svētku laikā tie pārraidīs mūziku.

Bibliotēkā būs ne tikvien grāmatas, avīzes un žurnāli, bet arī mikrofilmas, kartes, gleznu reprodukcijas, filmas, mūzikas grāmatas, skaņu plates un skaņu lentes ar referātiem, lugām un dziesmām. Bibliotēkas zināšanā būs arī dokumenti, pastmarkas, etnografiski tautas tērpi, daiļamatnieku darbi, trofejas un karogi.

Nama saimnieciskais pamats būs komerciālie pasākumi. Tie gādās, lai mums nebūtu jāizīrē sarīkojumu telpas citu tautu grupām.

Kopsummā: nams ne tikai simbolizēs mūsu vienību, bet to palielinās.

Nākošie jautājumi, par kuriem mēs maz zinām, ir, kādas namā būs telpas, kāds tā ārējais izskats? Daži cer katrai augšminētai vajadzībai gādāt atsevišķu telpu. Tāpēc viss, ko mēs par nama izskatu esam dzirdējuši, ir atbaidošais apzīmējums „liels". Nav pārsteidzoši, ka mēs tik ilgi esam trīcējuši un neesam spējuši to uzcelt. Tīri loģiski, ka milzu namu nespējām ne uzcelt, ne uzturēt.

Es gribu pasvītrot, ka sabiedrības dzīve ir organizēta dzīve, un tādēļ vienas un tās pašas telpas varēs lietot vairākām vajadzībām. Nedēļā ir simts sešdesmit astoņas stundas. Mēs varam secināt, ka katrai organizācijai ir iespēja katru nedēļu satikties vismaz vienu stundu, kaut arī mums būtu tikai viena telpa. Bet ar modernām, salokamām sienām mēs telpu varam sadalīt pēc vajadzības, un izlietot to vairākām vajadzībām pat vienā un tai pašā laikā.

Tādēļ atbilde uz jautājumiem par nama telpām var būt tikai šāda: namā ir tikai viena liela, sadalāma telpa. Līdz ar to ir arī atbildēts otrs jautājums: nama izskats būs klasiski vienkāršs. Saprotams, tam jābūt arī klasiski skaistam.

Namu iedomājos kā lielu sarīkojumu zāli, kuŗai visapkārt ir vaļējs balkons, izņemot skatuves galā. Lielos sarīkojumos cilvēki okupēs zāli, balkonu un telpu zem balkona. Tā būs visa viena liela zālei līdzīga telpa. Ikdienas vajadzībām no balkona uz augšu un leju varēs izvilkt sienas un zāli sadalīt. No kolonnām izvelkamas sienas atkal sadalīs balkonu un telpu zem tā atsevišķās istabās. Koridori gar ārsienām šīs istabas apvienos.

Pirmajā stāvā zem lielās zāles būs telpas visām nemainīgām vajadzībām, kā bankai, bibliotēkai, avīzes redakcijai, veikaliem u. t. t.

Es gribu pasvītrot to, ka namu būvēs dzīviem cilvēkiem. Tas augs līdz ar tiem, Tas nav kā izrakstīta olas čaula, bet kā koks, kuŗam pieaugs jauni zari. Pārdzot piebūves, mēs nedrīkstam iepirkt būvvietu, kur tās ir neiespējamas. Jāpērk liela un plaša būvvieta.

Katrā ziņā nams būs tuvu ērtai satiksmei. Bet ja mēs vēlamies plašu būvvietu, tas nebūs arī dārgajā pilsētas centrā. Es to saredzu kaut kur kvadrātā starp St. Clair ielu un 401. lielceļu, un starp Ossingtona ielu un Don upes ieleju.

Man nāk prātā kāda slavena vīra vārdi: „Architektūra, tāpat kā valdība, ir tik laba un ne labāka, kā sabiedrība ir pelnījusi. Čaula, kuŗu mēs radam ap sevi, apzīmē mūsu garīgo stāvokli tikpat skaidri, kā kāda gliemeža čaula apzīmē tā šķiru."

Sagaidu, ka rudenī jau redzēsim, ko esam pelnījuši.

Norberts Sebris
Toronto univ. architekt. students

Modrībā par savu tēvu zemi

Sv. Katarīnes - Niagaras skautu vienības 10. gada svētkos apgabala augstākais vad. H. Nesbitt's apbalvoja vienības vad. E. Jēkabsonu par 25 gadiem skautu vad. darbā, bet Kanadas latv. skautu jendas vad. S. Leimanis — ar skautu pateicības zīmi, sauliti, apbalvoja J. Liģeri par nopelniem skautu organizācijas darbā. Uzņēmumā no kreisās: vad. S. Leimanis, J. Liģers, vad. E. Jēkabsons, un apgabala skautmasters H. Nesbitt's. Foto: R. Zālamans

Sv. Katarīnes - Niagaras 5. Jelgavas skautu vienība š. g. 10. martā atzīmēja 10. gada svētkus, bet Saulkrastu gaidas atskatījās uz sešiem aizvadītajiem darba gadiem.

Ļoti labi apmeklēto sarīkojumu ar svētbridi ievadīja māc. J. Vējiņš.

Skautu un gaidu vecāku padomes pr-sēdis J. Celms, sveicot viesus, skautu, gaidu un organizācijù pārstāvjus ,norādīja, ka skauti un gaidas aizvadītajos gados ar savu darbu un sasniegumiem attaisnojuši uz viņiem likto cerību un kopā ar latviešu skolu audzēkņiem un jaunatnes pulciņu dalībniekiem veido to jauno latviešu daļu, kas pasaules tālēs aug Latvijai.

Pārskatu par skautu vienības aizvadīto darbību sniedza vad. E. Jēkabsons, pasvītrojot, ka visi vienības dalībnieki veikuši latvisķos pārbaudījumus, bet 3 skauti ieguvuši arī iespējami augstākās skautu pakāpes, un šodien jau paši strādā par vadītājiem.

Pārskatu par Saulkrastu gaidu vienības darbu sniedza vad. R. Zālamans.

Kanadas skautu un gaidu vadītāji savos apsveikumos uzsvēra latviešu un vietējo skautu vienību labo sadarbību. Apgabala augstākais skautu vad. H. Nesbitt's izcēla latviešu skautu vad E. Jēkabsona rosīgo darbošanos „jelgavnieku" vienībā, sagatavojot skautus līdz augstākajai — „karalienes" skautu pakāpei. Tas sasniedzams tikai ilgā un neatlaidīgā darbā. Savu uzrunu noslēdzot, kanadiešu viesis apbalvoja vad. E. Jēkabsonu ar skautu nozīmi zeltā, par aizvadītajiem 25 gadiem skautu vadītāja darbā. Jelgavas skauti savam vadītājam lielajā goda dienā dāvināja kompasu, lai tas vienmēr varētu „atrast ceļu" uz savu vienību, kur viņš daudzus izvadījis no zēna gadiem līdz pieaugušiem jaunekļiem, dzīvē.

Kanadas latviešu skautu jendas pr-ks vad. S. Leimanis sveica jubilārus gada svētkos, un ar skautu augstāko pateicības nozīmi, latvisko saulīti apbalvoja Niagaras latv. skolas pārzini Jāni Liģeri, par nopelniem skautu organizācijas darbā.

Sirsnīgus vārdus un sveicienus nesa pirmais 5. Jelgavas skautu vienības vadītājs un dibinātājs Edm. Ozols. Gaŗa bija apsveicēju rinda, — skautu un gaidu vienību vadītāji, organiz. pārstāvji: vad. S. Ozola (Toronto), vad. Dz. Majoriņa un vad. E. Dāvidsons (Hamiltona), P. Treijers (Niagaras draudze), G. Lazdiņš (Sv. Katr. draudze), A. Gailītis un J. Celms (DV nod.), A. Vīksne (Sv. Katr. skola), H. Freimanis (med. un makšķ.) un citi.

Īsu, bet ļoti kodolīgu referātu par pulkv. O. Kalpaku sniedza A. Francis. Vakara otrajā daļā gaidas un skauti visus iepriecināja ar priekšnesumiem, deklamācijām, dziesmām, tautas dejām. Bagātīgs bija cienasta galds par ko bija gādājuši skautu un gaidu vecāki.

L.

SKAUTU UN GAIDU DZĪVE

Vad. E. Laufere, Latv. gaidu pr-ce.

LATVIEŠU GAIDISMA JUBILEJA

Gaidisma - skautisma kustībā ir pienācis darbības jubileju laikmets. Pāris gadu atpakaļ visā pasaulē atzīmēja zelta jubileju, gaidisma kustības uzsākšanu viņa šūpuļa zemē, Anglijā, no kurienes kustība drīz vien izplatījās pa visu pasauli. Šogad zelta jubileju atzīmēs visās Amerikas Savienotajās Valstīs. Arī latviešu gaidām šis ir jubilejas gads, jo 15. martā pagāja 40 gadi, kopš Rīgas Apgabaltiesa apstiprināja Latvijas Gaidu Centrālās Organizācijas statūtus.

Kā pirmās jubilejas svinības ievadīja latviešu gaidas Austrālijas jendā, savā kopīgajā jendas nometnē „Māras zeme" no 1.-6. janvārim, Adelaides tuvumā. Pārējās jendās to atzīmēs arī kopīgajās nometnēs šīs vasaras beigu daļā.

Pašlaik latviešu gaidu vienības pastāv un darbojās sekojošās jendās: Amerikas Savienotās Valstīs, Austrālijā, Kanadā, Vācijā un Zviedrijā, kopskaitā ar apm. tūkstots dalībniecēm.

1928. gadā Starptautiskajā gaidu vadītāju konferencē, Ungārijā, kuŗā piedalījās arī Latvijas gaidu priekšniece, Vispasaules gaidu priekšniece lēdija Baden - Powell jautāja: „Kāpēc ir vajadzīga gaidu kustība?" Un pati uz to arī atbildēja: „Mācīt un audzināt savus bērnus ir grūts darbs, bet vēl grūtāks ir audzināt citu bērnus. Kāpēc mēs to darām? Tādēļ, ka šis darbs ir vajadzīgs, it sevišķi šais pēckara laikos, jo vecāki nespēj ziedot vajadzīgo laiku savu bērnu audzināšanai. Kad vajadzības nebūs, mēs darbu izbeigsim." Šie 34 gadus atpakaļ teiktie vārdi ir tagad tikpat aktuāli, ja ne vēl vairāk kā toreiz.

Dievs ir uzlicis sievietei ļoti svarīgu lomu dzīvē, būt nākošās paaudzes mātei. Ir zināms, cik liela nozīme ir mātes jūtām, domām un darbiem uz nākošo paaudzi, tāpēc arī meitenu audzināšanai ir tik ļoti svarīgi gaidu likumi, sevišķi pēdējais, būt tīrai domās, vārdos un darbos.

Audzināšanas darbs ir sākums jau no pašas mazotnes, bet vissvarīgākais posms ir bērnam, sākot ar 7—12 gadiem, tātad guntiņu vecumā, kuŗām arī ir savi likumi: klausīt vecāko un valdīt sevi, līdz ar guntiņu solījumu: „Censties gribu guntiņa paklausīga, laba būt; lai mirdz mans tikumiņš, kā mirdz spoža uguntiņa."

Pats par sevi saprotams, ka galvenā audzināšana pieder ģimenei. Mācības gaitas uzsākot, nāk klāt otrs audzinātājs — skola. Bērnam izejot ārpus ģimenes un skolas, rodas trešais audzinātājs — sabiedrība. No svara nu ir, kādā sabiedrībā atrodas bērns - jaunietis un ar ko sastopas. Sevišķi no liela svara tas ir mūsu svešuma apstākļos, un šeit ir tas moments, kur gaidisms - skautisms nāk palīgā vecākiem un skolai.

Kas ir gaidisms - skautisms? Tā ir liela nopietna rotaļa, ar kuŗas palīdzību veido nākošā cilvēka - pilsoņa raksturu.

Kustības dibinātājs, angļu ģenerālis Roberts Baden - Powell's šai bērnu - jauniešu rotaļai lika pamatā 10 likumus: būt patiesai, uzticīgai tēvijai, pašaizliedzīgai un palīdzīgai, draudzīgai un iecietīgai, pieklājīgai, dzīvnieku draudzenei, paklausīgai, možai grūtībās, darbīgai un taupīgai, un kā pēdējo likumu — būt tīrai domās, vārdos un darbos. Visi likumi ir tie paši vecie Dieva bauši, tikai viņi izteikti bērniem - jauniešiem saprotamākā valodā, līdz ar solījumu: būt uzticīgai Dievam un savai tautai. Uz šiem likumiem un solījumu tad arī balstās viss gaidisma - skautisma darbs, kam, kā jau minēts, sevišķi liela nozīme meitenes audzināšanā .

Viss audzināšanas darbs jāvada izglītojošas attīstības, bet ne instrukciju veidā, tā ka bērnam pašam rodas vēlēšanās mācities, bet nevis tā, ka šī mācīšanās ir uzspiesta. Mācīšanos jāpalīdz veikt ar veselīgām un priecīgām izdarībām, kā: nometnēm, dziesmām, rotaļām, arodzīmēm, vingrināšanos, pārbaudījumiem, disciplīnu, ikdienas labo darbu, palīdzību sabiedrībai u.d.c. līdzekļiem.

Gaidisma ideāls, pilnvērtīga sieviete, kā visi ideāli atrodas augsta kalna galā, un, lai to sasniegtu, latviešu gaidai jākāpj šai kalnā soli pa solim, darot katru dienu vismaz vienu labo darbu un cenšoties dzīvot pēc gaidu likumiem.

Atzīmējot latviešu gaidisma jubileju, ir tikai viena vēlēšanās, lai latviešu ģimenes izprastu šīs kustības lielo audzināšanas nozīmi un pieņemtu to sev kā atbalstu savu bērnu audzināšanas darbā, laižot tos gaidu - skautu vienībās, paši līdz iesaistoties, pēc iespējas, gan par vadītājiem, gan labvēļiem, gan darba veicinātājiem vecāku komitejās, tādā veidā savukārt atbalstot aktīvos vadītājus gan morāliski, gan materiāli .

Nobeidzot šo, novēlu visai latviešu gaidu un skautu saimei un viņu vecākiem un labvēļiem priecīgu darba rosmi un labas sekmes darbā, ar gaidu - skautu lūgšanu: Kungs, Dievs, palīdzi mums visiem uz priekšu būt labākiem nekā mēs bijām līdz šim.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331. Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

18. martā, plkst. 3.00 dievkalpojums,

25. martā, plkst. 11.00 dievkalpojums.

Māc.A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto.

18. martā, plkst. 2.00 p. p. Trisvienības baznīcā Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

25. martā, plkst. 2 p. p. Sv. Jāņa baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Earnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

18. martā ,plkst. 2,30 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlit pēc dievkalpojuma draudzes padome kars baznīcas augšējā zālē.

25. martā, plkst. 2,30 p. Šanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

LONDONA, ONT.

Londonas Latviešu ev. - lut. draudzē, Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

18. martā, plkst. 3.30 p. p. Ciešanas laika dievkalpojums māc. J. Prauliņš.

25. martā, plkst. 1.30 p.p., dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Sv. Katarines latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

Niagara Falls, latviešu ev.-lut. draudzē, anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 N. Portage Rd.

1. aprīlī, plkst. 2.00 p. p. ciešanas laika dievkalpojums ar dievgaldu; māc. J. Prauliņš.

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

NORANDA

18. martā, plkst. 4 p.p., United Church baznīcā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola sestdien, 17. martā, plkst. 2 p.p.

VIRDŽINIJTAUNA

18. martā, plkst. 1 p.p. anglikāņu baznīcā. Prāv. A. Skrodelis. Svētdienas skola 18. novembrī, pl. 10.30 no rīta.

MONTREĀLĀ

Māc. A. Voltkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel HU 9-3224.

Māc Viesturs Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394.

Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes Montreālā dievkalpojumi notiek Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

25. martā, plkst. 2 p.p. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Draudzes vakars baznīcas zālē ar dzejnieces Veltas Tomas un operdziedātājas Natālijas Valdovskas priekšnesumiem.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 4 p. p. un trešdienās pl. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. vakarā — 14 Park Rd Bloor pazemes veterans tuvumā. Svētdienu rīte plkst. 10.45 — 11.00 garīgs radio raidījums — Bridis ar Dievu Vilni 1357. — Otavas radio

SPORTS

KANADAS LATV. MEISTARVIENĪBA BASKETBOLĀ — TORONTO DV CĪNĪSIES AR ASV LATVIEŠU MEISTARU— NUMERĀCIJAS RAKTI DĒĻ SELONIJAS BALVAS

Kanadas latviešu basketbola meistarvienība — Toronto DV — ir vienīgā, kas spējusi līdzi turēties ASV latviešu meistarkomandai Selonijas balvu divas reizes pēc kārtas. Tā daudzi cer, ka tas, varbūt, izdosies vēl trešo reizi, jo šogad DV ir sevišķi labā formā. Vienības vadītājs Rūdis Kadiķis pats par to ne labprāt izsakās, jo „amerikāņi" aizvadītajos dziesmu svētkos pamatīgi „kanadiešus sapēra." Skaidrs ir tomēr, ka vienība R. Kadiķa vadībā rūpīgi gatavojas šim braucienam un centīsies sniegt to labāko. Vienība, kas 24. martā reprezentēs Kanadas latviešu meistarvienību, būs: A. Richteris, J. Moruss, J. Strautnieks, L. Timmermanis, E. Petmanis, A. Savickis un I. Dūlmanis.

JAUNATNES BASKETBOLA MEISTARIBA KANADĀ

TLSK uzvar Toronto DV ar 59:57.

Toronto DV jaunatnes basketbola vien. nodemonstrēja sacensībā pret TLSK atzīstami labu spēli, lieliski cīnoties pēc atlekušajām bumbām un labi saspēlējoties, tie gandrīz uzvarēja daudz rutinētāko pretinieku. Nepilnas 2 minūtes pirms sacensības beigām ar 2 punktiem vadībā bija DV jaunatne. Pie tam jāatzīmē, ka DV spēlēja tikai 5 spēlētāju sastāvā, kaut gan TLSK iztrūka viens pamatsastāva spēlētājs — J. Ātrēns. TLSK atzīstami labi meta V. Ozoliņš, iegūstot 24 punktus. Pārējie kluba spēlētāji bija: J. Āboliņš-8, G. Rinks-8, J. Rasa-19, I. Alders un E. Timmermanis.

DV vienībā neparasti veiksmīgs bija P. Priverts, kas spēja iegūt 23 punktus. J. Brāmanis ieguva 18, T. Ozoliņš 8, V. Innuss 4, un J. Vilmanis 4 punktus.

Pirmais puslaiks beidzās TLSK labā ar 35:29, bet gala rezultāts bija 59:57 TLSK labā.

JAUNEKĻU KRISTĪGĀS SAVIENĪBAS (YMCA) GALDA TENISA MEISTARĪBA ONT. APGABALAM

notiks svētdien, 7. aprīlī, plkst. 10.00 no rīta West End YMCA telpās.

Sacensības vīriešiem notiks A, B un C klasēs vienspēlēs. Vienspēles jaunatnei (15-18 gadu veciem). Vienspēles sievietēm (ja pieteiksies vairāk nekā 6 spēlētājas). Dubultspēles vīriešiem A un B klasēs. Vienspēles ar priekšā devumu (Handicap).

Piedalīšanās maksa: Vīriešu vienspēles A klasē — $1,50, B klasē — $1,00, C klasē $1,00. Jaunatnes vienspēles — $0,50, sieviešu vienspēles — $1,00, dubultspēlēs vīriešiem — $2,00, dubultspēlēs „B" klasē — $1,50, „handikapa" sacensībām — $1,00.

Sacensībām jāpieteicās līdz 31. martam, reizē iemaksājot piedalīšanās naudu. Pieteikšanās pie Modra Lorberga: West End YMCA, 931 College St., Toronto 4, Ont. Tāļrunis: LE-6-1166.

JAUNATNES BASKETBOLA TURNĪRS

Svētdienas basketbola līgas kārtējās spēles beigušās un svētdien, 18. martā, sāksies spēles semifinālos. Jaunatnes līgā Latviešu YMCA dala otro vietu kopā ar lietuviešu jaunatnes vienību „Aušra" un iekļūst finālā. Semifinālos YMCA'i jāspēlē 2 spēles ar „Aušras" vienību, un vienība, kas būs kopsummā ieguvusi vairāk punktu, kvalificēsies finālam. Otrā semifināla spēle notiks spēcīgā „Kaleva" un „Trident" vienību starpā, kas atrodas 4. vietā. DV jaunatnei bija šogad vēl jāsamierinās ar pēdējo vietu, nekvalificējoties finālliem, bet vienības progress liek cerēt, ka nākošā gadā DV būs ciets rieksts ikvienai vienībai.

Jaunatnes fināla spēle notiks UNF vingrotavā, 297 College ielā. Pirmā spēle sāksies plkst. 1.00 p. p.

Ž. Ž.

PASAULES MEISTARSACĪKSTES SLIDSKRIEŠANĀ

Pasaules ātrslidošanas meistarsacīkstēs uzvarēja krievs Viktors Kosičkins. Kanadas cerība Paul Enock no Toronto, kas uzstādīja Norvēģijā pasaules rekordu 3000 m, bija saaukstējies un bija spējīgs piedalīties sacensībās tikai vienu dienu, paliekot tālu zem savām spējām. Uzvarētājs ierindojās 8. vietā 1.500 m, 3. vietā — 10.000 m, 8. vietā 500 m un 4. vietā — 5.000 m. Tātad šoreiz meistars ir bez vienas pirmās vietas. Otrā vietā bijušais meistars Van Der Grift, trešā — Ivar Nilson un ceturtā — Boris Stenin. Uzvarētājs ieguva 188.340 punktus, 2. v. — 189.143, 3. v. — 189.316 un 4. v. — 189.915.

MĀJU ĪPAŠNIEKI, SAGĀDĀJU
1-ās un 2-ās
OBLIGĀCIJAS
Visizdevīgākie maksāšanas noteikumi.
Nesaistoša informācija, ME 3-8305, Toronto.
V. LIEPIŅŠ.
PIRMAIS LATVIEŠU OBLIGĀCIJU BIROJS TORONTO.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

Iedzīvotāji ievēlēti

Kalamazū latviešu draudzes 31 locekļu sastāvā ievēlētā padome 11. martā draudzes namā noturēja savu pirmo sanāksmi, izvēlot amatpersonas draudzes darbam. Par priekšnieku vienbalsīgi izraudzīja J. Salnu, viņa vietnieku A. Grāmatiņu, sekretāri A. Kalnieti, palīgu V. Rinkušu, kasieri A. Ravu, palīgiem A. Kalniņu un R. Lejiņu, draudzes nama pārzini A. Bērziņu. Revīzijas komisijā — A. Krastiņu, J. Šķerbeli un V. Šitku. Tanī pašā dienā, vecās Ciānas baznīcas apakšējā zālē, notika arī dāmu komitejas sapulce ar valdes pārvēlēšanām, kuŗā par dāmu komitejas priekšnieci ievēlēja L. Šinti, pr-ces vietn. — M. Bērziņu, sekretāri — A. Klauvētāju, kasieri — F. Zemitāni; valdē — Z. Ķesteri, E. Ravu, V. Melnūdri, P. Mikasu, L. Jirgeni, H. Jirgensonu, A. Markitanti un M. Stundu.

KLIVLENDA

© KLB kora sarīkojums, kas notiek katru gadu, ir viens no visinteresantākiem un īpatnējākiem sarīkojumiem visā mūsu kolonijā. Tikai tas ir slēgts vakars un to var apmeklēt tikai koristi un viņu piederīgie. Sarīkojumu vada Jānis Liepiņš, un jāatzīst, ka viņam oriģinālas izdomas un fantāzijas netrūkst, jo katru gadu apmeklētājus pārsteidz ar jaunu interesantu programmu. Korim pašam ir savi lugu rakstnieki, aktieri, dejotāji, spēlētāji un citi makšķinieki. Šogad lielu prieku skatītājiem sagādāja uzvedums Čigāni un Tauriņu deja. Sarīkojums notika 3. martā DV mītnē.

Koris centīgi gatavojas savam nākošam gadskārtējam koncertam, kas notiks š. g. 14. aprīlī čechu Sokol kluba lielajā zālē.

J. E.

ALFRED STIKUTS
REALTOR
481-0431

IZPLATĪJUMĀ VĀRDS AMERIKĀŅIEM

(Pārnesums no 1. lpp.)

Visi padomju raķešmēģinājumi ir neziņas miglā tērpti. No pārējiem vistumšākā aizsegā slēpjas majora Gagarina lidojums vienreizējā orbitā ap zemes lodi.

Rietumos padomju kosmonauta panākumi tikuši bieži apšaubīti. Tagad šim šaubām pievienojas oficiālā Vašingtonas balss. Vai Gagarins veica šo lidojumu?

Ir vairākas iespējas. Padomju Savienība gribētu likt pasaulei domāt, ka Gagarins to patiesi izdarīja. Rietumi par to tagad šaubās vairāk kā jebkad, pievedot pierādījumus, ka krievi maldinājuši citas nācijas divās iespējamās variācijās. Pirmkārt, ka lidojumu orbitā veicis nevis Gagarins, bet gan kāds robots un otrkārt, ka Gagarins nostādīts rampas gaismā vienīgi, lai atvietotu kādu orbita lidojumā nogalinātu vai ievainotu padomju kosmonautu.

Loģiski argumentējot padomju panākumus — viņu sekmes kādā noteiktā vietā, kādā noteiktā datumā — jāakceptē fakts, ka krieviem vairākos gadījumos ir izdevies pārsteigt pasauli ar saviem pozitīviem rezultātiem. Tas izskaidrojams divējādi un, ļoti iespējams, ka pat parallēli. Sav. Valstu mēģinājumiem nekad nav bijusi acumirklīgi politiska nokrāsa. Krieviem tas tā bijis vienmēr. Un, ja viņiem sekmējies, tad tikai tādēļ, ka zināmā datumā viņi likuši uz spēles absolūti visu — pārējai pasaulei, protams, par to neko nezinot. Bet šodien pārējā pasaule par to zin. Zin, ka krieviem nav panākumu bez neveiksmēm un zin arī, ka tikai Sav. Valstis var atlauties savas neveiksmes publicēt, labi zinot, ka arī pēc visa tā Padomju Savienība jau ir panākta un tiks pārspēta.

Joku rakstītājiem būs mazliet jāpiestrādā, jo, kad 1967. gadā amerikāņu astronauti sasniegs mēnesi, viņiem nebūs jāiet caur padomju muitu. Gluži pretēji; kad mēnesi sasniegs krievi, viņiem pēc ceļojuma izplatījumā būs jāsastopas ar Sav. Valstu immigrācijas ierēdniem!

P. Eglājs.

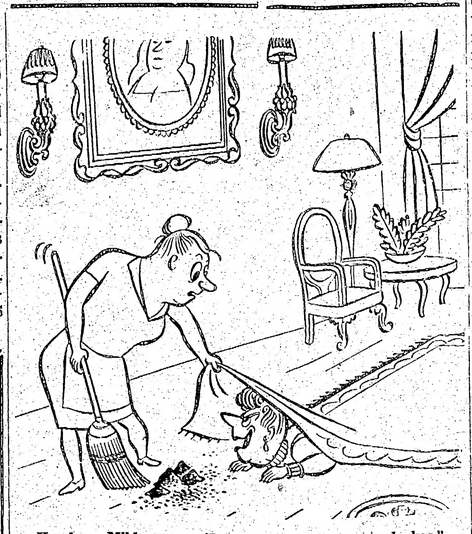

Kundze: „Milda, nu es jūs notvēru, kur paliek saslaukas."